

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः
हरिः ॐ

6 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां षष्ठं

Contents

6.1 षष्ठकाण्डे प्रथमः प्रश्नः - सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं	1
6.2 षष्ठकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं	22
6.3 षष्ठकाण्डे तृतीयः प्रश्नः - सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं	39
6.4 षष्ठकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः - सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं	56
6.5 षष्ठकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं	70
6.6 षष्ठकाण्डे षष्ठः प्रश्नः - सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं	82

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः हरिः ॐ

6 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां षष्ठं काण्डं

6.1 षष्ठकाण्डे प्रथमः प्रश्नः - सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं

TS 6.1.1.1

प्राचीनव॑शं करोति देवमनु॑ष्या दि॒शो व्य॑भजन्तु प्राचीं दे॒वा दक्षि॑णा पि॒तरः प्र॒तीचीं मनु॑ष्या उदी॑चीः
रु॒द्रा यत् प्राचीनव॑शं क॒रोति॑ दे॒वलोक॑मे॒व तद्-यज॑मान उ॒पाव॑र्तते परि॑ श्रयत्य॒न्तर॒हितो॑ हि दे॒वलोक॑ो
मनु॑ष्यलो॒का-न्नास्मा॑ल्लो॒काथ् स्वे॑तव्यमि॒वेत्याहुः॑ को हि तद्-वेद॑ यद्-य॒मुष्मि॑ल्लो॒केऽस्ति॑ वा न वेति॑
दि॒क्ष्वती॑ का॒शान् करो॑ - [] 1

TS 6.1.1.2

-त्युभयौल्लोकयो-रभिजित्यै केशश्मश्रु वपते नखानि नि कृन्तते मृता वा एषा त्वगमेद्ध्या यत् के-
शश्मश्रु मृतामेव त्वचम-मेद्ध्यामपहत्य यज्ञियो भूत्वा मेधमुपैत्यङ्गिरसः सुवर्गं लोकं यन्तोऽप्सु
दीक्षातपसी प्रावेशयन्नप्सु स्नाति साक्षादेव दीक्षातपसी अव रुन्धे तीर्थे स्नाति तीर्थे हि ते तां
प्रावेशयन् तीर्थे स्नाति - [] 2

TS 6.1.1.3

तीर्थमेव समानानां भवत्युपोऽश्नात्यन्तरुत एव मेद्ध्यो भवति वाससा दीक्षयति सौम्यं वै क्षौमं देव-
तया सोममेष देवतामुपैति यो दीक्षते सोमस्य तनूरसि तनुवं मे पाहीत्याह स्वामेव देवतामुपैत्यथो
आशिषमेवैतामा शास्ते ऽग्नेस्तूषाधानं वायोर्वातपानं पितृणां नीविरोषधीनां प्रघात - [] 3

TS 6.1.1.4

आदित्यानां प्राचीनतानो विश्वेषां देवानामोतु नक्षत्राणा-मतीकाशास्तद्वा एतथ सर्व देवत्यं यद्-वासो
यद्-वाससा दीक्षयति सर्वाभिरेवैनं देवताभि-दीक्षयति बृहिःप्राणो वै मनुष्यंस्त-स्याशनं प्राणो-ऽश्नाति
सप्राण एव दीक्षत आशितो भवति यावानेवास्यं प्राणस्तेन सह मेधमुपैति घृतं देवानां मस्तु पितृणां
निष्पक्वं मनुष्याणां तद्वा - [] 4

TS 6.1.1.5

एतथ सर्वदेवत्यं यन्नवनीतं यन्नवनीतेनाभ्यङ्गे सर्वा एव देवताः प्रीणाति प्रच्युतो वा एषोऽस्माल्लो-
कादगतो देवलोकं यो दीक्षितो ऽन्तरेव नवनीतं तस्मा-न्नवनीतेनाभ्यङ्गे ऽनुलोमं यजुषा व्यावृत्त्या
इन्द्रो वृत्रमहन् तस्य कनीनिका पराऽपतत् तदाञ्जनम-भवद्यदाङ्गे चक्षुरेव भ्रातृव्यस्य वृङ्गे दक्षिणं
पूर्वमाऽङ्गे - [] 5

TS 6.1.1.6

स॒व्यः॑ हि पूर्वं॑ म॒नुष्या॑ आ॒ञ्जते॑ न नि धा॑वते नीव॒ हि म॑नुष्या॑ धा॒वन्ते॑ पञ्च कृ॒त्व आऽङ्के॑ पञ्चाक्षरा॑
प॒ङ्क्तिः॑ पाङ्क्तो॑ य॒ज्ञो य॒ज्ञमे॒वाव॑ रुन्धे परि॑मित॒माङ्के॑ ऽपरि॑मितः॒ हि म॑नुष्या॑ आ॒ञ्जते॑ स॒तूल॑याऽऽङ्के॑- ऽप॒तू-
ल॒या हि म॑नुष्या॑ आ॒ञ्जते॑ व्यावृ॑त्त्यै यद॒प॒तूल॑याञ्जीत॒ वज्रं॑ इव स्या॒थ स॒तूल॑याऽऽङ्के॑ मि॒त्र॒त्वाये॑ - [] 6

TS 6.1.1.7

-न्द्रो॑ वृ॒त्रम॑ह॒न्त्सोऽ(१)पौऽ(१)भ्य॑-प्रियत् तासां॑ य॒न्मे॒द्वयं॑ य॒ज्ञियः॑ स॒दे॒व॒मासी॑त् तदु॒पोद॑क्रामत् ते
दुर्भा॑ अ॒भव॑न्. यद॑र्भपु॒ञ्जीलैः॑ प॒वय॑ति या ए॒व मे॒द्वया॑ य॒ज्ञियाः॑ स॒दे॒वा आ॒प॒स्ताभि॑रे॒वैनं॑ प॒वय॑ति द्वाभ्यां॑
प॒वय॑त्य-हो॒रात्रा॑भ्यामे॒वैनं॑ प॒वय॑ति त्रि॒भिः प॑वयति त्रयं॑ इ॒मे लो॒का ए॒भिरे॒वैनं॑ लो॒कैः प॑वयति प॒ञ्चभिः॑
- [] 7

TS 6.1.1.8

प॒वय॑ति पञ्चाक्षरा॑ प॒ङ्क्तिः॑ पाङ्क्तो॑ य॒ज्ञो य॒ज्ञायै॒वैनं॑ प॒वय॑ति ष॒ड्भिः॑ प॑वयति ष॒ड्वा ऋ॒तव॑ ऋ॒तुभि॑रे॒वैनं॑
प॒वय॑ति स॒प्तभिः॑ प॑वयति स॒प्त छ॒न्दाः॑सि॒ छ॒न्दोभि॑रे॒वैनं॑ प॒वय॑ति न॒वभिः॑ प॑वयति न॒व वै पुरु॑षे प्रा॒णाः
स॒प्राण॑मे॒वैनं॑ प॒वय॑त्येक॒विंश॑त्या प॒वय॑ति द॒श ह॑स्त्या॑ अ॒ङ्गुल॑यो द॒श प॒द्या आ॒त्मैक॑विं॒शो यावा॑ने॒व
पुरु॑ष॒स्तम॑परिवर्गं - [] 8

TS 6.1.1.9

प॒वय॑ति चि॒त्पति॑स्त्वा पु॒ना॒त्वित्या॑ह॒ मनो॑ वै चि॒त्पति॑र्मन॒सैवैनं॑ प॒वय॑ति वा॒क्पति॑स्त्वा पु॒ना॒त्वित्या॑ह॒
वा॒चैवैनं॑ प॒वय॑ति दे॒वस्त्वा॑ स॒वि॒ता पु॒ना॒त्वित्या॑ह॒ स॒वितृ॑प्रसूत ए॒वैनं॑ प॒वय॑ति तस्य॑ ते प॒वित्र॑पते प॒वि-
त्रेण॑ यस्मै॑ कं पु॒ने तच्छ॑के॒यमित्या॑-हाऽऽ*शि॒षमे॒वैता॑मा शा॒स्ते ॥ 9

(अ॒तीका॒शान् क॑रोत्य - वे॒शय॑न् ति॒र्थं स्ना॑ति - प्र॒घा॒तो - म॑नुष्या॑णां तद्वा - आऽङ्के॑ - मि॒त्र-
त्वाय॑ - प॒ञ्चभि॑ - र॒परि॑वर्ग - म॒ष्टाच॑त्वारिं॒शच्च॑) (A1)

TS 6.1.2.1

याव॑न्तो॒ वै दे॒वा य॒ज्ञाया॑पुन॒त॒ त ए॒वाभ॑वन्. य ए॒वं वि॒द्वान्. य॒ज्ञाय॑ पुनी॒ते भव॑त्ये॒व ब॒हिः प॑वयि॒-
त्वाऽन्तः॑ प्र पा॑दयति मनुष्यलो॒क ए॒वैनं॑ पवयित्वा पू॒तं दे॒वलो॒कं प्र ण॑यत्यदीक्षित॒ एक॒याऽऽहु॑त्येत्याहुः
सु॒वेण॑ चत॑स्रो जुहोति दीक्षित॒त्वाय॑ सु॒चा पञ्च॑मीं पञ्चाक्ष॑रा प॒ङ्क्तिः पाङ्क्तो॑ य॒ज्ञो य॒ज्ञमे॒वाव॑ रुन्ध॒ आकू॑त्यै
प्रयु॒जेऽग्नये॑ - [] 10

TS 6.1.2.2

स्वाहे॒त्याहाऽऽ*कू॑त्या॒ हि पुरु॑षो य॒ज्ञम॒भि प्र॑यु॒ङ्क्ते य॒ज्ञेये॑ति मे॒धायै॑ मन॑सेऽग्नये॒ स्वाहे॒त्याह॑ मे॒धया॒ हि
मन॑सा॒ पुरु॑षो य॒ज्ञम॒भिगच्छ॑ति सर॑स्वत्यै पू॒ष्णेऽग्नये॒ स्वाहे॒त्याह॑ वा॒ग्वै सर॑स्वती पृथि॒वी पू॒षा वा॒चैव॑
पृथि॒व्या य॒ज्ञं प्र॑यु॒ङ्क्त आपो॑ दे॒वी-बृ॑हती-वि॒श्वशं॑भुव॒ इत्या॑ह॒ या वै वर्ष्या॑स्ता - [] 11

TS 6.1.2.3

आपो॑ दे॒वी-बृ॑हती-वि॒श्वशं॑भुवो॒ यदे॑तद्-यजु॑र्न ब्रू॒याद्-दि॒व्या आपो॑ऽशान्ता॒ इमं॑ लो॒कमा॑ गच्छेयुरापो॑
दे॒वी-बृ॑हती-वि॒श्वशं॑भुव॒ इत्या॑हा॒स्मा ए॒वैनां॑ लो॒काय॑ शमयति॒ तस्मा॑च्छान्ता॒ इमं॑ लो॒कमा॑ गच्छन्ति॒
द्यावा॑पृथि॒वी इत्या॑ह॒ द्यावा॑पृथि॒व्योर्-हि य॒ज्ञ उ॒र्वन्तरि॑क्ष-मित्या॑हान्तरि॑क्षे॒ हि य॒ज्ञो बृ॑हस्पति॑र्नो ह॒विषा॑
वृधा॒त्वि - [] 12

TS 6.1.2.4

-त्या॑ह॒ ब्रह्म॑ वै दे॒वानां॑ बृ॒हस्प॑ति-ब्रह्म॑णै॒वास्मै॑ य॒ज्ञम॒व रु॑न्धे यद्- ब्रू॒याद्-वि॒धेरि॑ति॒ यज्ञ॑स्था॒णुमृ॑च्छेद्-
वृधा॒त्वित्या॑ह॒ यज्ञ॑स्था॒णुमे॒व परि॑ वृ॒णक्ति॑ प्र॒जाप॑ति-य॒ज्ञम॑सृज॒त॒ सोऽस्मा॑त् सृष्टः॒ परा॑डै॒थ स प्र॑ यजु॑र-
व्ली॒नात् प्र॑ साम् तमृ॒गुद॑यच्छद्-यद्गु॒दय॑च्छत् तदौ॒द्-ग्र॑हण॒स्यौद्-ग्र॑हण॒त्व मृ॒चा - [] 13

TS 6.1.2.5

जुहोति॑ य॒ज्ञस्यो॑द्य॒त्या अ॒नुष्टु॑प्-छन्द॑सा॒-मुद॑यच्छदित्या॒-हु॒स्तस्मा॑द॒नुष्टु॑भा॒ जुहोति॑ य॒ज्ञस्यो॑द्य॒त्यै द्वा॑दश

वाथ्सबन्धान्युदयच्छ-त्रित्याहु-स्तस्माद्- द्वादशभिर्वाथ्सबन्धविदो दीक्षयन्ति सा वा एषर्गनुष्टुग्-
वागनुष्टुग्-यदेतयर्चा दीक्षयति वाचैवैनः सर्वया दीक्षयति विश्वे देवस्य नेतुरित्याह सावित्र्येतेन
मर्तो वृणीत सख्य - [] 14

TS 6.1.2.6

-मित्याह पितृदेवत्यैतेन विश्वे राय इषुद्धयसीत्याह वैश्वदेव्येतेन द्युम्नं वृणीत पुष्यस इत्याह पौ-
ष्ण्येतेन सा वा एषर्स्सर्वदेवत्या यदेतयर्चा दीक्षयति सर्वाभिरेवैनं देवताभिर्दीक्षयति सप्ताक्षरं प्रथमं
पदमष्टाक्षराणि त्रीणि यानि त्रीणि तान्यष्टावुपं यन्ति यानि चत्वारि तान्यष्टौ यदष्टाक्षरा तेन - [] 15

TS 6.1.2.7

गायत्री यदेकादशाक्षरा तेन त्रिष्टुग्यद् द्वादशाक्षरा तेन जगती सा वा एषर्स्सर्वाणि छन्दांसि यदे-
तयर्चा दीक्षयति सर्वेभिरेवैनं छन्दोभिर्दीक्षयति सप्ताक्षरं प्रथमं पदं सप्तपदा शक्करी पशवः शक्करी
पशूनेवाव रुन्ध एकस्मादक्षरादनीप्तं प्रथमं पदं तस्माद्-यद्वाचोऽनीप्तं तन्मनुष्या उप जीवन्ति
पूर्णया जुहोति () पूर्ण इव हि प्रजापतिः प्रजापतेरास्यै न्यूनया जुहोति न्यूनाद्धि प्रजापतिः प्रजा
असृजत प्रजानां सृष्ट्यै ॥ 16

(अग्रये - ता - वृधात्वृ - चा - सख्यं - तेन - जुहोति - पञ्चदश च) (A2)

TS 6.1.3.1

ऋख् सामे वै देवेभ्यो यज्ञायाऽतिष्ठमाने कृष्णो रूपं कृत्वा- ऽपक्रम्यातिष्ठतां तेऽमन्यन्त यं वा
इमे उपावथ्स्यतः स इदं भविष्यतीति ते उपामन्त्रयन्त ते अहोरात्रयोर्महिमानमपनिधाय देवा-
नुपावर्तेतामेष वा ऋचो वर्णो यच्छुक्लं कृष्णाजिनस्यैष साम्नो यत् कृष्णमृक्सामयोः शिल्पे स्थ
इत्याहरस्सामे एवाव रुन्ध एष - [] 17

TS 6.1.3.2

वा अहो वर्णो यच्छुक्लं कृष्णाजिनस्यैष रात्रिया यत् कृष्णं यदेवैनयोस्तत्र न्यक्तं तदेवाव रुन्धे कृष्णाजिनेन दीक्षयति ब्रह्मणो वा एतद्-रूपं यत् कृष्णाजिनं ब्रह्मणैवैनं दीक्षयतीमां धियः शिक्षमाणस्य देवेत्याह यथायजुरेवैतद्-गर्भो वा एष यद्-दीक्षित उल्बं वासः प्रोणुते तस्माद् - [] 18

TS 6.1.3.3

गर्भाः प्रावृता जायन्ते न पुरा सोमस्य क्रयादपोर्णीत यत् पुरा सोमस्य क्रयादपोर्णीत गर्भाः प्रजानां परापातुकाः स्युः क्रीते सोमेऽपोर्णुते जायत एव तदथो यथा वसीयाः सं प्रत्यपोर्णुते तादृगेव तदङ्गिरसः सुवर्गं लोकं यन्त ऊर्जं व्यभजन्त ततो यदुत्यशिष्यत ते शरा अभवन्मूर्ध्वै शरा यच्छैर्मयी - [] 19

TS 6.1.3.4

मेखला भवत्यूर्जमेवाव रुन्धे मद्ध्यतः संनहति मद्ध्यत एवास्मा ऊर्जं दधाति तस्मान्मद्ध्यत ऊर्जा भुञ्जत ऊर्द्ध्वै पुरुषस्य नाभ्यै मेद्ध्य-मवाचीन-ममेद्ध्यं यन्मद्ध्यतः संनहति मेद्ध्यं चैवास्यामेद्ध्यं च व्यावर्तयतीन्द्रो वृत्राय वज्रं प्राहरथ स त्रेधा व्यभवथ स्फ्यस्तृतीयः रथस्तृतीयं यूपस्तृतीयं - [] 20

TS 6.1.3.5

येऽन्तः शरा अशीर्यन्त ते शरा अभवन् तच्छराणां शरत्वं वज्रो वै शराः क्षुत् खलु वै मनुष्यस्य भ्रातृव्यो यच्छैर्मयी मेखला भवति वज्रेणैव साक्षात् क्षुधं भ्रातृव्यं मद्ध्यतोऽपि हते त्रिवृद्-भवति त्रिवृद्वै प्राणस्त्रिवृतमेव प्राणं मद्ध्यतो यजमाने दधाति पृथ्वी भवति रज्जूनां व्यावृत्यै मेखलया यजमानं दीक्षयति योक्त्रेण पत्नीं मिथुनत्वाय - [] 21

TS 6.1.3.6

यज्ञो दक्षिणामभ्यङ्ग्यायत् ताः समभवत् तदिन्द्रोऽचायथ सोऽमन्यत् यो वा इतो जनिष्यते स इदं

भविष्यतीति तां प्राविशत् तस्या इन्द्र एवाजायत् सोऽमन्यत् यो वै मदितो ऽपरो जनिष्यते स इदं भविष्यतीति तस्या अनुमृश्य योनिमा-ऽच्छिनत् सा सूतवंशाऽभवत् तथ सूतवंशायै जन्म - [] 22

TS 6.1.3.7

तां हस्ते न्यवेष्टयत् तां मृगेषु न्यदधात् सा कृष्णविषाणा- ऽभवदिन्द्रस्य योनिरसि मा मां हिंसी-
रिति कृष्णविषाणां प्र यच्छति सयोनिमेव यज्ञं करोति सयोनिं दक्षिणां सयोनिमिन्द्रं सयोनिन्वायं
कृष्यै त्वां सुसस्याया इत्याह तस्मादकृष्टपृच्या ओषधयः पच्यन्ते सुपिप्पलाभ्य-स्त्वौषधीभ्य इत्याह
तस्मादोषधयः फलं गृह्णन्ति यद्वस्तेन - [] 23

TS 6.1.3.8

कण्डूयेत पामनं भावुकाः प्रजाः स्युर्यथ स्मयेत नग्नं भावुकाः कृष्णविषाणयां कण्डूयतेऽपिगृह्य
स्मयते प्रजानां गोपीथाय न पुरा दक्षिणाभ्यो नेतोः कृष्णविषाणामव चृतेद्यत् पुरा दक्षिणाभ्यो नेतोः
कृष्णविषाणामव चृतेद्योनिः प्रजानां परापातुंका स्यान्नीतासु दक्षिणासु चात्वाले कृष्णविषाणां प्रास्य-
ति योनिर्वै यज्ञस्य चात्वालं योनिः कृष्णविषाणा योनावेव योनिं दधाति यज्ञस्य सयोनिन्वायं ॥ 24

(रुन्ध एष - तस्मा - च्छरमयी - यूपस्तृतीयं - मिथुनत्वाय - जन्म - हस्तेना - ऽष्टाचत्वा-
रिंशच्च) (A3)

TS 6.1.4.1

वाग्वै देवेभ्यो ऽपांक्रामद्-यज्ञायातिष्ठमाना सा वनस्पतीन् प्राविशत् सैषा वाग्वनस्पतिषु वदति या
दुन्दुभौ या तूणवे या वीणायां यद्-दीक्षितदण्डं प्रयच्छति वाचमेवाव रुन्ध औदुंबरो भवत्यूर्वा
उदुंबर ऊर्जमेवाव रुन्धे मुखेन संमितो भवति मुखत एवास्मा ऊर्जं दधाति तस्मान् मुखत ऊर्जा
भुञ्जते - [] 25

TS 6.1.4.2

क्री॒ते सोमे॑ मै॒त्रावरु॑णाय॒ दुण्डं॑ प्र यच्छति॒ मैत्रावरु॑णो हि पुरस्ता॑-द्वि॒गभ्यो॑ वाचं॑ वि॒भज॑ति॒ तामृ॑त्विजो॒ यज॑माने॒ प्रति॑ ष्ठापयन्ति॒ स्वाहा॑ यज्ञं॒ मन॑सेत्याह॒ मन॑सा हि पुरु॑षो य॒ज्ञम॑भिगच्छति॒ स्वाहा॑ द्यावा॑पृथि॒वीभ्या॑ -मित्याह॒ द्यावा॑पृथिव्यो॒रहि॑ यज्ञः॒ स्वाहो॑रोर॒न्तरि॑क्षा -दित्या॑हान्तरि॑क्षे हि य॒ज्ञः स्वाहा॑ यज्ञं॒ वाता॑दा र॒भ इत्या॑हायं - [] 26

TS 6.1.4.3

वा॒व यः प॑वते॒ स य॒ज्ञस्तमे॒व सा॒क्षादा॑ र॒भते॑ मुष्टी॒ करो॑ति॒ वाचं॑ यच्छति॒ य॒ज्ञस्य॑ धृत्या॒ अदी॑क्षि॒ष्टाय॑ ब्रा॒ह्मण॑ इति॒ त्रिरु॑पा॒श्वाह॑ दे॒वेभ्य॑ ए॒वैनं॑ प्रा॒ऽऽह॑ त्रिरु॒च्चैरु॑भये॒भ्य ए॒वैनं॑ दे॒वमनु॑ष्येभ्यः प्रा॒ऽऽह॑ न पुरा॒ नक्ष॑त्रेभ्यो॒ वाचं॑ वि सृ॒जेद्-यत्पु॑रा नक्ष॑त्रेभ्यो॒ वाचं॑ विसृ॒जेद्- यज्ञं॑ विच्छि॒न्द्या - [] 27

TS 6.1.4.4

-दु॒दि॒तेषु॑ नक्ष॑त्रेषु॒ व्रतं॑ कृ॒णुते॑ति॒ वाचं॑ वि सृ॒जति॑ य॒ज्ञं॒ तौ वै दी॑क्षितो य॒ज्ञमे॒वाभि॑ वाचं॑ वि सृ॒जति॑ यदि॒ विसृ॑जेद्-वै॒ष्णवी॑मृ॒चमनु॑ ब्रूयाद्-य॒ज्ञो वै वि॑ष्णु॒र्यज्ञे॑नै॒व य॒ज्ञः सं त॑नोति॒ दैवीं॑ धियं॒ मना॑मह॒ इत्या॑ह य॒ज्ञमे॒व तन्म॑दयति॒ सुपा॑रा नो॒ अस॑द्वश॒ इत्या॑ह व्यु॒ष्टिमे॒वाव॑ रुन्धे - [] 28

TS 6.1.4.5

ब्र॒ह्मवा॑दिनो॒ वद॑न्ति हो॒त॒व्यं दी॑क्षितस्य॒ गृहा॑(3) इ न हो॒त॒व्या(3)मि॑ति॒ ह॒विर्वै दी॑क्षितो य॒ज्जु॑हुयाद्-य॒ज॑मानस्याव॒दाय॑ जुहुयाद्-य॒ज्ञ जु॑हुयाद्-य॒ज्ञप॑रु॒न्तरि॑या॒द्ये दे॒वा मनो॑जाता मनो॒युज॑ इत्या॑ह प्रा॒णा वै दे॒वा मनो॑जाता मनो॒युज॑स्तेष्वे॒व प॑रोक्षं॒ जुहो॑ति॒ तन्ने॒वं हु॑तं ने॒वाहु॑तः॒ स्व॒पन्तं॑ वै दी॑क्षितः॒ रक्षा॑सि जिघा॑सन्त्यग्निः- [] 29

TS 6.1.4.6

खलु॒ वै र॑क्षो॒हाऽग्ने॑ त्वः॒ सु जा॑गृहि व॒यः॒ सु म॑न्दिषीम॒हीत्या॑हाग्नि॒मे॒वाधि॑पां कृ॒त्वा स्व॑पिति॒ रक्ष॑सा-

मपहत्या अव्रत्यमिव वा एष करोति यो दीक्षितः स्वर्पति त्वमग्ने व्रतपा असित्याहाग्निरै देवानां
व्रतपतिः स एवैनं व्रतमा लभयति देव आ मर्त्येष्वेत्याह देवो - [] 30

TS 6.1.4.7

ह्येष सन् मर्त्येषु त्वं यज्ञेष्वीड्य इत्याहेतः हि यज्ञेष्वीड्यतेऽप वै दीक्षिताथ सुषुपुषं इन्द्रियं देव-
ताः क्रामन्ति विश्वे देवा अभि मामाऽववृत्र-न्नित्या-हेन्द्रियेणैवैनं देवताभिः सं नयति यदेतद्-यजुर्न
ब्रूयाद्-यावन्त एव पशून्भि दीक्षेत तावन्तोऽस्य पशवः स्यू रास्वेयंथ - [] 31

TS 6.1.4.8

सोमाऽऽ* भूयो भुरेत्याहा-परिमितानेव पशून्व रुन्धे चन्द्रमसि मम् भोगाय भवेत्याह यथादेवत-
मेवैनाः प्रति गृह्णाति वायवै त्वा वरुणाय त्वेति यदेवमेता नानुदिशेदयथादेवतं दक्षिणा गमयेदा
देवताभ्यो वृश्चेत् यदेवमेता अनुदिशति यथादेवतमेव दक्षिणा गमयति न देवताभ्य आ - [] 32

TS 6.1.4.9

वृश्च्यते देवीरापो अपां नपादित्याह यद्वो मेद्व्यं यज्ञियं सदेवं तद्वो माऽव क्रमिषमिति वावैतदाहा-
च्छिन्नं तन्तुं पृथिव्या अनुं गेषमित्याह सेतुमेव कृत्वाऽत्येति ॥ 33

(भुञ्जते - ऽयं - छिन्धाद् - रुन्धे - ऽग्नि - राह देव - इयद् - देवताभ्य आ - त्रयस्त्रिंश-
च्च) (A4)

TS 6.1.5.1

देवा वै देवयजन-मद्व्यवसाय दिशो न प्राजानन् तै(1)ऽन्यो-ऽन्यमुपाधावन् त्वया प्र जानाम त्वयेति
तेऽदित्याः समद्व्यन्त त्वया प्र जानामेति साऽब्रवीद्-वरं वृणै मत्प्रायणा एव वो यज्ञा मदुदयना
असन्निति तस्मादादित्यः प्रायणीयो यज्ञानामादित्य उदयनीयः पञ्च देवता यजति पञ्च दिशो दिशां

प्रज्ञा॑त्या - [] 34

TS 6.1.5.2

अथो॑ पञ्चाक्षरा॑ प॒ङ्क्तिः॑ पा॒ङ्क्तो॑ य॒ज्ञो य॒ज्ञमे॒वाव॑ रुन्धे॒ पथ्या॑ऽ स्व॒स्तिम॑य॒जन् प्राची॑मे॒व तया॑ दि॒शं प्रा॒-
जा॑नन्न॒ग्निना॑ दक्षि॒णा सोमे॑न प्र॒तीची॑ऽ सवि॒त्रोदी॑ची॒-मदि॑त्यो॒द्धा पथ्या॑ऽ स्व॒स्तिं य॑जति प्राची॑मे॒व तया॑
दि॒शं प्र जा॑नाति पथ्या॑ऽ स्व॒स्तिमि॒ष्ट्वाऽग्नी॑षोमौ यजति चक्षु॑षी॒ वा ए॒ते य॒ज्ञस्य॑ यदु॒ग्नीषो॑मौ ताभ्या॑मे॒वानु॑
पश्य - [] 35

TS 6.1.5.3

-त्य॒ग्नीषो॑मा॒विष्ट्वा॑ संवि॒तारं॑ य॒जति॑ सवि॒तृप्र॑सूत ए॒वानु॑ पश्यति सवि॒तारं॑मि॒ष्ट्वाऽदि॑तिं य॒जती॑यं वा अ॒-
दि॑तिर॒स्यामे॒व प्र॑ति॒ष्ठाया॑नु पश्यत्यदि॑तिमि॒ष्ट्वा मा॑रु॒तीमृ॑च॒मन्वा॑ह म॒रुतो॑ वै दे॒वानां॑ वि॒शो दे॒ववि॑शां
खलु॑ वै कल्प॑मानं मनुष्यवि॒शमनु॑ कल्पते यन् मा॑रु॒तीमृ॑च॒मन्वा॑ह वि॒शां कृ॑त्यै ब्रह्म॒वादि॑नो वदन्ति
प्रया॒जव॑दननूया॒जं प्रा॒यणी॑यं का॒र्य॑-मनूया॒जव॑ - [] 36

TS 6.1.5.4

दप्रया॒ज-मु॑दय॒नीय॑मिती॒मे वै प्र॑या॒जा अ॒मी अ॑नूया॒जाः सैव॑ सा य॒ज्ञस्य॑ सन्त॑तिस्तत् तथा न का॒-
र्य॑मा॒त्मा वै प्र॑या॒जाः प्र॒जाऽनू॑या॒जा यत् प्र॑या॒जा-न॑न्तरि॒यादा॑त्मानं॒मन्तरि॑याद्-यद॑नूया॒जा-न॑न्तरि॒यात्
प्र॒जाम॑न्तरि॒याद्य॑तः खलु॑ वै य॒ज्ञस्य॑ वि॒त॑तस्य न क्रि॒यते॑ तदनु॑ य॒ज्ञः परा॑ भवति य॒ज्ञं परा॑भवन्तं
य॒जमा॑नोऽनु - [] 37

TS 6.1.5.5

परा॑ भवति प्रया॒जव॑दे॒वा-नू॑या॒जव॑त् प्रा॒यणी॑यं का॒र्यं प्रया॒जव॑दनूया॒जव॑-दुदय॒नीयं॑ नाऽऽ*त्मानं॑मन्त॒रेति॑
न प्र॒जां न य॒ज्ञः परा॑भवति न यज॑मानः प्रा॒यणी॑यस्य निष्का॒स उ॑दय॒नीयं॑म॒भि निर्व॑पति सैव सा
य॒ज्ञस्य॑ सन्त॑तिर्याः प्रा॒यणी॑यस्य या॒ज्या यत् ता उ॑दय॒नीयं॑स्य या॒ज्याः कुर्या॑त् परा॑डमुं लो॒कमा॑

रोहेत् प्रमायुकः स्याद्याः प्रायणीयस्य पुरोऽनुवाक्यास्ता () उदयनीयस्य याज्याः करोत्यस्मिन्नेव लोके प्रति तिष्ठति ॥ 38

(प्रज्ञात्यै - पश्यत्य - नूयाजव - द्यजमानोऽनु - पुरोनुवाक्यास्ता - अष्टौ च) (A5)

TS 6.1.6.1

कद्रूश्च वै सुपर्णी चाऽऽत्मरूपयोरस्पद्धेताः सा कद्रूः सुपर्णीमंजयथ साऽब्रवीत् तृतीयस्यामितो दिवि सोमस्तमा हर तेनाऽऽत्मानं निष्क्रीणीष्वेतीयं वै कद्रूसौ सुपर्णी छन्दांसि सौपर्ण्याः साब्रवीदुस्मै वै पितरौ पुत्रान् बिभृत-स्तृतीयस्यामितो दिवि सोमस्तमा हर तेनाऽऽत्मानं निष्क्रीणीष्वे - [] 39

TS 6.1.6.2

ति मा कद्रूवोचदिति जगत्युदपत-च्चतुर्दशाक्षरा सती सा ऽप्राप्य न्यवर्तत तस्यै द्वे अक्षरे अमीयेताः सा पशुभिश्च दीक्षया चाऽगच्छत् तस्माज्जगती छन्दसां पशव्यतमा तस्मात् पशुमन्तं दीक्षोपं नमति त्रिष्टुगुदपतत् त्रयोदशाक्षरा सती सा ऽप्राप्य न्यवर्तत तस्यै द्वे अक्षरे अमीयेताः सा दक्षिणाभिश्च - [] 40

TS 6.1.6.3

तपसा चाऽगच्छत् तस्मात् त्रिष्टुभो लोके माद्वयन्दिने सर्वने दक्षिणा नीयन्त एतत् खलु वाव तप इत्याहुयः स्वं ददातीति गायत्र्युदपतच्चतुरक्षरा सत्यजया ज्योतिषा तमस्या अजाऽभ्यरुन्ध तदजाया अजत्वः सा सोमं चाऽऽहरच्चत्वारिं चाक्षराणि साऽष्टाक्षरा समपद्यत ब्रह्मवादिनो वदन्ति - [] 41

TS 6.1.6.4

कस्मात् सत्याद्-गायत्री कनिष्ठा छन्दसाः सती यज्ञमुखं परीयायेति यदेवादः सोममाऽहरत् तस्माद्-

यश्मुखं पर्येत तस्मात् तेजस्विनीतमा पृद्ध्यां द्वे सवने समगृह्णान् मुखेनैकं यन्मुखेन समगृह्णात् तदधयत् तस्माद् द्वे सवने शुक्रवती प्रातस्सवनं च माद्व्यन्दिनं च तस्मात् तृतीय सवनं ऋजीषमभि षुण्वन्ति धीतमिव हि मन्यन्त - [] 42

TS 6.1.6.5

आशिरमव नयति सशुक्रत्वायाथो सं भरत्येवैनत् तः सोम-माह्रियमाणं गन्धर्वो विश्वावसः पर्यमु-ष्णाथ स तिस्रो रात्रीः परिमुषितोऽवसत् तस्मात् तिस्रो रात्रीः क्रीतः सोमो वसति ते देवा अब्रुवन्थ स्त्रीकामा वै गन्धर्वा स्त्रिया निष्क्रीणामेति ते वाचः स्त्रियमेकहायनीं कृत्वा तया निरक्रीणन्थ सा रोहिद-रूपं कृत्वा गन्धर्वेभ्यो- [] 43

TS 6.1.6.6

ऽपुक्रम्यातिष्ठत् तद्-रोहितो जन्म ते देवा अब्रुवन्नपं युष्मदक्रमी-न्नास्मानु-पावर्तते वि ह्वयामहा इति ब्रह्म गन्धर्वा अवदन्नगायन् देवाः सा देवान् गायन्त उपावर्तत तस्माद्-गायन्तः स्त्रियः कामयन्ते कामुका एनः स्त्रियो भवन्ति य एवं वेदाथो य एवं विद्वानपि जन्येषु भवति तेभ्य एव ददत्युत यद्-बहुतया - [] 44

TS 6.1.6.7

भवन्त्येकहायन्या क्रीणाति वाचैवैनः सर्वया क्रीणाति तस्मादेकहायना मनुष्या वाचं वदन्त्यकूट्या ऽकर्ण्याऽकाण्याश्लोण्या ऽसप्तशफया क्रीणाति सर्वयैवैनं क्रीणाति यच्छेतया क्रीणीयाद्-दुश्चर्मा यजमानः स्याद्यत् कृष्ण्या-ऽनुस्तरणी स्यात् प्रमायुको यजमानः स्याद्यद् द्विरूपया वात्रंघ्री स्याथ स वाऽन्यं जिनीयात् तं वाऽन्यो जिनीयादरुण्या पिङ्गाक्ष्या () क्रीणात्येतद्वै सोमस्य रूपः स्वयैवैनं देवतया क्रीणाति ॥ 45

(निष्क्रीणीष्व - दक्षिणाभिश्च - वदन्ति - मन्यन्ते-गन्धर्वेभ्यो-बहुतयाः-पिङ्गाक्ष्या-दशं च) (A6)

TS 6.1.7.1

तद्वि॒रण्यम॑भवत् तस्मा॑दु॒द्ध्यो हिर॑ण्यं पुनन्ति ब्रह्म॑वादि॒नो वद॑न्ति कस्मा॑थ स॒त्याद॑न॒स्थिके॑न प्र॒जाः प्र॒वीय॑न्ते ऽस्थ॒न्वती॑र्जायन्त इति यद्वि॒रण्यं घृ॑तेऽव॒धाय॑ जुहोति तस्मा॑द॒न॒स्थिके॑न प्र॒जाः प्र॒ वी॑यन्ते ऽस्थ॒न्वती॑र्जायन्त एतद्वा अ॒ग्नेः प्रि॑यं धाम॒ यद्-घृ॑तं तेजो हिर॑ण्यमि॒यन्ते शु॒क्र त॒नूरि॑दं॒वर्च॑ इत्या॒ह स॑तेज॒समे॑वैनः॒ सत॑नुं - [] 46

TS 6.1.7.2

करो॒त्यथो॑ सं भ॑रत्ये॒वैनं॑ यद॒बद्ध॑म॒वदु॑द्ध्यद्-गर्भाः॑ प्र॒जानां॑ परा॒पातु॑काः स्युर्ब॒द्धम॑व॒ दधा॑ति गर्भा॑णां धृत्यै॑ निष्ट॒क्यं ब॑द्धाति प्र॒जानां॑ प्र॒जन॑नाय॒ वाग्वा॑ एषा यथ् सो॒म॒क्रय॑णी॒ जूर॑सीत्या॒ह यद्धि॑ मन॑सा जव॑ते तद्-वा॒चा वद॑ति धृ॒ता म॒न॒सेत्या॑ह॒ मन॑सा॒ हि वाग्धृ॑ता जुष्टा॒ विष्ण॑व॒ इत्या॑ह - [] 47

TS 6.1.7.3

य॒ज्ञो वै वि॑ष्णुं य॒ज्ञायै॑वैनां॒ जुष्टां॑ करोति तस्या॑स्ते स॒त्यस॑वसः प्रस॒व इत्या॑ह सवि॒तृ-प्र॑सूतामे॒व वा॒चम॑व॒ रुन्धे॑ काण्डे॒काण्डे॑ वै क्रि॒यमा॑णे य॒ज्ञः र॒क्षाःसि॑ जिघा॑सन्त्येष॒ खलु॑ वा अ॒रक्षो॑हतः पन्था॒ योऽग्ने॑श्च सूर्य॑स्य च सूर्य॑स्य चक्षु॒रा-ऽरु॑हम॒ग्नेर॑क्षः क॒नीनि॑कामि॒त्याह॑ य ए॒वार॑क्षोहतः पन्था॒स्तः समा॑रोहति - [] 48

TS 6.1.7.4

वाग्वा॑ एषा यथ् सो॒म॒क्रय॑णी॒ चिद॑सि म॒नाऽसी॑त्या॒ह शा॒स्त्ये॒वैना॑मे॒तत् तस्मा॑च्छि॒ष्टाः प्र॒जा जा॑यन्ते चिद॒सीत्या॑ह॒ यद्धि॑ मन॑सा चे॒तय॑ते तद्-वा॒चा वद॑ति म॒नाऽसी॑त्या॒ह यद्धि॑ मन॑साऽभि॒गच्छ॑ति तत् करोति धी॒रसी॑त्या॒ह यद्धि॑ मन॑सा ध्या॒यति॑ तद्-वा॒चा - [] 49

TS 6.1.7.5

वदति दक्षिणाऽसीत्याह दक्षिणा ह्येषा यज्ञियाऽसीत्याह यज्ञियामेवैनां करोति क्षत्रियासीत्याह क्षत्रिया ह्येषा ऽदितिरस्युभयतश्शीर्ष्णीत्याह यदेवाऽऽदित्यः प्रायणीयो यज्ञानामादित्य उदयनीयस्तस्मादेवमाह यदबद्धा स्यादयता स्याद्यत् पदिबद्धा-ऽनुस्तरणी स्यात् प्रमायुको यजमानः स्या - [] 50

TS 6.1.7.6

-द्यत् कर्णगृहीता वार्त्रघ्नी स्याथ् स वाऽन्यं जिनीयात् तं वाऽन्यो जिनीयान्मित्रस्त्वा पदि बद्धा-त्वित्याह मित्रो वै शिवो देवानां तेनैवैनां पदि बद्धाति पूषाऽद्धनः पात्वित्याहेयं वै पूषेमामेवास्या अधिपामकः समष्ट्या इन्द्राया-द्वयक्षायेत्याहेन्द्रमेवास्या अद्वयक्षं करो - [] 51

TS 6.1.7.7

-त्यनु त्वा माता मन्यतामनु पितेत्याहा-नुमतयैवैनया क्रीणाति सा देवि देवमच्छेहीत्याह देवी ह्येषा देवः सोम इन्द्राय सोममित्याहेन्द्राय हि सोम आहियते यदेतद्-यजुर्न ब्रूयात् पराच्येव सोमक्रयणीयाद्-रुद्रस्त्वाऽऽ वर्तयत्वित्याह रुद्रो वै क्रूरो - [] 52

TS 6.1.7.8

देवानां तमेवास्यै परस्ताद्-दधात्यावृत्त्यै क्रूरमिव वा एतत् करोति यद्-रुद्रस्य कीर्तयति मित्रस्य पथेत्याह शान्त्यै वाचा वा एष वि क्रीणीते यः सोमक्रयण्या स्वस्ति सोमसखा पुनरोहि सह रय्येत्याह वाचैव विक्रीय पुनरात्मन् वाचं धत्तेऽनुपदासुकाऽस्य वाग्भवति य एवं वेद () ॥ 53

(सतनुं - विष्णव इत्याह - समारोहति - ध्यायति तद् वाचा - यजमानः स्यात् - करोति - क्रूरो - वेद) (A7)

TS 6.1.8.1

षट् पदान्यनु नि क्रामति षडहं वाङ्मातिं वदत्युत सँवथ्सुरस्यायने यावत्येव वाक्तामव रुन्धे सप्तमे पदे जुहोति सप्तपदा शक्करी पशवः शक्करी पशूनेवाव रुन्धे सप्त ग्राम्याः पशवः सप्ता*ऽऽरण्याः सप्त छन्दाश्-स्युभयस्या-वरुद्ध्यै वस्व्यासि रुद्राऽसीत्याह रूपमेवास्या एतन् मंहिमानं - [] 54

TS 6.1.8.2

व्याचष्टे बृहस्पतिस्त्वा सुप्ते रणवत्वित्याह ब्रह्म वै देवानां बृहस्पति-ब्रह्मणैवास्मै पशूनव रुन्धे रुद्रो वसुभिरा चिकेतित्वित्याहाऽऽ*वृत्त्यै पृथिव्यास्त्वा मूर्द्धन्ना जिघर्मि देवयजन इत्याह पृथिव्या ह्येष मूर्द्धा यद्-देवयजनमिडायाः पद इत्याहेडायाँ ह्येतत् पदं यथ सोमक्रयण्यै घृतवति स्वाहे - [] 55

TS 6.1.8.3

-त्याह यदेवास्यै पदाद्-घृतमपीड्यत् तस्मादेवमाह यदद्धर्युरेनग्रावाहुतिं जुहुयादन्धोऽद्धर्युः स्याद्-रक्षाशंसि यज्ञश् हन्युर-हिरण्यमुपास्य जुहोत्यग्निवत्येव जुहोति नान्धोऽद्धर्यु भवति न यज्ञश् रक्षाशंसि घ्नन्ति काण्डेकाण्डे वै क्रियमाणे यज्ञश् रक्षाशंसि जिघाशसन्ति परिलिखितश् रक्षः परिलिखिता अरातय इत्याह रक्षसामपहत्या - [] 56

TS 6.1.8.4

इदमहश् रक्षसो ग्रीवा अपि कृन्तामि योऽस्मान् द्वेष्टि यं च वयं द्विष्म इत्याह द्वौ वाव पुरुषौ यं चैव द्वेष्टि यश्चैनं द्वेष्टि तयोरेवानन्तरायं ग्रीवाः कृन्तति पशवो वै सोमक्रयण्यै पदं यावत्तमूतश् सं वपति पशूनेवाव रुन्धेऽस्मे राय इति सं वपत्यात्मानं-मेवाद्धर्युः - [] 57

TS 6.1.8.5

पशुभ्यो नान्तरेति त्वे राय इति यजमानाय प्र यच्छति यजमान एव रयिं दधाति तोते राय इति पत्न्या अर्द्धो वा एष आत्मनो यत् पत्नी यथा गृहेषु निधत्ते तादृगेव तत् त्वष्टीमती ते सपेयेत्याह

त्वष्टा वै पशूनां मिथुनानां रूपकृद्-रूपमेव पशुषु दधात्यस्मै वै लोकाय गार्हपत्य आ धीयते () ऽमुष्मा आहवनीयो यद्-गार्हपत्य उपवपेदस्मिन् लोके पशुमान्थ स्याद्-यदाहवनीये ऽमुष्मिन् लोके पशुमान्थ स्यादुभयोरुप वपत्युभयोरेवैनं लोकयोः पशुमन्तं करोति ॥ 58

(महिमानः - स्वाहा - ऽपहत्या - अध्वर्यु - धीयते - चतुर्विंशतिश्च) (A8)

TS 6.1.9.1

ब्रह्मवादिनो वदन्ति विचित्यः सोमा(3) न विचित्या(3) इति सोमो वा ओषधीनां राजा तस्मिन्. यदापन्नं ग्रसितमेवास्य तद्-यद्-विचिनुयाद्-यथा ऽऽस्याद्ग्रसितं निष्विदति तादृगेव तद्यन्न विचिनुयाद्-यथा ऽक्षन्नापन्नं विधावति तादृगेव तत् क्षोधुको ऽद्ध्युः स्यात् क्षोधुको यजमानः सोम-विक्रयिन्थ सोमः शोधयेत्येव ब्रूयाद् यदीतरं - [] 59

TS 6.1.9.2

यदीतरमुभयेनैव सोमविक्रयिणं-मर्पयति तस्मात् सोमविक्रयी क्षोधुको ऽरुणो ह स्माऽऽ*हौपवेशिः सोमक्रयेण एवाहं तृतीय सवनमव रुन्ध इति पशूनां चर्मन् मिमीते पशूनेवाव रुन्धे पशवो हि तृतीयः सवनं यं कामयेतापशुः स्यादित्यृक्षतस्तस्य मिमीतर्क्षं वा अपशव्यमपशुरेव भवति यं कामयेत पशुमान्थ स्या - [] 60

TS 6.1.9.3

-दिति लोमतस्तस्य मिमीतैतद्वै पशूनां रूपः रूपेणैवास्मै पशूनव रुन्धे पशुमानेव भवत्युपामन्तै क्रीणाति सरंसमेवैनं क्रीणात्य-मात्योऽसीत्याहामैवैनं कुरुते शुक्रस्ते ग्रह इत्याह शुक्रो ह्यस्य ग्रहो ऽनुसाऽच्छ याति महिमानं-मेवास्याच्छ यात्यनुसा - [] 61

TS 6.1.9.4

ऽच्छं याति तस्मादनोवाह्यः॑ सुमे जीवन् यत्र खलु वा एतः॑ शीर्ष्णा हरन्ति तस्माच्छीरः॑ षह्यं गिरौ जीवन्मभि त्यं देवः॑ सवितारमित्यति-च्छन्दसर्चा मिमीते॑ ऽतिच्छन्दा वै सर्वाणि॑ छन्दांसि सर्वेभिरेवैनं॑ छन्दोभिर्मिमीते॑ वर्षम् वा एषा छन्दसां॑ यदतिच्छन्दा॑ यदतिच्छन्दसर्चा मिमीते॑ वर्षमेवैनः॑ समानानां॑ करोत्येकैकयोथ॑ सर्ग- [] 62

TS 6.1.9.5

मिमीते॑ ऽयातयाम्रियायातयाम्रियैवैनं॑ मिमीते॑ तस्मान्नानावीर्या॑ अङ्गुलयः॑ सर्वास्वङ्गुष्ठमुप॑ नि गृह्णाति॑ तस्माथ् समावद्वीर्योऽन्याभि-रङ्गुलिभिस्तस्माथ् सर्वा॑ अनु सं चरति॑ यथ सह सर्वाभिर्मिमीत॑ सःश्चि-ष्टा अङ्गुलयो जायेर-न्नेकैकयोथ॑ सर्गं मिमीते॑ तस्माद् विभक्ता॑ जायन्ते पञ्च कृत्वो यजुषा मिमीते॑ पञ्चाक्षरा पङ्क्तिः॑ पाङ्क्तो यज्ञो यज्ञमेवाव॑ रुन्धे पञ्च कृत्वस्तूष्णीं- [] 63

TS 6.1.9.6

-दश सं पद्यन्ते॑ दशाक्षरा विराडन्नं॑ विराड् विराजैवान्नाद्यमव॑ रुन्धे यद् यजुषा॑ मिमीते॑ भूतमेवाव॑ रुन्धे यत् तूष्णीं॑ भविष्यद्-यद्-वै तावानेव॑ सोमः॑ स्याद् यावन्तं॑ मिमीते॑ यजमानस्यैव॑ स्यान्नापि॑ सदुस्यानां॑ प्रजाभ्यस्त्वेत्युप॑ समूहति॑ सदुस्यानेवान्वा भजति॑ वाससोप॑ नह्यति॑ सर्वदेवत्यं॑ वै - [] 64

TS 6.1.9.7

वासः॑ सर्वाभिरेवैनं॑ देवताभिः॑ समर्द्धयति॑ पशवो॑ वै सोमः॑ प्राणाय॑ त्वेत्युप॑ नह्यति॑ प्राणमेव॑ पशु-षु दधाति॑ व्यानाय॑ त्वेत्यनु॑ शृन्थति॑ व्यानमेव॑ पशुषु॑ दधाति॑ तस्माथ् स्वपन्तं॑ प्राणा न जहति॑ ॥ 65

(इतरं - पशुमान्थ स्याद् - यात्यनसो - थ्सर्ग - तूष्णीः - सर्वदेवत्यं वै - त्रयस्त्रिंशच्च)
(A9)

TS 6.1.10.1

यत् क॒लया॑ ते श॒फेन॑ ते क्रीणा॒नीति॑ प॒णेता॑गो॒अर्घः॑ सोमं कुर्याद॑गो॒अर्घं॑ यज॑मान॒-मगो॑अर्घम॒द्धयु॑
गोस्तु म॑हि॒मानं॑ नाव॑ तिर॒ेद् गवा॑ ते क्रीणा॒नीत्ये॒व ब्रू॑याद् गो॒अर्घमे॒व सोमं॑ क॒रोति॑ गो॒अर्घं॑ यज॑मानं
गो॒अर्घम॑द्धयु॑ न गो॒र्महि॑मान॒मव॑ तिरत्य॒जया॑ क्रीणाति॒ सत॑पसमे॒वैनं॑ क्रीणाति॒ हिर॑ण्येन क्रीणाति॒ स-
शु॑क्रमे॒वै - [] 66

TS 6.1.10.2

-नं॑ क्रीणाति धे॒न्वा क्री॑णाति सा॒शिर॑मे॒वैनं॑ क्रीणात्यृष॒भेण॑ क्रीणाति सेन्द्र॑मे॒वैनं॑ क्रीणात्यन॒डुहा॑ क्रीणा-
ति वह्नि॑र्वा अ॒न॒ड्वान्. वह्नि॑नै॒व वह्नि॑ य॒ज्ञस्य॑ क्रीणाति मिथु॒नाभ्यां॑ क्रीणाति मिथु॒नस्याव॑-रु॒द्धयै॑ वास॑सा
क्रीणाति सर्व॑दे॒वत्यै॑ वै वा॒सः सर्वा॑भ्य ए॒वैनं॑ दे॒वता॑भ्यः क्रीणाति दश॑ सं प॒द्यन्ते॑ दशा॑क्षरा वि॒राडन्नं॑
वि॒राड् वि॒राजै॑वा॒न्नाद्य॑मव॑ रुन्धे - [] 67

TS 6.1.10.3

तप॑सस्त॒नूर॑सि प्र॒जाप॑ते॒र्वण॑ इत्या॒ह प॒शुभ्य॑ ए॒व तद॑द्ध॒र्युर्नि॑ हु॒त आ॒त्मनोऽना॑व॒स्काय॑ गच्छ॑ति श्रियं
प्र प॒शूना॑प्नोति॒ य एवं॑ वे॒द शु॒क्रं ते॑ शु॒क्रेण॑ क्रीणा॒मीत्या॑ह यथा य॒जुरे॒वैतद् दे॒वा वै येन॑ हिर॑ण्येन
सोम॑म॒क्रीण॑न् तद॑भीष॒हा पुन॑राऽद॑दत् को हि तेज॑सा वि॒क्रेष्य॑त् इति॒ येन॑ हिर॑ण्येन - [] 68

TS 6.1.10.4

सोमं॑ क्रीणी॒यात् तद॑भीष॒हा पुन॑रा द॑दीत् तेज॑ ए॒वाऽऽत्म॑न् ध॒त्तेऽस्मे॑ ज्योतिः॑ सोमवि॒क्रयि॑णि तम॑
इत्या॒ह ज्योति॑रे॒व यज॑माने दधाति॒ तम॑सा सोमवि॒क्रयि॑णं म॒र्पय॑ति यदनु॑पग्रथ्य ह॒न्याद्-द॑न्द॒शूका॑स्ताः
समा॑ः सर्पाः स्यु॑रि॒दम॑हः सर्पा॑णां द॑न्द॒शूका॑नां ग्री॒वा उप॑ ग्र॒न्थामी॑त्या॒हा-द॑न्द॒शूका॑स्ताः समा॑ः सर्पा
भ॑वन्ति॒ तम॑सा सोमवि॒क्रयि॑णं वि॒द्ध्यति॑ स्वान् - [] 69

TS 6.1.10.5

भ्राजे॑त्या॒हैते॑ वा अ॒मुष्मि॑न् लो॒के सोम॑मरक्षन् तेभ्योऽधि॒ सोम॑माऽह॒रन्. यदे॑तेभ्यः सोम॑क्रय॑णा-

चानु॑दिशेद॑क्रीतोऽस्य॑ सोमः॑ स्यान्नास्यै॑ते ऽमुष्मिन्॑ लो॒के सोमः॑ रक्षेयु॑र्यदे॒तेभ्यः॑ सोम॑क्रय॒णाननु॑दि-
शति॑ क्री॒तोऽस्य॑ सोमो॑ भवत्ये॒तेऽस्या॑मुष्मिन्॑ लो॒के सोमः॑ रक्षन्ति ॥ 70

(सशु॑क्रमे॒व - रुन्ध॑ - इति॑ येन॒ हिर॑ण्येन॒ - स्वान॑ - चतु॑श्चत्वारि॑शच्च) (A10)

TS 6.1.11.1

वा॒रु॒णो वै क्री॒तः सोम॑ उप॑नद्धो मि॒त्रो न॒ एहि॑ सुमि॒त्रधा॑ इत्या॒ह शान्त्या॑ इन्द्र॑स्यो॒रुमा वि॑श दक्षि॑-
ण॒मित्या॑ह दे॒वा वै यः॑ सोम॑म॒क्री॒णन् तमिन्द्र॑स्यो॒रौ दक्षि॑ण॒ आ ऽसा॑दय॒न्नेष खलु॑ वा ए॒तर॒हीन्द्रो॑
यो यज॑ते तस्मा॑दे॒वमा॒होदायु॑षा स्वा॒युषे॑त्या॒ह दे॒वता॑ ए॒वा-न्वा॑रभ्योत् - [] 71

TS 6.1.11.2

तिष्ठ॑त्यु॒र्वन्तरि॑क्ष-मन्वि॒हीत्या॑ह-न्तरि॑क्षदे॒वत्यो॑(1) ह्ये॒तर॒हि सोमो॑ऽदि॒त्याः स॒दोऽस्य॑दि॒त्याः स॒द आ
सी॑दे॒त्याह॑ यथा॒यजु॑रे॒वैतद् द्वि॑ वा ए॒नमे॒तद॑र्द्धयति॒ यद् वा॑रु॒णः सन्त॑ मै॒त्रं क॑रोति॒ वारु॑ण्यर्चा॑ऽऽ
सा॑दयति॒ स्वयै॑वैन॑ दे॒वता॑या॒ सम॑र्द्धयति॒ वास॑सा॒ पर्या॑न॒ह्यति॑ सर्व॑दे॒वत्यै॑ वै वासः॑ सर्वा॑भिरे॒वै - []
72

TS 6.1.11.3

-न॑ दे॒वता॑भिः॒ सम॑र्द्धयत्यथो॒ रक्ष॑सा॒मप॑ह॒त्यै वने॑षु व्य॑न्तरि॒क्षं तता॑ने॒त्याह॑ वने॑षु हि व्य॑न्तरि॒क्षं तता॑न॒
वाज॑म॒र्वथ्सि॑वत्या॒ह वाजः॑ ह्य॒र्वथ्सु॑ पयो॑ अ॒घ्निया॑स्वित्या॒ह पयो॑ ह्य॒घ्निया॑सु॒ हथ्सु॑ ऋ॒तुमि॑त्या॒ह हथ्सु॑ हि
ऋ॒तुं वरु॑णो वि॒क्ष्वग्नि॑मित्या॒ह वरु॑णो हि वि॒क्ष्वग्निं॑ दि॒वि सूर्य॑ - [] 73

TS 6.1.11.4

मि॒त्याह॑ दि॒वि हि सूर्यः॑ सोम॑म॒द्रावि॑त्या॒ह ग्रावा॑णो॒ वा अ॒द्रय॑स्तेषु॒ वा एष॑ सोमं॑ दधाति॒ यो य-
ज॑ते तस्मा॑दे॒वमा॒होदु॑ त्यं जा॒तवे॑दस॒मिति॑ सौ॒र्यर्चा॑ कृ॒ष्णाजि॑नं प्र॒त्यान॑ह्यति॒ रक्ष॑सा॒मप॑ह॒त्या उ॒सावे॑तं

धूर॑षाहा॒वित्या॑ह यथा॒यजुरे॑वैतत् प्र च्य॑वस्व भुव॒स्पत॑ इत्या॑ह भू॒ताना॑ः ह्ये - [] 74

TS 6.1.11.5

-ष पति॑र्वि॒श्वान्य॑भि धामा॒नीत्या॑ह वि॒श्वानि॑ ह्ये(1) षोऽभि॑ धामा॒नि प्र॒च्यव॑न्ते मा त्वा॑ परि॒पूरी॑ वि॒दुदि॒त्याह॑ यदे॒वादः॑ सोम॑मा॒ह्रिय॑माणं गन्ध॒र्वो वि॒श्वाव॑सुः प्र॒यमु॑ष्णात् तस्मा॑-दे॒वमा॒हापरि॑मोषाय॒ यज॑मानस्य स्व॒स्त्यय॑न्यसीत्या॑ह यज॑मानस्यै॒वैष य॒ज्ञस्या॑न्वार॒भूँऽन॑वच्छि॒त्यै वरु॑णो वा ए॒ष यज॑मानम॒भ्यैति॑ यत् - [] 75

TS 6.1.11.6

क्री॒तः सोम॑ उप॒नद्धो॑ नमो॑ मि॒त्रस्य॑ वरु॑णस्य चक्ष॑स इत्या॑ह शान्त्या॒ आ सोमं॑ व॒हन्त्य॑ग्निना॒ प्रति॑ तिष्ठ॒ते तौ स॒भवं॑न्तौ यज॑मानम॒भि सं भ॑वतः पु॒रा खलु॑ वा॒वैष मे॒धाया॑ऽऽत्मानं॑मा॒रभ्य॑ चरति॒ यो दी॑क्षितो यद॒ग्नीषो॑मीयं प॒शुमा॑लभ॒न्त आ॒त्मनि॑ष्क्रय॑ण ए॒वास्य॑ स तस्मा॑त् तस्य॒ नाऽऽश्र॑यं पुरु॑षनि॒ष्क्रय॑ण इव॒ ह्यथो॑ खल्वा॒हु () र॒ग्नीषो॑मा॒भ्यां वा॒ इन्द्रो॑ वृ॒त्रम॑ह॒न्निति॑ यद॒ग्नीषो॑मीयं प॒शुमा॑लभ॒न्त वा॒त्रघ्न॑ ए॒वास्य॑ स तस्मा॑द्-वा॒श्रय॑-वा॒रुण्य॑र्चा परि॑ चरति॒ स्वयै॑वैनं दे॒वत॑या॒ परि॑ चरति ॥ 76

(अ॒न्वार॑भ्योश्च - सर्वा॑भिरे॒व - सूर्य॑ - भू॒ताना॑ः ह्ये - ति॒ य - दा॑हुः - स॒प्तविं॑शतिश्च) (A11)

praSna korvai with starting padams of 1 to 11 anuvAkams :-

(प्रा॒चीन॑व॒श्रं - या॑व॒न्त - ऋ॒क्सामे॑ - वा॒ग्वै दे॒वेभ्यो॑ - दे॒वा वै दे॒वय॑जनं - क॒द्रूश्च॑ - तद्वि॑रण्यः - षट् प॒दानि॑ - ब्रह्म॑वा॒दिनो॑ वि॒चित्यो॑ - यत् क॒लया॑ ते - वा॒रुणो॑ वै क्री॒तः सोम॑ - एका॑दश)

korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-

(प्रा॒चीन॑व॒श्रः - स्वा॑हेत्या॒ह - येऽन्तः॑ श॒रा - ह्ये॒ष सं - तप॑सा च॒ - यत्कर्ण॑गृही - तेति॑ लो॒म॒तो - वा॒रुणः॑ - षट्॑ स॒प्ततिः॑)

6.1 षष्ठकाण्डे प्रथमः प्रश्नः - सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं <https://www.vedavms.in> 21

first and last padam of first praSnam Of 6th KANDam

(प्राचीनव॑ः शं - परि॑ चरति)

॥ हरिः ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां षष्ठकाण्डे प्रथमः प्रश्नः समाप्तः ॥

6.2 षष्ठकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं

TS 6.2.1.1

यदुभौ विमुच्याऽऽतिथ्यं गृहीयाद्-यज्ञं विच्छिन्धाद्-यदुभाव-विमुच्य यथाऽनागतायाऽऽतिथ्यं क्रियते तादृगेव तद्-विमुक्तो-ऽन्योऽनुद्वान् भवत्य विमुक्तोऽन्यो-ऽथाऽऽतिथ्यं गृह्णाति यज्ञस्य सन्तत्यै पत्न्यन्वारभते पत्नी हि पारीणह्यस्येशे पत्न्यै वानुमत्तं निर्वपति यद्वै पत्नी यज्ञस्य करोति मिथुनं तदथो पत्न्या एवै- [] 1

TS 6.2.1.2

-ष यज्ञस्यान्वारभुःॐ ऽनवच्छित्यै यावद्-भिर्वै राजाऽनुचरैरागच्छति सर्वेभ्यो वै तेभ्य आतिथ्यं क्रियते छन्दांसि खलु वै सोमस्य राज्ञोऽनुचराण्यग्ने-रातिथ्यमसि विष्णवे त्वेत्याह गायत्रिया एवै-तेन करोति सोमस्याऽऽतिथ्यमसि विष्णवे त्वेत्याह त्रिष्टुभं एवैतेन करोत्यतिथेरातिथ्यमसि विष्णवे त्वेत्याह जगत्या- [] 2

TS 6.2.1.3

एवैतेन करोत्यग्नये त्वा रायस्पोषदावन्त्रे विष्णवे त्वेत्याहानुष्टुभं एवैतेन करोति श्येनाय त्वा सोमभृते विष्णवे त्वेत्याह गायत्रिया एवैतेन करोति पञ्च कृत्वो गृह्णाति पञ्चाक्षरा पङ्क्तिः पाङ्क्तो यज्ञो यज्ञमेवाव रुन्धे ब्रह्मवादिनो वदन्ति कस्मात् सत्याद्-गायत्रिया उभयत आतिथ्यस्य क्रियत इति यदेवादः सोममा- [] 3

TS 6.2.1.4

ऽहरत् तस्माद्-गायत्रिया उभयत आतिथ्यस्य क्रियते पुरस्ताच्चो परिष्ठाच्च शिरो वा एतद् यज्ञस्य यदातिथ्यं नवकपालः पुरोडाशो भवति तस्मान्नवधा शिरो विष्युतं नवकपालः पुरोडाशो भवति ते त्रयस्त्रिकपालास्त्रिवृता स्तोमेन संमितास्तेजस्त्रिवृत् तेज एव यज्ञस्य शीरूषन् दधाति नवकपालः

पुरोडाशो भवति ते त्रयस्त्रिकपालास्त्रिवृता प्राणेन संमितास्त्रिवृद्वै- [] 4

TS 6.2.1.5

प्राण-स्त्रिवृतमेव प्राणमभिपूर्वयुज्यस्य शीरुषन् दधाति प्रजापतेर्वा एतानि पक्ष्माणि यदश्ववाला ऐक्ष्वी तिरश्ची यदाश्ववालः प्रस्तुरो भवत्यैक्ष्वी तिरश्ची प्रजापतेरेव तच्चक्षुः संभरति देवा वै या आहुतीरजुह्वुस्ता असुरा निष्कावमादन् ते देवाः कौर्ष्मर्यमपश्यन् कर्मण्यो वै कर्मनेन कुर्वीतेति ते कौर्ष्मर्यमयान् परिधीन- [] 5

TS 6.2.1.6

-कुर्वत तैर्वै ते रक्षास्यपाघ्नत यत् कौर्ष्मर्यमयाः परिधयो भवन्ति रक्षसामपहत्यै सः स्पर्शयति रक्षसामनन्व-वचाराय न पुरस्तात् परि दधात्यादित्यो ह्येवोद्यन् पुरस्ताद्-रक्षास्यपहत्युद्धे समिधावा दधात्युपरिष्ठादेव रक्षास्यप हन्ति यजुषाऽन्यां तूष्णीमन्यां मिथुनत्वाय द्वे आ दधाति द्विपाद्-यजमानः प्रतिष्ठित्यै ब्रह्मवादिनो वदन्त्य- [] 6

TS 6.2.1.7

-ग्निश्च वा एतौ सोमश्च कथा सोमायाऽऽतिथ्यं क्रियते नाग्नय इति यदुग्रावग्निं मथित्वा प्रहरति तेनैवाग्नयं आतिथ्यं क्रियते ऽथो खल्वाहुर्ग्नः सर्वा देवता इति यद्विरासाद्याग्निं मन्थति हव्यायै-वाऽऽसन्नाय सर्वा देवता जनयति ॥ 7

(पत्निया एव - जगत्या - आ - त्रिवृद्वै - परिधीन् - वदन्त्ये - कंचत्वारिंशच्च) (A1)

TS 6.2.2.1

देवासुराः संयन्ता आसन् ते देवा मिथो विप्रिया आसन् तेऽ(1)न्योऽन्यस्मै ज्यैष्ठ्यायातिष्ठमानाः पञ्चधा व्यक्रामन्ग्निर्यसुभिः सोमो रुद्रैरिन्द्रो मरुद्भिर्वरुण आदित्यैर्बृहस्पतिर्विश्वैर्देवैस्ते ऽमन्य-

न्तासुरेभ्यो वा इदं भ्रातृव्येभ्यो रद्ध्यामो यन्मिथो विप्रियाः स्मो या न इमाः प्रियास्तनुवस्ताः
समवद्यामहे ताभ्यः स निरृच्छाद्यो- [] 8

TS 6.2.2.2

नः प्रथमो(1)ऽन्योऽन्यस्मै द्रुह्यादिति तस्माद्यः सतानूनप्त्रिणां प्रथमो द्रुह्यति स आर्तिमाच्छति यत्
तानूनप्त्रः समवद्यति भ्रातृव्याभिभूत्यै भवत्यात्मना पराऽस्य भ्रातृव्यो भवति पञ्च कृत्वोऽवद्यति
पञ्चधा हि ते तथ् समवाद्यन्ताथो पञ्चाक्षरा पङ्क्तिः पाङ्क्तो यज्ञो यज्ञमेवाव रुन्ध आपतये त्वा गृह्णामी-
त्याह प्राणो वा- [] 9

TS 6.2.2.3

आपतिः प्राणमेव प्रीणाति परिपतय इत्याह मनो वै परिपतिर्मन एव प्रीणाति तनूनप्त्र इत्याह तनुवो
हि ते ताः समवाद्यन्त शक्रायेत्याह शक्त्यै हि ते ताः समवाद्यन्त शक्म-न्नोजिष्ठयेत्याहौजिष्ठः हि
ते त दात्मनः समवाद्यन्ता-नाधृष्टमस्यनाधृष्य-मित्याहानाधृष्टः ह्येतदनाधृष्यं देवानामोज- [] 10

TS 6.2.2.4

इत्याह देवानाः ह्येतदोजोऽभिशस्तिपा अनभिशस्तेन्यमित्याहा-भिशस्तिपा ह्येतदं -नभिशस्तेन्यमनु
मे दीक्षां दीक्षापति-र्मन्यतामित्याह यथायजुरेवैतद्-घृतं वै देवा वज्रं कृत्वा सोममघ्न-न्नन्तिकमिव
खलु वा अस्यैतच्चरन्ति यत् तानूनप्त्रेण प्रचरन्त्यः शुरः शुस्ते देव सोमाऽऽ *प्यायतामित्याह य-
[] 11

TS 6.2.2.5

-देवास्यापुवायते यन्मीयते-तदेवास्यैतेनाऽऽ *प्याययत्या तुभ्यमिन्द्रः प्यायतामा त्वमिन्द्राय प्यायस्वेत्या-
होभावेवेन्द्रं च सोमं चाऽऽ*प्याययत्या प्यायय सखीन्ध सन्त्या मेधयेत्याहृत्विजो वा अस्य सखा-
यस्तानेवाऽऽ*प्याययति स्वस्ति ते देव सोम सुत्यामंशीये- [] 12

TS 6.2.2.6

-त्याहा ऽऽशिषमेवैतामा शोस्ते प्र वा एतेऽस्मा-ल्लोकाच्चयन्ते ये सोममा-प्याययन्त्य-न्तरिक्षदेवत्यो हि सोम आप्यायित एष्टा रायः प्रेषे भगायेत्याह द्यावापृथिवीभ्यामेव नमस्कृत्यास्मिन् लोके प्रति तिष्ठन्ति देवासुराः संयन्ता आसन् ते देवा बिभ्यन्तोऽग्निं प्राविशन् तस्मादाहुरग्निः सर्वा देवता इति ते- [] 13

TS 6.2.2.7

ऽग्निमेव वरूथं कृत्वा ऽसुरानभ्यभव-न्नग्निमिव खलु वा एष प्रविशति योऽवान्तरदीक्षामुपैति भ्रातृव्याभिभूत्यै भवत्यात्मना पराऽस्य भ्रातृव्यो भवत्यात्मानमेव दीक्षया पाति प्रजामवान्तरदीक्षया सन्तरां मेखलाः समायच्छते प्रजा ह्यात्मनोऽन्तरतरा तप्तव्रतो भवति मदन्तीभिर्मार्जयते निर्ह्यग्निः शीतेन वायति समिद्ध्यै या ते अग्ने () रुद्रिया तनूरित्याह स्वयैवैनं देवतया व्रतयति सयोनित्वाय शान्त्यै ॥ 14

(यो - वा - ओज - आह य - दंशीये - ति ते - ऽग्न - एकादश च) (A2)

TS 6.2.3.1

तेषामसुराणां तिस्रः पुरं आस-न्नयस्म-य्यवमाऽथ रजताऽथ हरिणी ता देवा जेतुं नाशकुवन् ता उपसदैवाजिगीषन् तस्मादाहुर्यश्चैवं वेदु यश्च नोपसदा वै महापुरं जयन्तीति त इषुः समंस्कुर्वता-ग्निमनीकः सोमः शल्यं विष्णुं तेजनं तैऽब्रुवन् क इमामसिष्यतीति- [] 15

TS 6.2.3.2

रुद्र इत्यब्रुवन् रुद्रो वै क्रूरः सोऽस्यत्विति सोऽब्रवीद् वरं वृणा अहमेव पशूना-मधिपतिरसानीति तस्माद् रुद्रः पशूना-मधिपतिस्ताः रुद्रोऽवासृजथ स तिस्रः पुरो भित्त्वैभ्यो लोकेभ्यो- ऽसुरान् प्राणुदत्

यदुपसदं उपसद्यन्ते भ्रातृव्यपराणुत्यै नान्यामाहुतिं पुरस्ताज्जुहुयाद्-यदन्यामाहुतिं पुरस्ताज्जुहुया- [] 16

TS 6.2.3.3

दन्यन्मुखं कुर्याथ सुवेणाऽघारमा घारयति यज्ञस्य प्रज्ञात्यै पराङ्तिक्रम्य जुहोति पराच एवैभ्यो लोकेभ्यो यजमानो भ्रातृव्यान् प्र णुदते पुनरत्याक्रम्योपसदं जुहोति प्रणुद्यैवैभ्यो लोकेभ्यो भ्रातृव्या-
ञ्जित्वा भ्रातृव्यलोक-मभ्यारोहति देवा वै याः प्रातरुपसदं उपासीदु-ब्रह्मस्ताभिरसुरान् प्राणुदन्त याः
सायं रात्रियै ताभिर्यथ सायं प्रातरुपसद- [] 17

TS 6.2.3.4

उपसद्यन्ते ऽहोरात्राभ्यामेव तद्-यजमानो भ्रातृव्यान् प्र णुदते याः प्रातर्याज्याः स्युस्ताः सायं पु-
रोऽनुवाक्याः कुर्यादयातयामत्वाय तिस्र उपसद उपैति त्रयं इमे लोका इमानेव लोकान् प्रीणाति
षट्थं सं पद्यन्ते षड्वा ऋतव ऋतूनेव प्रीणाति द्वादशाहीने सोम उपैति द्वादश मासाः सँवत्सरः
सँवत्सरेव प्रीणाति चतुर्विंशतिः सं- [] 18

TS 6.2.3.5

पद्यन्ते चतुर्विंशति-रर्द्धमासा अर्द्धमासानेव प्रीणात्याराग्रा-मवान्तरदीक्षा-मुपेयाद्यः कामयेताऽस्मिन्
मे लोकेऽर्द्धकं स्यादित्येकमग्रेऽथ द्वावथ त्रीनथ चतुर एषा वा आराग्रा ऽवान्तरदीक्षा ऽस्मिन्नेवास्मै
लोकेऽर्द्धकं भवति पुरोवरीयसी-मवान्तरदीक्षा-मुपेयाद्यः कामयेतामुष्मिन् मे लोकेऽर्द्धकं स्यादिति
चतुरोऽग्रे () ऽथ त्रीनथ द्वावथैकमेषा वै पुरोवरीयस्य-वान्तरदीक्षा ऽमुष्मिन्नेवास्मै लोकेऽर्द्धकं
भवति ॥ 19

(असिष्यतीति - जुहुयाथ - सायं प्रातरुपसद - चतुर्विंशतिः सं - चतुरोऽग्रे - षोडश च)
(A3)

TS 6.2.4.1

सुवर्गं वा एते लोकं यन्ति य उपसदं उपयन्ति तेषां य उन्नयते हीयंत एव स नोदनेषीति सूनीयमिव यो वै स्वार्थेतां यताः श्रान्तो हीयंत उत स निष्ठाय सह वंसति तस्मात् सकृदुनीय नापरमुन्नयेत दुद्धोन्नयेतैतद्वै पशूनाः रूपः रूपेणैव पशूनव रुन्धे- [] 20

TS 6.2.4.2

यज्ञो देवेभ्यो निलायत विष्णू रूपं कृत्वा स पृथिवीं प्राविशत् तं देवा हस्तान् स रभ्यैच्छन् त-
मिन्द्रं उपर्युपर्यत्यक्रामत् सोऽब्रवीत् को माऽयमुपर्युपर्यत्यक्रमी-दित्यहं दुर्गे हन्तेत्यथ कस्त्वमित्यहं
दुर्गादाहतेति सोऽब्रवीद् दुर्गे वै हन्ताऽवोचथा वराहोऽयं वाममोषः- [] 21

TS 6.2.4.3

संज्ञानां गिरीणां परस्ताद्वित्तं वेद्यमसुराणां बिभर्ति तं जहि यदि दुर्गे हन्ताऽसीति स दर्भपुञ्जीलमुद-
वृह्य सप्त गिरीन् भित्त्वा तमहन्त् सोऽब्रवीद् दुर्गाद्वा आहर्तावोचथा एतमा हरेति तमेभ्यो यज्ञ एव
यज्ञमाऽहरद्यत् तद्वित्तं वेद्यमसुराणां-मविन्दन्त तदेकं वेद्यै वेदित्वमसुराणां- [] 22

TS 6.2.4.4

वा इयमग्रं आसीद् यावदासीनः परापश्यति तावद् देवानां ते देवा अब्रुवन्नस्त्वेव नोऽस्यामपीति
कियद्वो दास्याम् इति यावदियः संलावृकी त्रिः परिक्रामति तावन्नो दत्तेति स इन्द्रः संलावृकी
रूपं कृत्वेमां त्रिः सर्वतः पर्यक्रामत् तदिमामविन्दन्त यदिमामविन्दन्त तद् वेद्यै वेदित्वम्- [] 23

TS 6.2.4.5

सा वा इयः सर्वैव वेदिरियति शक्ष्यामीति त्वा अवमायं यजन्ते त्रिंशत् पदानि पश्चात् तिरश्ची
भवति षट्त्रिंशत् प्राची चतुर्विंशतिः पुरस्तात् तिरश्ची दशदश संपद्यन्ते दशाक्षरा विराडन्नं विराड्

विराजैवान्नाद्यमव रुन्ध उद्धन्ति यदेवास्यां अमेद्धयं तदपं हन्त्युद्धन्ति तस्मादोषंधयः परा भवन्ति
() बरुहिः स्तृणाति तस्मादोषंधयः पुनरा भवन्त्युत्तरं बरुहिष उत्तरबरुहिः स्तृणाति प्रजा वै
बरुहिर्यजमान उत्तर बरुहि र्यजमान-मेवा-यजमानादुत्तरं करोति तस्माद्-यजमानो ऽयजमानादुत्तरः
॥ 24

(रुन्धे - वाममोषो - वेदित्वमसुराणां - वेदित्वं - भवन्ति - पञ्चविंशतिश्च) (A4)

TS 6.2.5.1

यद्वा अनीशानो भारमादुत्ते वि वै स लिंशते यद् द्वादश साहस्योपसदः स्युस्तिस्त्रोऽहीनस्य यज्ञस्य
विलोम क्रियेत तिस्र एव साहस्योपसदो द्वादशाहीनस्य यज्ञस्य सवीर्यत्वायाथो सलोम क्रियते
वृत्सस्यैकः स्तनो भागी हि सोऽथैकः स्तनं व्रतमुपैत्यथ द्वावथ त्रीनथ चतुर एतद्वै- [] 25

TS 6.2.5.2

क्षुरपंवि नाम व्रतं येन प्र जातान् भ्रातृव्यान् नुदते प्रति जनिष्यमाणानथो कनीयसैव भूय उपैति
चतुरोऽग्रे स्तनान् व्रतमुपैत्यथ त्रीनथ द्वावथैकमेतद्वै सुजघनं नाम व्रतं तपस्यः सुवर्ग्यमथो प्रैव
जायते प्रजयां पशुभिर्यवागू राजन्यस्य व्रतं क्रूरेव वै यवागूः क्रूर इव- [] 26

TS 6.2.5.3

राजन्यो वज्रस्य रूपः समृद्ध्या आमिक्षा वैश्यस्य पाकयज्ञस्य रूपं पुष्ट्यै पयो ब्राह्मणस्य तेजो
वै ब्राह्मणस्तेजः पयस्तेजसैव तेजः पय आत्मन् धत्ते ऽथो पयसा वै गर्भा वर्द्धन्ते गर्भ इव खलु
वा एष यद् दीक्षितो यदस्य पयो व्रतं भवत्यात्मानमेव तद् वर्द्धयति त्रिव्रतो वै मनुंरासीद् द्विव्रता
असुरा एकव्रता- [] 27

TS 6.2.5.4

दे॒वाः प्रा॒तर्म॒द्धयं॑दि॒ने सा॒यं तन् मनो॑र्व्र॒तमा॑सीत् पा॒कय॑ज्ञस्य॒ रूपं॑ पु॒ष्ट्यै प्रा॒तश्च सा॒यं चासु॑राणां निर्म॒द्धयं॑
क्षु॒धो रूपं॑ तत॒स्ते परा॑ऽभवन् म॒द्धयं॑दि॒ने म॒द्धय॑रा॒त्रे दे॒वानां॑ तत॒स्तेऽभव॑न् सु॒वर्गं॑ लो॒कमा॑यन्. यद॑स्य
म॒द्धयं॑दि॒ने म॒द्धय॑रा॒त्रे व्र॒तं भव॑ति म॒द्धय॑तो वा अ॒न्नेन॑ भु॒ञ्जते॑ म॒द्धय॑त ए॒व तदूर्जं॑ ध॒त्ते भ्रातृ॑व्याभिभू॒त्यै
भव॑त्या॒त्मना॒- [] 28

TS 6.2.5.5

परा॑ऽस्य॒ भ्रातृ॑व्यो भवति॒ गर्भो॑ वा ए॒ष यद् दी॑क्षितो योनिं दी॑क्षितवि॒मितं॑ यद् दी॑क्षितो दी॑क्षित-
वि॒मितात् प्र॑वसेद् यथा योनेर्गर्भः॑ स्कन्द॑ति ता॒दृगे॒व तन्न॑ प्र॑वस्तु॒व्यमा॑त्मनो गोपी॒थायै॑ष वै व्या॒घ्रः
कु॒लगो॑पो यद॒ग्निस्त॑स्माद् यद् दी॑क्षितः प्र॑वसेथ॒ स ए॒नमी॑श्वरोऽनू॒त्थाय॑ हन्तो॒र्न प्र॑वस्तु॒व्यमा॑त्मनो
गु॒प्त्यै दक्षि॑णतः श॒य ए॒तद्वै यज॑मानस्या॒ () ऽऽ*य॑त॒नः स्व॑ ए॒वाऽऽ*य॑त॒ने शये॑ ऽग्निम॑भ्यावृ॒त्य शये॑
दे॒वता॑ ए॒व य॒ज्ञम॑भ्यावृ॒त्य शये॑ ॥ 29

(ए॒तद्वै-कूर॑ इ॒वै-क॑व्रता-आ॒त्मना॒-यज॑मानस्य-त्रयो॑दश च) (A5)

TS 6.2.6.1

पु॒रोह॑विषि दे॒वय॑ज॒ने या॑जये॒द्यं का॑मये॒तोपै॑नु॒त्तरो॑ य॒ज्ञो न॑मेद॒भि सु॑वर्गं॒ लोकं॑ ज॒येदित्ये॑तद्वै पु॒रोह॑विदे-
व॒यज॑नं॒ यस्य॑ हो॒ता प्रा॑तरनु॒वाक॑-म॒नुब्रु॑व-न्न॒ग्निम॑प आ॒दित्य॑म॒भि वि॑पश्यत्यु॒पै॑नु॒त्तरो॑ य॒ज्ञो न॑मत्य॒भि
सु॑वर्गं॒ लोकं॑ ज॒यत्या॑प्ते दे॒वय॑ज॒ने या॑जयेद्-भ्रातृ॑व्यवन्तं॒ पन्था॑ वा॒ऽधि॑स्प॒रु शये॑त् क॒र्त॒वा या॑व॒चान॑से
या॒त॒वै- [] 30

TS 6.2.6.2

न रथा॑यै॒तद्वा आ॑प्तं दे॒वय॑ज॒नमा॑प्नोत्ये॒व भ्रातृ॑व्यं नै॒नं भ्रातृ॑व्य आ॒प्नोत्ये॑कौ॒न्नते॑ दे॒वय॑ज॒ने या॑जयेत्
प॒शुका॑म॒-मे॒कौ॒न्नता॑द्वै दे॒वय॑ज॒नाद॑ङ्गिरसः प॒शूना॑सृज॒न्तान्तरा॑ सं॒दोह॑वि॒द्धाने॑ उ॒न्नतः॑ स्या॒दे॒तद्वा ए॒कौ॒न्नतं॑
दे॒वय॑ज॒नं प॒शुमा॑ने॒व भव॑ति त्र्यु॒न्नते॑ दे॒वय॑ज॒ने या॑जयेथ॒ सु॑वर्गका॒मं त्र्यु॒न्नता॑द्वै दे॒वय॑ज॒नाद॑ङ्गिरसः सु॒वर्गं॑

लोकमाय-न्नन्तरा ऽऽहवनीयं च हविर्धानं चो- [] 31

TS 6.2.6.3

-न्नतः स्यादन्तरा हविर्धानं च सदश्चान्तरा सदश्च गारुहपत्यं चैतद्वै त्र्युन्नतं देवयजनेऽ सुवर्गमेव लोकमेति प्रतिष्ठिते देवयजने याजयेत् प्रतिष्ठाकाममेतद्वै प्रतिष्ठितं देवयजनं यथ सर्वतः समं प्रत्येव तिष्ठति यत्रान्या अन्या ओषधयो व्यतिषक्ताः स्युस्तद् याजयेत् पशुकाममेतद्वै पशूनाः रूपं रूपेणैवास्मै पशू- [] 32

TS 6.2.6.4

नव रुन्धे पशुमानेव भवति निरऋतिगृहीते देवयजने याजयेद्यं कामयेत् निरऋत्यास्य यज्ञं ग्राहयेयमित्येतद्वै निरऋतिगृहीतं देवयजनं यथ सृष्ट्यै सत्या ऋक्षं निरऋत्यैवास्य यज्ञं ग्राहयति व्यावृत्ते देवयजने याजयेद् व्यावृत्कामं यं पात्रे वा तल्पे वा मीमांसेरन् प्राचीनमाहवनीयात् प्रवृणः स्यात् प्रतीचीनं गारुहपत्यादेतद्वै व्यावृत्तं देवयजनं वि पाप्मना () भ्रातृव्येणा- ऽऽ*वर्तते नैनं पात्रे न तल्पे मीमांसन्ते कार्ये देवयजने याजयेद्-भूतिकामं कार्या वै पुरुषो भवत्येव ॥ 33

(यातुवै - हविर्धानं च - पशून् - पाप्मना - ऽष्टादश च) (A6)

TS 6.2.7.1

तेभ्य उत्तरवेदिः सिंही रूपं कृत्वोभया-नन्तराऽपक्रम्यातिष्ठत् ते देवा अमन्यन्त यतरान् वा इयमुपावृथ्स्यति त इदं भविष्यन्तीति तामुपामन्त्रयन्त साऽब्रवीद् वरं वृणै सर्वान् मया कामान् व्यश्रवथ पूर्वा तु माऽग्नेराहुतिरश्रवता इति तस्मादुत्तरवेदिं पूर्वामग्ने- व्याघारयन्ति वारेवृतः ह्यस्यै शम्यया परि मिमीते- [] 34

TS 6.2.7.2

मात्रैवा॑स्यै सा॒थो यु॒क्तेनै॒व यु॒क्तम॑व॒ रुन्धे॑ वि॒त्ताय॑नी मेऽसी॒त्याह॑ वि॒त्ता ह्ये॒ना॒नाव॑त् ति॒क्ताय॑नी मेऽसी॒त्याह॑ ति॒क्तान् ह्ये॒ना॒नाव॑द॒व॒तान्मा॑ नाथि॒तमि॒त्याह॑ नाथि॒तान् ह्ये॒ना॒नाव॑द॒व॒तान्मा॑ व्यथि॒तमि॒त्याह॑ व्य॒थि॒तान् ह्ये॒ना॒नाव॑द्-वि॒देर॒ग्निर्न॑भो॒ नामा॑- [] 35

TS 6.2.7.3

ग्रे अ॒ङ्गिर॒ इति॑ त्रि॒र॒हर॑ति॒ य ए॒वेषु॑ लो॒केष्व॒ग्रय॑-स्ताने॒वाव॑ रुन्धे॑ तू॒ष्णीं च॑तु॒र्थः॑ ह॒र॒त्यनि॑-रु॒क्तमे॒वाव॑ रुन्धे॑ सि॒ः॒हीर॑सि॒ महि॑षीरसी॒त्याह॑ सि॒ः॒हीर्ह्येषा॑ रू॒पं कृ॒त्वोभ॑या॒-नन्त॑रा ऽप॒क्रम्या॑तिष्ठदु॒रु प्र॑थस्वो॒रु ते॑ य॒ज्ञप॑तिः प्रथता॒मि॒त्याह॑ यज॑मानमे॒व प्र॒जया॑ प॒शुभिः॑ प्रथयति ध्रु॒वा- [] 36

TS 6.2.7.4

ऽसी॒ति सः॑ ह॒न्ति धृ॒त्यै दे॒वेभ्यः॑ शु॒न्धस्व॑ दे॒वेभ्यः॑ शु॒भस्वे॒त्यव॑ चो॒क्षति॑ प्र च॑ किरति॒ शु॒द्ध्या॑ इन्द्र॒घोष॑स्त्वा॒ वसु॑भिः॒ पुर॑स्ता॒त् पा॒त्वित्या॑ह॒ दिग्भ्य॑ ए॒वैनां॑ प्रो॒क्षति॑ दे॒वाः॒श्चेदु॑-त्तरवेदि॒रुपा॑व॒वर्ती॑है॒व वि॑ ज॒याम॑हा॒ इत्य॑सु॒रा व॒ज्रमु॑द्यत्यं दे॒वान्भ्या॑यन्त॒ तानि॑न्द्र॒घोषो॑ वसु॑भिः॒ पुर॑स्ता॒दपा॑- [] 37

TS 6.2.7.5

-नुद॑त् मनोज॒वाः पि॒तृभि॑र्दक्षि॒णतः॑ प्रचे॒ता रु॒द्रैः प॒श्चाद्-वि॒श्वक॑र्माऽऽदि॒त्यैरु॑त्तर॒तो यदे॒वमु॑त्तरवेदिं प्रो॒क्षति॑ दिग्भ्य ए॒व तद्-यज॑मानो॒ भ्रातृ॑व्यान् प्र पु॒दत् इन्द्रो॑ यतीन्थ॒ साला॑वृ॒केभ्यः॑ प्राय॑च्छत् तान् दक्षि॒णत॑ उत्तरवे॒द्या आ॑दुन् यत् प्रो॒क्षणी॑ना-मु॒च्छिष्ये॑त् तद् दक्षि॒णत॑ उत्तरवे॒द्यै नि॑ न॒येद्-यदे॒व तत्र॑ कू॒रं तत् तेन॑ शमयति॒ यं द्वि॒ष्यात् तं॑ ध्या॒येच्छु॑चै () वै॒नम॑र्पयति ॥ (मि॒मी॒ते - नाम॑ - ध्रु॒वा - ऽप॑ - शु॒चा - त्रीणि॑ च) (आ७) 38

TS 6.2.8.1

सोत्तरवेदि॑रब्रवी॑त् सर्वान् मया कामान् व्यश्रव॑थेति ते देवा अकामय॑न्तासुरान् भ्रातृ॑व्यान्भि भवे-
मेति तेऽजुहवुः सि॒हीर॑सि सपत्नसा॒ही स्वाहेति॑ तेऽसुरान् भ्रातृ॑व्या-नभ्य॑भवन् तेऽसुरान् भ्रातृ॑व्या-
नभिभूया॑कामयन्त प्रजां वि॑न्देमहीति॑ तेऽजुहवुः सि॒हीर॑सि सुप्रजा॑वनिः स्वाहेति॑ ते प्रजाम॑विन्दन्त
ते प्रजां वि॑त्त्वा- [] 39

TS 6.2.8.2

ऽकामयन्त प॒शून्, वि॑न्देमहीति॑ तेऽजुहवुः सि॒हीर॑सि रायस्पोष॑वनिः स्वाहेति॑ ते प॒शून्वि॑न्दन्त ते
प॒शून्, वि॑त्त्वाऽकामयन्त प्रति॑ष्ठां वि॑न्देमहीति॑ तेऽजुहवुः सि॒ही-र॑स्यादित्य॑वनिः स्वाहेति॑ त इ॒मां
प्रति॑ष्ठाम॑विन्दन्त त इ॒मां प्रति॑ष्ठां वि॑त्त्वाऽकामयन्त देवता॑ आशिष॑ उपेया॑मेति॑ तेऽजुहवुः सि॒हीर॑स्या
व॑ह देवान् देवय॑ते- [] 40

TS 6.2.8.3

यज॑मानाय॒ स्वाहेति॑ ते देवता॑ आशिष॑ उपा॑यन् पञ्च कृत्वो॑ व्याघा॑रयति पञ्चाक्ष॑रा प॒ङ्क्तिः पाङ्क्तो॑ यज्ञो
य॒ज्ञमे॒वाव॑ रुन्धे ऽक्ष॑ण्या व्याघा॑रयति तस्मा॑दक्ष॑ण्या प॒शवोऽङ्गा॑नि प्रह॑रन्ति प्रति॑ष्ठित्यै भूतेभ्य॑स्त्वेति॑
सुच॑मुदृ॒ह्णाति॑ य ए॒व दे॒वा भू॒तास्तेषां॑ तद्-भा॑ग॒धेयं॑ ताने॒व तेन॑ प्रीणा॑ति पौतु॑द्रवान् परि॒धीन् परि॑
दधा॑त्येषां- [] 41

TS 6.2.8.4

लो॒कानां॑ वि॒धृत्या॑ अ॒ग्नेस्त्रयो॑ ज्याया॑ऽसो भ्रात॑र आस॒न् ते दे॒वेभ्यो॑ ह॒व्यं व॑हन्तः प्रा॒मीय॑न्त सौ॒ऽग्निर॑वि-
भेदि॑त्थं वा॒व स्य॑ आ॒र्तिमाऽरि॑ष्यतीति॑ स नि॒लाय॑त स यां व॑नस्पति॑ष्वव॑स॒त्तां पू॒तुद्रौ॑ यामोष॑धीषु ताः
सु॒गन्धि॑तेज॑ने यां प॒शुषु॑ तां पे॒त्वस्यान्तरा॑ शृ॒ङ्गे तं दे॒वताः॑ प्रैष॑मैच्छन् तमन्व॑विन्दुन् तम॑ब्रुव- [] 42

TS 6.2.8.5

-क्षुपं न॒ आ व॑र्तस्व ह॒व्यं नो॑ व॒हेति॑ सौ॒ऽब्रवी॑द् वरं वृ॒णौ यदे॒व गृही॑तस्याहु॑तस्य बहिः॑ परि॒धिः स्कन्दा॑त्

तन्मे भ्रातॄणां भाग॒धेय॑मस॒दिति॑ तस्मा॒द्-यद्-गृही॑तस्याहु॒तस्य॑ बहिःपरि॒धि स्कन्द॑ति तेषां तद् भाग॒धेयं॑
ताने॒व तेन॑ प्रीणाति॒ सोऽम॑न्यतास्थ॒न्वन्तो मे॑ पूर्वे॒ भ्रातरः॑ प्रा॒मेष॑ता॒स्थानि॑ शातया॒ इति॑ स यान्य- [] 43

TS 6.2.8.6

-स्थान्यशा॑तयत् तत् पूतु॑द्रव-भ॒वद्-यन्मा॑ः समुप॑मृतं तद्-गुल्गु॑लु यदे॒तान्त्वं संभा॑रान्त्वं सं भ॑रत्यग्नि-
मे॒व तथ् संभ॑रत्यग्नेः पुरी॑ष-म॒सीत्या॑हाग्नेर्ह्येतत् पुरी॑षं यथ् संभा॑रा अथो॒ खल्वा॑हुरेते वावैनं॑ ते भ्रात॑रः
परि॑ शोरे॒ यत् पौतु॑द्रवाः परि॒धय॑ इति॑ ॥ 44

(वित्त्वा - दे॒वय॑त - ए॒षा - म॑ब्रुवन् - या॒नि - चतु॑श्चत्वारि॒शच्च) (A8)

TS 6.2.9.1

ब॒द्धम॑व॒ स्यति॑ वरुणपा॒शादे॒वैने॑ मुञ्चति॒ प्रणे॑ने॒क्ति मे॒द्वये॑ ए॒वैने॑ करोति सावि॒त्रिय॑र्चा हु॒त्वा ह॑वि॒द्धाने॑
प्र॒ वर्त॑यति सवि॒तृप्र॑सूत ए॒वैने॑ प्र॒ वर्त॑यति वरु॑णो वा ए॒ष दु॒र्वागु॑भयतो॒ बद्धो॑ यदक्षः स यदुथ्
स॒र्जेद्-यज॑मानस्य गृहा॒न॒भ्युत्स॑र्जेथ् सु॒वाग्दे॒व दुर्या॑ः आ व॒देत्या॑ह गृहा॒ वै दुर्याः॑ शान्त्यै॒ पत्यु॑- [] 45

TS 6.2.9.2

पा॒नक्ति॑ पत्नी॒ हि सर्व॑स्य मि॒त्रं मि॑त्र॒त्वाय॑ यद्वै पत्नी॒ यज्ञ॑स्य॒ क॒रोति॑ मिथु॒नं तदथो॑ पत्नि॒या ए॒वैष
य॒ज्ञस्या॑-न्वा॒र्भु॒ऽऽन॑वच्छि॒त्यै वर्त॑मना॒ वा अ॒न्वित्य॑ य॒ज्ञः रक्षा॑ऽसि जिघा॑ऽसन्ति वैष्ण॒वीभ्या॑मृ॒ग्भ्यां
व॒र्त्मनो॑ जु॒होति॑ य॒ज्ञो वै विष्णु॑र्य॒ज्ञादे॒व रक्षा॑ऽस्यप॑ हन्ति॒ यद॑द्ध॒र्यु-र॑न॒ग्ना-वाहु॑तिं जुहु॒या-दु॒न्धोऽद्ध॒र्युः
स्या॒द्-रक्षा॑ऽसि य॒ज्ञः ह॑न्युर्- [] 46

TS 6.2.9.3

-हिरण्यमुपास्य जुहोत्यग्नित्येव जुहोति नान्धोऽद्ध्युर्भवति न यज्ञः रक्षांसि घ्नन्ति प्राचीं प्रेतम-
द्धरं कल्पयन्ती इत्याह सुवर्गमेवैनं लोकं गमयत्यत्र रमेथां वर्ष्मन् पृथिव्या इत्याह वर्ष्म ह्येतत्
पृथिव्या यद् देवयजनः शिरो वा एतद्-यज्ञस्य यद्विद्वानं दिवो वा विष्णवुत वा पृथिव्या- [] 47

TS 6.2.9.4

इत्याशीर्पदयर्चा दक्षिणस्य हविर्द्वानस्य मेथीं नि हन्ति शीरुषुत एव यज्ञस्य यजमान आशिषोऽव-
रुन्धे दुण्डो वा औपरस्तृतीयस्य हविर्द्वानस्य वषट्कारे-णाक्ष-मच्छिनद्-यत्-तृतीयं छुदिरु हविर्द्वानयो-
रुदाह्रियते तृतीयस्य हविर्द्वानस्यावरुद्धयै शिरो वा एतद्-यज्ञस्य यद्विद्वानं विष्णो रुराटमसि विष्णोः
पृष्ठमसीत्याह तस्मादेतावद्वा शिरो विष्यूतं विष्णोः () स्यूरसि विष्णोर्द्वमसीत्याह वैष्णवः हि
देवतया हविर्द्वानं यं प्रथमं ग्रन्थिं ग्रन्थीयाद्यत् तं न विस्रः सयेदमेहेनाद्ध्युः प्रमीयेत् तस्मात् स
विस्रस्यः ॥ 48

(पत्नी -हन्यु-र्वा पृथिव्या-विष्यूतं विष्णोः-षड्विंशतिश्च) (A9)

TS 6.2.10.1

देवस्य त्वा सवितुः प्रसव इत्यग्निमा दत्ते प्रसूत्या अश्विनौ बाहुभ्यामित्याहाश्विनौ हि देवानामद्ध्यु-
आस्तां पूष्णो हस्ताभ्यामित्याह यत्यै वज्रं इव वा एषा यदभिरभिरसि नारिरसीत्याह शान्त्यै काण्डे
काण्डे वै क्रियमाणे यज्ञः रक्षांसि जिघांसन्ति परिलिखितः रक्षः परिलिखिता अरातय इत्याह
रक्षसामपहत्या- [] 49

TS 6.2.10.2

इदमहः रक्षसो ग्रीवा अपि कृन्तामि योऽस्मान् द्वेष्टि यं च वयं द्विष्म इत्याह द्वौ वाव पुरुषौ यं
चैव द्वेष्टि यश्चैनं द्वेष्टि तयोरेवानन्तरायं ग्रीवाः कृन्तति दिवे त्वाऽन्तरिक्षाय त्वा पृथिव्यै त्वेत्याहैभ्य
एवैनां लोकेभ्यः प्रोक्षति परस्तादुर्वाचीं प्रोक्षति तस्मात्- [] 50

TS 6.2.10.3

प्रस्ता॑र्वाचीं॑ मनु॒ष्या॑ ऊ॒र्जमु॑पं जी॒वन्ति॑ कूर॒मिव॑ वा ए॒तत् क॑रोति॒ यत् खन॑त्य॒पोऽव॑ नयति॒ शान्त्यै॑
यव॑मती॒रव॑ नयत्यू॒ग्वै यव॑ ऊ॒र्गुदु॑ब॒रं ऊ॒र्जैवो॑र्जः॒ सम॑र्द्धयति॒ यज॑मानेन॒ सम्मि॑तौदु॒ब॒री भ॑वति॒ यावा॑ने॒व
यज॑मान॒स्ताव॑ती॒मेवा॑स्मि॒न्नूर्जं॑ दधाति॒ पितॄ॑णाः॒ सदन॑मसीति॒ ब॒रु॒हिर॑व॒ स्तृणा॑ति॒ पितॄ॑दे॒वत्या॑(1)ः॒-
[] 51

TS 6.2.10.4

ह्येत॑द्-यन्नि॒खातुं॑ यद्-ब॒रु॒हिर॑न॒वस्ती॑र्य॒ मिनु॑यात् पि॒तृदे॑व॒त्या नि॒खाता॑ स्याद्-ब॒रु॒हिर॑व॒स्तीर्य॑ मि॒नोत्य॑-
स्या॑मे॒वैनां॑ मि॒नोत्य॑थो॒ स्वा॒रुह॑मे॒वैनां॑ करोत्युद्-दि॒वः॑ स्त॒भा॒नाऽऽन्तरि॑क्षं॒ पृणे॑त्या॒हैषां॑ लो॒कानां॑ वि॒धृत्यै॑
द्युता॑न॒स्त्वा मा॒रुतो॑ मि॒नोत्वित्या॑ह द्युता॒नो ह॑ स्म॒ वै मा॒रुतो॑ दे॒वाना॑मौदु॒ब॒रीं मि॑नोति॒ तेनै॒वै- []
52

TS 6.2.10.5

-नां॑ मि॒नोति॑ ब्रह्म॒वनिं॑ त्वा क्षत्र॒वनि॑मित्या॒ह यथा॑य॒जुरे॒वैतद् घृ॑तेन॒ द्यावा॑पृथि॒वी आ पृ॑णे॒थामि॑त्यौदु॒ब॒-
र्यां जु॑होति॒ द्यावा॑पृथि॒वी ए॒व र॑से॒नान॑त्त्या॒न्तमु॑न्व॒-व॒स्त्राव॑यत्या॒न्तमे॒व यज॑मानं॒ तेज॑सा॒-न॑त्त्यैन्द्र॒मसी॑ति॒
छ॒दिर॑धि॒ नि द॑धात्यैन्द्रः॒ हि दे॒वता॑या॒ सदा॑ विश्व॒जन॑स्य॒ छाये॑त्या॒ह विश्व॒जन॑स्य॒ ह्येषा॑ छा॒या यथ॑ सदा॑
नव॑छदि॒- [] 53

TS 6.2.10.6

तेज॑स्कामस्य॒ मिनु॑यात् त्रि॒वृता॑ स्तोमे॒न सम्मि॑तं॒ तेज॑स्त्रि॒वृत् तेज॑स्व्ये॒व भ॑व॒-त्येका॑दश॒-छ॒दीन्द्रि॑यका॒म-
स्यैका॑दश॒क्षरा॑ त्रि॒ष्टुगिन्द्रि॑यं त्रि॒ष्टुगिन्द्रि॑या॒व्ये॒व भ॑वति॒ पञ्च॑दश॒छदि॑ भ्रातृ॒व्यव॑तः॒ पञ्च॑दशो॒ वज्रो॑ भ्रातृ॒-
व्याभि॑भूत्यै॒ सप्त॑दश॒छदि॑ प्र॒जाका॑मस्य॒ सप्त॑दशः॒ प्र॒जाप॑तिः॒ प्र॒जाप॑ते॒रास्या॑ एक॒विंश॑ति॒छदि॑ प्रति॒ष्ठाका॑म॒-
स्यैक॑विंशः॒ स्तोमा॑नां॒ प्रति॒ष्ठा प्रति॑ष्ठित्या॒ उद॑रं॒ वै सद् ऊ॒र्गुदु॑ब॒रो म॒द्ध्य॑त औदु॒ब॒रीं मि॑नोति॒ म॒द्ध्य॑त

एव प्रजानामूर्जं दधाति तस्मान्- [] 54

TS 6.2.10.7

मद्व्यत ऊर्जा भुञ्जते यजमानलोके वै दक्षिणानि छदीर्षिं भ्रातृव्यलोक उत्तराणि दक्षिणान्युत्तराणि करोति यजमान-मेवा-यजमानादुत्तरं करोति तस्माद् यजमानोऽयजमानादुत्तरो ऽन्तर्वर्तान् करोति व्यावृत्त्यै तस्मादरण्यं प्रजा उप जीवन्ति परिं त्वा गिर्वणो गिर इत्याह यथायजुरेवैतदिन्द्रस्य स्यू-रसीन्द्रस्य ध्रुवमसीत्याहैन्द्रः हि देवतया सदो () यं प्रथमं ग्रन्थिं ग्रंथीयाद्यत् तं न विस्त्रः सयेदमेहेनाद्धर्युः प्रमीयेत् तस्माथ् स विस्त्रस्यः ॥ 55

(अपहृत्यै - तस्मात् - पितृदेवत्यं - तेनैव - नवच्छदि - तस्माथ् - सदुः - पञ्चदश च) (A10)

TS 6.2.11.1

शिरो वा एतद्-यज्ञस्य यद्विद्वानं प्राणा उपरवा हविर्द्वाने स्वायन्ते तस्माच्छीर्षन् प्राणा अधस्तात् स्वायन्ते तस्मादधस्ताच्छीर्ष्णः प्राणा रक्षोहणो वलगहनो वैष्णवान् खनामीत्याह वैष्णवा हि देव-तयोपरवा असुरा वै निर्यन्तो देवानां प्राणेषु वलगान् न्यखन् तान् बाहुमात्रेऽन्वविन्दन् तस्माद् बाहुमात्राः स्वायन्त इदमहं तं वलगमुद्वपामि- [] 56

TS 6.2.11.2

यं नः समानो यमसमानो निचखानेत्याह द्वौ वाव पुरुषौ यश्चैव समानो यश्चासमानो यमेवास्मै तौ वलगं निखनतस्तमेवोद्वपति संतृणति तस्माथ् संतृण्णा अन्तरतः प्राणा न सं भिनति तस्मादसं-भिन्नाः प्राणा अपोऽव नयति तस्माद्वाद्रा अन्तरतः प्राणा यवमतीरवं नय- [] 57

TS 6.2.11.3

-त्यूर्ग्वै यवः प्राणा उपरवाः प्राणेष्वेवोर्जं दधाति ब्रूहिरव स्तृणाति तस्माल्लोमशा अन्तरतः प्राणा

आज्येन॑ व्याघोरयति॑ तेजो॑ वा आज्यं॑ प्राणा॑ उपर॑वाः प्रा॒णेष्वेव॑ तेजो॑ दधाति॑ हनू॑ वा ए॒ते य॒ज्ञस्य॑
यदधि॑षव॑णे न सं तृ॒ण॒त्य संतृ॑ण्णे हि हनू॑ अथो॒ खलु॑ दीर्घसोमे॑ स॒तृ॒द्ये धृत्यै॑ शिरो॑ वा ए॒तद्-य॒ज्ञस्य॑
यद्वि॑र्द्धानं- [] 58

TS 6.2.11.4

प्रा॒णा उप॑र॒वा हनू॑ अधि॑षव॑णे जि॒ह्वा च॑र्म॒ ग्रावा॑णो॒ दन्ता॑ मुख॑माहव॒नीयो॑ नासि॑को-तर॒वेदि-रु॒दरः॑
सदो॑ यदा॒ खलु॑ वै जि॒ह्वायां॑ दु॒श्स्वधि॑ खाद॒त्यथ॑ मुखं॑ गच्छति॑ यदा॒ मुखं॑ गच्छ॒त्यथो॒दरं॑ गच्छति॑
तस्मा॑द्वि॒र्द्धाने॑ च॒र्मन्नाधि॑ ग्राव॑भिरभि॒षुत्या॑ऽऽ*हव॒नीये॑ हु॒त्वा प्र॒त्यञ्चः॑ प॒रेत्य॑ सद॑सि भक्षयन्ति॑ यो वै
वि॒राजो॑ य॒ज्ञमुखे॑ दोहं॑ वेद॑ दुह॑ ए॒वै () ना॑मि॒यं वै वि॒राट् तस्यै॑ त्वक् च॒र्मो॒धोऽधि॑षव॑णे स्तना॑ उप॒र॒वा
ग्रावा॑णो व॒त्सा ऋ॒त्विजो॑ दुहन्ति॑ सोमः॑ पयो॑ य ए॒वं वेद॑ दुह॑ ए॒वैनां॑ ॥ 59

(व॒पा॒मि॒-य॒वंमती॑र॒वं नय॑ति-ह॒वि॒र्द्धानं॑-मे॒व-त्रयो॑वि॒ंशति॑श्च) (A11)

praSna korvai with starting padams of 1 to 11 anuvAkams :-

(यदु॑भौ - दे॒वासुराः॑ मि॒थ - स्तेषां॑ - सु॒वर्गं॑ - य॒द्वा अनी॑शानः - पु॒रोह॑विषि - तेभ्यः॑ - सो॒त्तर॑वेदि
- ब॒द्धन् - दे॒वस्याऽभि॑व॒ज्रः - शिरो॑ वा - एका॑दश)

korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-

(यदु॑भा - वि॒त्याह॑ दे॒वानां॑ - य॒ज्ञो दे॒वेभ्यो॑ - न रथा॑य - यज॑मानाय - प॒रस्ता॑दु॒र्वाची॑ - न्न॒वं पञ्चा॑शत्)

first and last padam of second praSnam Of 6th KANDam

(यदु॑भौ - दुह॑ ए॒वैनां॑)

॥ हरिः॑ ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां षष्ठकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

6.3 षष्ठकाण्डे तृतीयः प्रश्नः - सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं

TS 6.3.1.1

चात्वालाद्-धिष्ण्यानुप वपति योनिर्वै यज्ञस्य चात्वालं यज्ञस्य सयोनित्वाय देवा वै यज्ञं पराऽज-
यन्त तमाग्नीद्धात् पुनरपाजयन्नेतद्वै यज्ञस्या-पराजितं यदाग्नीद्धं यदाग्नीद्धाद्धिष्ण्यान् विहरति यदेव
यज्ञस्या-पराजितं तत एवैनं पुनस्तनुते पराजित्येव खलु वा एते यन्ति ये बहिष्पवमानः सर्पन्ति
बहिष्पवमाने स्तुत- [] 1

TS 6.3.1.2

आहाग्नीद्धात् वि हर बरुहिः स्तृणाहि पुरोडाशाः अलं कुर्विति यज्ञमेवापजित्य पुनस्तन्वाना य-
न्त्यङ्गारैर्द्वे सवने वि हरति शलाकाभि-स्तृतीयः सशुक्रत्वायाथो सं भरत्येवैनद्धिष्ण्या वा अमुष्मिन्
लोके सोममरक्षन् तेभ्योऽधि सोममाऽहरन् त मन्वायन्तं पर्यविशन् य एवं वेद विन्दते- [] 2

TS 6.3.1.3

परिवेष्टारं ते सोमपीथेन व्याद्धर्यन्त ते देवेषु सोमपीथमैच्छन्त तान् देवा अब्रुवन् द्वेदे नामनी कुरु-
द्धमथ प्र वाऽऽप्स्यथ न वेत्यग्रयो वा अथ धिष्ण्यास्तस्माद् द्विनामा ब्राह्मणोऽर्द्धकस्तेषां ये नेदिष्ठं
पर्यविशन् ते सोमपीथं प्राऽ*पुवन्नाहवनीय आग्नीद्धीयो होत्रीयो मार्जालीयस्तस्मात् तेषु जुह्वत्यतिहाय
वषट् करोति वि ह्ये- [] 3

TS 6.3.1.4

-ते सोमपीथेनाऽऽ*द्धर्यन्त देवा वै याः प्राची-राहुती-रजुहवुर्ये पुरस्तादसुरा आसन् ताः स्ताभिः
प्राणुदन्त याः प्रतीचीर्ये पश्चादसुरा आसन् ताः स्ताभि-रपानुदन्त प्राचीरन्या आहुतयो हूयन्ते प्रत्य-
ङ्हासीनो धिष्ण्यान् व्याघारयति पश्चाच्चैव पुरस्ताच्च यजमानो भ्रातृव्यान् प्र णुदते तस्मात् प्राचीः
प्रजाः प्र वीयन्ते प्रतीची- [] 4

TS 6.3.1.5

जायन्ते प्राणा वा एते यद्विष्णि॑या यद॑द्धर्युः प्रत्यङ् धिष्णि॑या-न॒तिस॑र्पेत् प्रा॒णान्ध॑ संक॑र॒षेत् प्र॒मायु॑कः
स्या॒न्नाभि॑र्वा ए॒षा य॒ज्ञस्य॑ यद्वोतो॒र्द्धः खलु॑ वै नाभ्यै प्रा॒णोऽवा॑ङ्पा॒नो यद॑ध्वर्युः प्रत्यङ् होता॑रम॒तिस॑-
पे॒दपा॑ने प्रा॒णं द॑ध्यात् प्र॒मायु॑कः स्या॒न्नाद्ध॑र्युरु॒पं गाये॑द् वाग्वी॑र्यो वा अ॑द्धर्यु-र्यद॑द्धर्युरु॒प-गाये॑दुद्-गा॒त्रे-
[] 5

TS 6.3.1.6

वाच॑ सं प्र य॑च्छे-दु॒पदा॑सु॒काऽस्य॑ वाख् स्या॑द्ब्रह्म॒वादि॑नो वदन्ति॒ नास॑श्स्थि॒ते सोमै॑ऽद्धर्युः प्रत्यङ्
सदो॑ऽतीया॒दथ॑ क॒था दा॑क्षि॒णानि॑ होतु॑मेति॒ यामो॑ हि स तेषां॒ कस्मा॑ अहं दे॒वा यामं॑ वा॒ऽयामं॑ वा॒ऽनु
ज्ञा॑स्यन्तीत्यु-त्त॑रेणाऽऽ*ग्री॒द्धं प॒रीत्य॑ जुहोति दाक्षि॒णानि॑ न प्रा॒णान्ध॑सं क॑र॒षति॑ न्यन्ये धिष्णि॑या उ॒-
प्यन्ते॑ () नान्ये यान् नि॒वप॑ति तेन॒ तान् प्री॑णाति॒ यान् ननि॒वप॑ति यद॑नुदिशति॒ तेन॒ तान् ॥ 6

(स्तुते - विन्दते - हि - वीयन्ते प्रतीची - रुद्धात्र - उप्यन्ते - चतुर्दश च) (A1)

TS 6.3.2.1

सु॒वर्गाय॑ वा ए॒तानि॑ लो॒काय॑ हूयन्ते॒ यद् वैस॑र्जनानि॒ द्वाभ्यां॑ गा॒र॒हप॑त्ये जुहोति द्वि॒पाद् यज॑मानः
प्रति॑ष्ठित्या॒ आग्री॑द्धे जुहोत्यन्तरि॑क्ष ए॒वाऽऽ*क्र॑मत आह॒वनी॑ये जुहोति सु॒वर्गमे॒वेन॑ लो॒कं ग॑मयति
दे॒वान् वै सु॒वर्गं॑ लो॒कं य॑तो रक्षा॑स्य जिघा॑सन्ते सोमे॑न॒ राज्ञा॑ रक्षा॑स्यप॒हत्या॑सु-मा॒त्मानं॑ कृ॒त्वा
सु॒वर्गं॑ लो॒कमा॑यन् रक्षा॑सा-मनु॑पलाभा॒या ऽऽ*त्तः॑ सोमो॑ भवत्यथ- [] 7

TS 6.3.2.2

वैस॑र्जनानि जुहोति रक्षा॑साम॒प॒ह॒त्यै त्व॑ सोम॒ तनू॑कृ॒द्भ्य इत्या॑ह तनू॑कृ॒द्भ्यं द्वेषो॑भ्योऽन्यकृ॑तेभ्य॒ इत्या॑-
हान्यकृ॑तानि॒ हि रक्षा॑स्युरु॒ यन्ता॑ऽसि वरू॑थमि॒त्या॒हो॒रु ण॑स्कृ॒धीति॑ वावैतदा॑ह जुषा॒णो अ॒सुरा॑ज्यस्य

वे॒त्वित्या॑हा॒सुमे॒व यज॑मानं कृ॒त्वा सु॒वर्गं॑ लो॒कं ग॑मयति रक्ष॑सा-मनु॑पलाभायाऽऽ* सोमं द॑दत- [] 8

TS 6.3.2.3

आ ग्रा॒व्ण॒ आ वा॑य॒व्या॑न्या द्रो॒णक॑ल॒शमु॑त् पत्नी॒मा न॑यन्त्यन्वना॑सि प्र वर्त॑यन्ति याव॑दे॒वास्या॑स्ति तेन॑ स॒ह सु॒वर्गं॑ लो॒कमे॑ति नय॑वत्यर्चाऽऽग्री॑द्धे जु॒होति॑ सु॒वर्गस्य॑ लो॒कस्या॑भिनी॒त्यै ग्रा॒व्णो वा॑य॒व्यानि॑ द्रो॒णक॑ल॒शमा॑ग्री॒द्ध उप॑ वासयति वि ह्ये॒नं तैर्गृ॑ह्यते यथ॑ स॒होप॑वा॒सये॑-द॒पुवा॑येत सौ॒म्यर्चा॑ प्र पा॑दयति स्वयै- [] 9

TS 6.3.2.4

-वैनं॑ दे॒वता॑या प्र पा॑दयत्यदि॒त्याः स॒दोऽस्य॑दि॒त्याः स॒दु आ सी॑दे॒त्याह॑ यथा॒यजु॑रे॒वैतद्-यज॑मानो वा ए॒तस्य॑ पु॒रा गो॑प्ता भ॑वत्येष वो॑ दे॒व स॒वितुः॑ सोम॒ इत्या॑ह स॒वितृ॑प्रसूत ए॒वैनं॑ दे॒वता॑भ्यः सं प्रय॑च्छत्येतत् त्व॑ सोम॒ दे॒वो दे॒वानु॑पा॒गा इत्या॑ह दे॒वो ह्येष॑ सन्- [] 10

TS 6.3.2.5

दे॒वानु॑पैती॒दम॑हं म॒नुष्यो॑ म॒नुष्या॑नित्या॒ह म॒नुष्यो॑(1) ह्येष॑ सन् म॒नुष्या॑नु॒पैति॑ यदे॒तद् यजु॑र्न ब्रू॒याद॑प्रजा॒ अप॑श्रु॒यज॑मानः स्याथ॑ स॒ह प्र॒जया॑ स॒ह रा॒यस्पो॑षेणे॒त्याह॑ प्र॒जयै॒व प॒शुभिः॑ स॒हेमं॑ लो॒कमु॑पावर्तते नमो॑ दे॒वेभ्य॑ इत्या॒ह नम॑स्का॒रो हि दे॒वाना॑स्व॒धा पि॒तृभ्य॑ इत्या॒ह स्व॒धाका॑रो हि- [] 11

TS 6.3.2.6

पि॒तृणा॑मि॒दम॑हं निर्व॑रुणस्य पा॒शादि॒त्याह॑ वरु॒णपा॑शादे॒व निर्मु॑च्यते ऽग्ने॑ व्रत॒पत॑ आ॒त्मनः॑ पूर्वा॑ त॒नू-रा॑दे॒येत्या॑हुः को हि तद्वे॒द यद् वसी॑यान्थ॒ स्वे वशे॑ भू॒ते पुन॑र्वा ददा॑ति न वेति॑ ग्रा॒वा॒णो वै सोम॑स्य॒ राज्ञो॑ म॒लिमु॑से॒ना य ए॒वं वि॒द्वान् ग्रा॒व्ण आ॑ग्री॒द्ध उप॑वा॒सय॑ति नैनं॑ म॒लिमु॑से॒ना वि॑न्दति () ॥ 12

(अथ-ददते - स्वया - सन्थ - स्वधाकारो हि - विन्दति) (A2)

TS 6.3.3.1

वैष्णव्यर्चा हुत्वा यूपमच्छैति वैष्णवो वै देवतया यूपः स्वयैवैनं देवतया ऽच्छैत्यत्यन्यानगां नान्या-
नुपांगामित्याहाति ह्यन्यानेति नान्या-नुपैत्यर्वात्त्वा परैरविदं परोऽवरैरित्याहार्वाग्येनं परैर्विन्दति प-
रोऽवरैस्तं त्वा जुषे- [] 13

TS 6.3.3.2

वैष्णवं देवयज्याया इत्याह देवयज्यायै ह्येनं जुषते देवस्त्वा सविता मद्धानुत्तिवत्याह तेजसैवैन-
मनुत्त्योषधे त्रायस्वैनः स्वधिते मैनः हिःसीरित्याह वज्रो वै स्वधितिः शान्त्यै स्वधितेर्वृक्षस्य
बिभ्यतः प्रथमेन शकलेन सह तेजः परा पतति यः प्रथमः शकलः परापतेत् तमप्या हरेथ
सतेजस- [] 14

TS 6.3.3.3

-मेवैनमा हरतीमे वै लोका यूपीत् प्रयतो बिभ्यति दिवमग्रेण मा लेखीरन्तरिक्षं मद्ध्येन मा हिःसीरि-
त्याहैभ्य एवैनं लोकेभ्यः शमयति वनस्पते शतवल्.शा वि रोहेत्याव्रश्चने जुहोति तस्मा-दाव्रश्चनाद्-
वृक्षाणां भूयाःस उत्तिष्ठन्ति सहस्रवल्.शा वि वयः रुहेमेत्याह- ऽऽ*शिषमेवैतामा शास्ते ऽनक्षसङ्ग-
[] 15

TS 6.3.3.4

वृश्चेद्-यदक्षसङ्गं वृश्चेदधर्षं यजमानस्य प्रमायुकः स्याद्यं कामयेताप्रतिष्ठितः स्यादित्यारोहं तस्मै
वृश्चेदेष वै वनस्पतीना-मप्रतिष्ठितोऽप्रतिष्ठित एव भवति यं कामयेतापशुः स्यादित्यपुर्णं तस्मै शु-
ष्काग्रं वृश्चेदेष वै वनस्पतीना-मपशव्योऽपशुरेव भवति यं कामयेत पशुमान्थ स्यादिति बहुपुर्णं तस्मै
बहुशाखं वृश्चेदेष वै- [] 16

TS 6.3.3.5

वनस्पतीनां पशव्यः पशुमानेव भवति प्रतिष्ठितं वृश्चेत् प्रतिष्ठाकामस्यैष वै वनस्पतीनां प्रतिष्ठितो यः
समे भूम्यै स्वाद्योने रूढः प्रत्येव तिष्ठति यः प्रत्यङ्मुपनतस्तं वृश्चेत् स हि मेधमभ्युपनतः पञ्चारत्निं
तस्मै वृश्चेद्यं कामयेतोपैनुमुत्तरो यज्ञो नमेदिति पञ्चाक्षरा पङ्क्तिः पाङ्क्तो यज्ञ उपैनुमुत्तरो यज्ञो- [] 17

TS 6.3.3.6

नमति षडरत्निं प्रतिष्ठाकामस्य षड्वा ऋतवं ऋतुष्वेव प्रति तिष्ठति सप्तारत्निं पशुकामस्य सप्तपदा
शक्वेरी पशवः शक्वेरी पशून्नेवावं रुन्धे नवारत्निं तेजस्कामस्य त्रिवृता स्तोमेन सम्मितं तेजस्त्रिवृत्
तेजस्व्येव भवत्येकादशारत्नि-मिन्द्रियकाम-स्यैकादशाक्षरा त्रिष्टुगिन्द्रियं त्रिष्टुगिन्द्रियाव्येव भवति
पञ्चदशारत्निं भ्रातृव्यवतः पञ्चदशो वज्रो भ्रातृव्याभिभूत्यै सप्तदशारत्निं प्रजाकामस्य सप्तदशः प्र-
जापतिः प्रजापतेरास्या () एकविंशत्यरत्निं प्रतिष्ठाकाम-स्यैकविंशः स्तोमानां प्रतिष्ठा प्रतिष्ठित्या
अष्टाश्रिर्भवत्यष्टाक्षरा गायत्री तेजो गायत्री गायत्री यज्ञमुखं तेजसैव गायत्रिया यज्ञमुखेन संमितः
॥ 18

(जुषे - सतेजस - मनक्षसङ्गं - बहुशाखं वृश्चेदेष वै - यज्ञ उपैनुमुत्तरो यज्ञ - आस्या - ए-
कान्नविंशतिश्च) (A3)

TS 6.3.4.1

पृथिव्यै त्वाऽन्तरिक्षाय त्वा दिवे त्वेत्याहैभ्य एवैनं लोकेभ्यः प्रोक्षति पराञ्च प्रोक्षति पराडिव हि
सुवर्गो लोकः क्रूरमिव वा एतत् करोति यत् खनत्यपोऽव नयति शान्त्यै यवमतीरवं नयत्यूर्ग्वै
यवो यजमानेन यूपः संमितो यावानेव यजमान-स्तावती-मेवास्मि-न्नूर्जं दधाति- [] 19

TS 6.3.4.2

पितृणां सदनमसीति ब्रूहिरेवं स्तृणाति पितृदेवत्याँ(1)ं ह्येतद्-यन्निखातं यद्-ब्रूहिरेनवस्तीर्य

मि॒नु॒यात् पि॒तृदे॒व॒त्यो॑ नि॒खा॒तः स्याद् ब॒रु॒हि॒र॒व॒स्ती॒र्य॑ मि॒नो॒त्य॒स्यामे॒वैनं॑ मि॒नो॒ति॒ यू॒प॒श॒क॒ल॒म॒वा॑स्यति
स॒ते॒ज॒स॒मे॒वैनं॑ मि॒नो॒ति॒ दे॒व॒स्त्वा॑ स॒वि॒ता म॒द्धा॑ऽन॒त्ति॒व॒त्या॑ह॒ तेज॑सै॒वैनं॑म॒न॒क्ति॒ सु॒पि॒प्प॒ला॒भ्य॒-स्त्वौष॑धीभ्य
इति॑ च॒षालं॑ प्रति॒- [] 20

TS 6.3.4.3

मुञ्च॑ति॒ तस्मा॑च्छी॒र॒ष॒त ओष॑धयः॒ फलं॑ गृह्णन्त्य॒न॒क्ति॒ तेजो॑ वा आ॒ज्यं॑ य॒ज॒माने॑नाग्नि॒ष्ठाऽश्रिः॑ संमि॒ता
यद॑ग्नि॒ष्ठा-म॒श्रि॒म॒न॒क्ति॒ यज॑मानमे॒व तेज॑सा ऽन॒त्त्या॒न्त॒-म॒न॒त्त्या॒न्त॒मे॒व यज॑मानं॒ तेज॑सान॒क्ति॒ सर्व॑तः
परि॑ मृ॒श॒त्य॒परि॒वर्ग॑-मे॒वास्मि॑न् तेजो॑ दधा॒त्युद् दि॒वः॑ स्त॒भा॒नाऽन्त॑रि॒क्षं पृ॒णे॒त्या॒हैषां॑ लो॒कानां॑ वि॒धृत्यै॑
वैष्ण॒व्य॒र्चा॒- [] 21

TS 6.3.4.4

क॑ल्पयति॒ वैष्ण॒वो वै दे॒व॒त॒या॒ यू॒पः स्व॒यै॒वैनं॑ दे॒व॒त॒या॒ क॑ल्पयति॒ द्वाभ्यां॑ क॑ल्पयति॒ द्वि॒पाद् यज॑मानः
प्रति॑ष्ठित्यै॒ यं का॒म॒येत् तेज॑सैनं॒ दे॒व॒ता॒भिरि॑न्द्रि॒येण॒ व्य॑र्द्धये॒य॒-मि॒त्य॑ग्नि॒ष्ठां तस्या॑श्रि॒-मा॒ह॒व॒नी॒या॒द्वि॒त्थं॑
वे॒त्थं॑ वाऽति॑ ना॒व॒येत् तेज॑सै॒वैनं॑ दे॒व॒ता॒भिरि॑न्द्रि॒येण॒ व्य॑र्द्धयति॒ यं का॒म॒येत् तेज॑सैनं॒ दे॒व॒ता॒भिरि॑न्द्रि॒येण॒
स॒म॑र्द्धये॒य॒-मि॒त्य॑- [] 22

TS 6.3.4.5

-ग्नि॒ष्ठां तस्या॑श्रि॒-मा॒ह॒व॒नी॒ये॒न॒ सं मि॑नु॒यात् तेज॑सै॒वैनं॑ दे॒व॒ता॒भिरि॑न्द्रि॒येण॒ स॒म॑र्द्धयति॒ ब्रह्म॑व॒निं त्वा क्ष॑त्र॒व॒-
नि॒मित्या॑ह॒ यथा॑य॒जुरे॒वैतत् परि॑ व्य॒य॒त्यू॒र्वै र॑श॒ना यज॑माने॒न॒ यू॒पः संमि॑तो॒ यज॑मानमे॒वोर्जा॑ स॒म॑र्द्धयति॒
नाभि॑द॒घ्ने परि॑ व्य॒य॒ति॒ नाभि॑द॒घ्न ए॒वास्मा॑ ऊ॒र्ज द॑धाति॒ तस्मा॑न्नाभि॑द॒घ्न ऊ॒र्जा भु॑ञ्जते॒ यं का॒म॒येतो॒र्जेन॑-
[] 23

TS 6.3.4.6

व्य॑र्द्धये॒य॒-मि॒त्यू॒र्द्धां वा॒ तस्या॑वा॒चीं वा॑ऽवो॒हेदू॒र्जे॒वैनं॑ व्य॑र्द्धयति॒ यदि॑ का॒म॒येत् व॒र॒षु॒कः प॒र्जन्यः॑

स्यादित्य-वाचीमवोहेद् वृष्टिमेव नि यच्छति यदि कामयेतावरुषुकः स्यादित्यूद्धामुदूहेद् वृष्टिमे-
वोद् यच्छति पितृणां निखातं मनुष्याणामूद्धं निखातादा रशनाया ओषधीनाः रशना विश्वेषां- []

24

TS 6.3.4.7

देवानामूद्धं रशनाया आ चषालादिन्द्रस्य चषालं साद्व्यानामतिरिक्तं स वा एष सर्वदेवत्यो
यद्यूपो यद्यूपं मिनोति सर्वा एव देवताः प्रीणाति यज्ञेन वै देवाः सुवर्गं लोकमायन् तेऽमन्यन्त
मनुष्या नोऽन्वाभविष्यन्तीति ते यूपेन योपयित्वा सुवर्गं लोकमायन् तमृषयो यूपेनैवानु प्राजानन्
तद् यूपस्य यूपत्वं- [] 25

TS 6.3.4.8

यद् यूपं मिनोति सुवर्गस्य लोकस्य प्रज्ञात्यै पुरस्तान् मिनोति पुरस्ताद्धि यज्ञस्य प्रज्ञायते प्रज्ञातं हि
तद् यदतिपन्न आहुरिदं कार्यमासीदिति साद्व्या वै देवा यज्ञमत्यमन्यन्त तान् यज्ञो नास्पृशत् तान्
यद् यज्ञस्यातिरिक्तमासीत् तदस्पृशदतिरिक्तं वा एतद् यज्ञस्य यद्ग्रावग्निं मथित्वा प्रहरत्यतिरिक्तमेत-
[] 26

TS 6.3.4.9

-द्यूपस्य यदूद्धं चषालात् तेषां तद् भागधेयं तानेव तेन प्रीणाति देवा वै सःस्थिते सोमे प्र सुचोऽहरन्
प्र यूपं तेऽमन्यन्त यज्ञेशसं वा इदं कुर्म इति ते प्रस्तरं सुचां निष्क्रयण-मपश्यन्थ स्वरुं यूपस्य
सःस्थिते सोमे प्र प्रस्तरं हरन्ति जुहोति स्वरुमयज्ञेशसाय ॥ 27

(दुधाति - प्रत्यु - चा - समर्द्धयेयमित्यू - जैनं - विश्वेषां - यूपत्व - मतिरिक्तमेतद् - द्विच-
त्वारिंशच्च) (A4)

TS 6.3.5.1

सा॒ङ्ग्या वै दे॒वा अ॒स्मिँल्लो॒क आ॑स॒न् नान्य॑त् किं च॒न मि॒षत् तेऽग्नि॑मे॒वाग्र॑ये मे॒धाया ऽल॑भन्त॒ न ह्य॑न्यदा॒लभ्यं॑-मवि॑न्दन् ततो॒ वा इ॒माः प्र॒जाः प्राजा॑यन्त॒ यद्ग्राव॑ग्निं म॑थित्वा प्र॒हर॑ति प्र॒जानां॑ प्र॒जन॑नाय रु॒द्रो वा ए॒ष यद्ग्निर्य॑जमानः प॒शुर्य॑त् प॒शुमा॒लभ्या॑ग्निं मन्थे॑द् रु॒द्राय॑ यज॑मान- [] 28

TS 6.3.5.2

-मपि॑ द॒ङ्ग्यात् प्र॒मायु॑कः स्या॒दथो॒ खल्वा॑हुर॒ग्निः सर्वा॑ दे॒वता॑ ह॒विरे॑तद्यत् प॒शुरिति॑ यत् प॒शुमा॒लभ्या॑ग्निं मन्थ॑ति ह॒व्यायै॒वाऽऽ*स॑न्नाय॒ सर्वा॑ दे॒वता॑ जनय॑-त्युपा॒कृत्यै॒व मन्थ्य॑-स्तन्ने॒वाऽऽ*ल॑ब्धं ने॒वाना॑लब्ध-म॒ग्ने-ज॒नित्रं॑-म॒सीत्या॑ह॒ग्नेर्ह्येत॑-ज्ज॒नित्रं॑ वृष॑णौ स्थ॒ इत्या॑ह वृष॑णौ- [] 29

TS 6.3.5.3

ह्ये॒ता-वुर्व॑श्यस्या॒यु-र॒सीत्या॑ह मिथु॒नत्वाय॑ घृ॒तेना॑क्ते वृष॑णं दधा॒थामि॒त्याह॑ वृष॑णः ह्ये॒ते दधा॑ते ये अ॒ग्निं गा॑य॒त्रं छन्दो॑ऽनु प्र जा॑य॒स्वेत्या॑ह छन्दो॑भिरे॒वैनं॑ प्र ज॑नयत्य॒ग्नये॑ म॒थ्यमा॑ना॒यानु॑ ब्रू॒हीत्या॑ह सावि॒त्रीमृ॒चम॑न्वा॒ह सवि॑तृप्र॒सूत॑ ए॒वैनं॑ मन्थ॑ति जा॒तायानु॑ ब्रूहि- [] 30

TS 6.3.5.4

प्र॒ह्रिय॑मा॒णाया॑नु ब्रू॒हीत्या॑ह काण्डे॑काण्ड ए॒वैनं॑ क्रि॒यमा॑णे स॒मर्द्ध॑यति गा॒यत्रीः सर्वा॑ अ॒न्वाह॑ गा॒यत्र॑-छन्दा॒ वा अ॒ग्निः स्वेनै॒वैनं॑ छन्द॑सा स॒मर्द्ध॑यत्य॒ग्निः पु॒रा भ॑वत्य॒ग्निं म॑थित्वा प्र ह॑रति तौ स॒भवं॑न्तौ यज॑मानम॒भि सं भ॑वतो॒ भव॑तं नः स॒मन॑सावि॒त्याह॑ शान्त्यै॑ प्र॒हृत्य॑ जुहोति जा॒तायै॒वास्मा॑ अ॒न्नम॑पि () दधा॒त्याज्ये॑न जुहोत्ये॒तद्वा॑ अ॒ग्नेः प्रि॒यं धाम॑ यदाज्यं॑ प्रि॒येणै॒वैनं॑ धाम्ना॒ स॒मर्द्ध॑यत्यथो तेज॑सा ॥ 31

(यज॑मान-माह वृष॑णौ-जा॒तायानु॑ ब्रू॒ह्या-प्य॑ -ष्टाद॑श च) (A5)

TS 6.3.6.1

इ॒षे त्वेति॑ ब॒रु॒हिरा द॑त्त इ॒च्छत॑ इव ह्ये॒ष यो यज॑त उ॒प॒वीर॑सीत्या॒होप॑ ह्ये॒नाना॑क॒रोत्यु॑पो दे॒वान्
दैवी॑र्विशः प्रागु॒रित्या॑ह दैवी॒र्ह्येता॑ विशः सु॒तीर्दे॒वानु॑प॒यन्ति॑ व॒ह्नीरु॑शिज इत्या॑ह॒र्त्विजो॑ वै व॒ह्नय॑ उ॒शिज॑-
स्तस्मा॑दे॒वमा॑ह बृह॑स्पते धा॒रया॑ वसू॒नीत्या॑- [] 32

TS 6.3.6.2

-ह॒ ब्रह्म॑ वै दे॒वानां॑ बृह॑स्पति॒ ब्रह्म॑णै॒वास्मै॑ प॒शून॑व॒ रुन्धे॑ ह॒व्या ते॑ स्वद॒न्तामि॒त्याह॑ स्व॒दय॑त्ये॒वैनान्॑ दे॒वं
त्वष्ट॑र्वसु॒ रण॑वेत्या॒ह त्वष्टा॑ वै प॒शूनां॑ मि॒थुना॑नाः रू॒पकृ॑द् रू॒पमे॒व प॒शुषु॑ दधाति रे॒वती॑ रम॑द्धमि॒त्याह॑
प॒शवो॑ वै रे॒वतीः॑ प॒शूने॒वास्मै॑ रमयति दे॒वस्य॑ त्वा स॒वितुः॑ प्र॒सव॑ इति- [] 33

TS 6.3.6.3

र॒शना॑मा द॑त्ते प्रसू॒त्या अ॒श्विनो॑र्बा॒हुभ्या॑-मि॒त्याह॑श्विनौ हि दे॒वानां॑म॒द्धर्यू॑ आस्तां पू॒ष्णो हस्ता॑भ्या॒मि॒त्याह॑
यत्यां॑ ऋ॒तस्य॑ त्वा दे॒वह॑विः पा॒शेनाऽऽ* र॑भ॒ इत्या॑ह स॒त्यं वा॑ ऋ॒तः स॒त्येनै॒वैन॑मृ॒तेना॑ ऽऽ*र॑भते
ऽक्ष॑ण्या परि॑ हरति व॒द्ध्यः॑ हि प्र॒त्यञ्च॑ प्रति मुञ्च॑न्ति व्यावृ॑त्यै ध॒र॒षा मा॑नु॒षानि॑ति नि यु॑नक्ति धृ॒त्या
अ॒द्ध्य- [] 34

TS 6.3.6.4

स्त्वौष॑धीभ्यः प्रोक्षा॒मीत्या॑हाद्ध्यो ह्ये॒ष ओष॑धीभ्यः स॒भवं॑ति यत् प॒शुर॑पां पे॒रुर॑सीत्या॒हैष॑ ह्य॒पां पा॒ता
यो मे॒धायाऽऽ* र॑भ्यते स्वा॒त्तं चि॒थ् सदे॑वः ह॒व्यमा॑पो दे॒वीः स्वद॑तैन॒मि॒त्याह॑ स्व॒दय॑त्ये॒वैन॑-मु॒परि॑ष्टात्
प्रोक्ष॑त्यु॒परि॑ष्टादे॒वैनं॑ मे॒द्ध्यं करो॑ति पा॒यय॑त्यन्त॒रत॑ ए॒वैनं॑ () मे॒द्ध्यं करो॑त्यध॒स्तादु॑पौक्षति स॒र्वत॑ ए॒वैनं॑
मे॒द्ध्यं करो॑ति ॥ 35

(वसू॒नीति॑-प्र॒सव॑ इत्य॒द्ध्यो-ऽन्त॑र॒त ए॒वैनं॑ - दश॑ च) (A6)

TS 6.3.7.1

अग्निना वै होत्रा देवा असुरा-नभ्यभव-न्नग्नये समिद्धयमानायानु ब्रूहीत्याह भ्रातृव्याभिभूत्यै सप्तदश
सामिधेनीरन्वाह सप्तदशः प्रजापतिः प्रजापतेरास्यै सप्तदशान्वाह द्वादश मासाः पञ्चर्तवः स सँव-
थ्सुरः सँवथ्सुरं प्रजा अनु प्रजायन्ते प्रजानां प्रजननाय देवा वै सामिधेनीरनूच्य यज्ञं नान्वपश्यन्थ
स प्रजापति-स्तूष्णीमाघार- [] 36

TS 6.3.7.2

-मा ऽघारयत् ततो वै देवा यज्ञमन्वपश्यन् यत् तूष्णी-माघार-माघारयति यज्ञस्यानुख्यात्या असुरेषु
वै यज्ञ आसीत् तं देवास्तूष्णीः होमेनावृञ्जत् यत् तूष्णी-माघार-माघारयति भ्रातृव्यस्यै व तद् यज्ञं
वृङ्क्ते परिधीन्थ सं माँष्टि पुनात्येवैनान् त्रिस्त्रिः सं माँष्टि त्र्यावृद्धि यज्ञोऽथो रक्षसामपहत्यै द्वादश सं
पद्यन्ते द्वादश- [] 37

TS 6.3.7.3

मासाः सँवथ्सुरः सँवथ्सुरमेव प्रीणात्यथो सँवथ्सुरमेवास्मा उपं दधाति सुवर्गस्य लोकस्य समं-
ष्ट्यै शिरो वा एतद् यज्ञस्य यदाघारोऽग्निः सर्वा देवता यदाघार-माघारयति शीरषत एव यज्ञस्य
यजमानः सर्वा देवता अव रुन्धे शिरो वा एतद् यज्ञस्य यदाघार आत्मा पशुराघारमाघार्य पशुः
समनत्त्यात्मन्नेव यज्ञस्य- [] 38

TS 6.3.7.4

शिरः प्रति दधाति सं ते प्राणो वायुना गच्छतामित्याह वायुदेवत्यो वै प्राणो वायावेवास्य प्राणं
जुहोति सं यज्ञत्रैरङ्गानि सं यज्ञपतिराशिषेत्याह यज्ञपतिमेवास्यऽऽशिषं गमयति विश्वरूपो वै त्वाष्ट्र
उपरिष्ठात् पशुमभ्यवमीत् तस्मा-दुपरिष्ठात् पशोर्नाव द्यन्ति यदुपरिष्ठात् पशुः समनक्ति मेद्धयमेवै-
[] 39

TS 6.3.7.5

-नं करोत्यृत्विजो वृणीते छन्दास्येव वृणीते सप्त वृणीते सप्त ग्राम्याः पशवः सप्ताऽऽ*रण्याः सप्त छन्दास्युभयस्या वरुद्ध्या एकादश प्रयाजान् यजति दश वै पशोः प्राणा आत्मैकादशो यावानेव पशुस्तं प्र यजति वृषामेकः परि शय आत्मैवाऽऽ*त्मानं परि शये वज्रो वै स्वधितिर्वज्रो यूपश-कृलो घृतं खलु वै () देवा वज्रं कृत्वा सोममघ्नन् घृतेनात्तौ पशुं त्रायेथामित्याह वज्रेणैवैनं वशे कृत्वाऽऽलभते ॥ 40

(आधारं - पद्यन्ते द्वादशा - ऽऽत्मन्नेव यज्ञस्य - मेध्यमेव - खलु वा - अष्टादश च) (A7)

TS 6.3.8.1

पर्यग्नि करोति सर्वहुतमेवैनं करोत्य-स्कन्दाया-स्कन्नः हि तद् यद् धृतस्य स्कन्दति त्रिः पर्यग्नि करोति त्र्यावृद्धि यज्ञोऽथो रक्षसामपहत्यै ब्रह्मवादिनो वदन्त्यन्वारभ्यः पशू(3)र्नान्वारभ्या(3)इति मृत्यवे वा एष नीयते यत् पशुस्तं यदन्वारभेत प्रमायुको यजमानः स्यादथो खल्वाहुः सुवर्गाय वा एष लोकाय नीयते यत्- [] 41

TS 6.3.8.2

पशुरिति यन्नान्वारभेत सुवर्गाल्लोकाद् यजमानो हीयेत वपाश्रपणीभ्या-मन्वारभते तन्नेवान्वारब्धं ने-वानन्वारब्धमुप प्रेष्य होतरहव्या देवेभ्य इत्याहेषितः हि कर्म क्रियते रेवतीर्युष्पतिं प्रियधा ऽऽवि-शतेत्याह यथायजुरेवैतदग्निना पुरस्तादेति रक्षसामपहत्यै पृथिव्याः संपृचः पाहीति ब्रूहि- [] 42

TS 6.3.8.3

-रुपांस्यत्य-स्कन्दाया-स्कन्नः हि तद् यद् ब्रूहिषि स्कन्दत्यथो ब्रूहिषदमेवैनं करोति पराडा वर्ततेऽद्धर्युः पशोः सैज्यमाणात् पशुभ्य एव तन्नि हुत आत्मनोऽनौवस्काय गच्छति श्रियं प्र पशू-नौप्नोति य एवं वेद पश्चाल्लोका वा एषा प्राच्युदानीयते यत् पत्नी नमस्त आतानेत्याहाऽऽ*दित्यस्य वै रश्मय- [] 43

TS 6.3.8.4

आता॒नास्तेभ्य॑ ए॒व नम॑स्करोत्यनु॒र्वा प्रेही॑त्याह॒ भ्रातृ॑व्यो वा अ॒र्वा भ्रातृ॑व्यापनु॒त्त्यै घृत॑स्य॒ कुल्या॑मनु॒
सह॑ प्र॒जया॑ सह रा॒यस्पोषे॑णे-त्या॒हा ऽऽ*शिष॑मे॒वैता॒मा शा॑स्त॒ आपो॑ दे॒वीः शु॒द्धायु॑व॒ इत्या॑ह॒ यथा॒य-
जुरे॑वैतत् ॥ 44

(लो॒काय॑ नीयते॒ यद् - ब॒र॒ही - र॒श्मयः॑ - स॒प्तत्रिं॑शच्च) (A8)

TS 6.3.9.1

प॒शोर्वा आल॑ब्धस्य प्रा॒णाञ्छृ॑गृच्छति॒ वाक्त् आ प्या॑यतां प्रा॒णस्त॒ आ प्या॑यता॒मित्या॑ह प्रा॒णेभ्य॑ ए॒वास्य॑
शुच॑श् शमयति॒ सा प्रा॒णेभ्यो॑ऽधि॒ पृथि॑वीश् शुक् प्र वि॑शति॒ शमहो॑भ्या॒मिति॑ नि न॑यत्यहो॒रात्रा॑भ्या॒मेव
पृथि॑व्यै शुच॑श् शमय॒त्योष॑धे॒ त्राय॑स्वैनश् स्व॒धिते॑ मे॒नश् हि॑सीरि॒त्याह॒ वज्रो॑ वै स्व॒धितिः॑- [] 45

TS 6.3.9.2

शान्त्यै॑ पार्श्व॒त आ च्छ॑यति॒ मद्भ्य॑तो हि म॑नु॒ष्या आ च्छ॑यन्ति॒ तिर॒श्चीन॑मा च्छ॑य॒त्यनू॑चीनश् हि म॑नु॒ष्या
आ॒च्छय॑न्ति॒ व्यावृ॑त्त्यै रक्ष॑सां भा॒गोऽसी॑ति॒ स्थवि॑म॒तो ब॒र॒हिर॒त्त्वाऽपा॑स्यत्य॒स्त्रैव रक्षा॑सि नि॒रव॑दयत
इ॒दम॑हश् रक्षो॑ऽध॒मं तमो॑ नयामि॒ योऽस्मा॑न् द्वेष्टि॒ यं च व॒यं द्वि॑ष्म इत्या॑ह॒ द्वौ वाव॑ पुरु॑षौ यं चैव-
[] 46

TS 6.3.9.3

द्वेष्टि॑ यश्चैनं द्वेष्टि॑ तावु॒भाव॑ध॒मं तमो॑ नयती॒षे त्वेति॑ व॒पामु॑त्स्वि॒दती॑च्छत॒ इव॑ ह्येष॒ यो यज॑ते॒ यदु॑प॒तृन्धा॑द्-
रु॒द्रोऽस्य॑ प॒शून् घा॑तु॒कः स्या॑द् यन्नो॑प॒तृन्धा॑-दय॒ता स्या॑-दु॒न्ययो॑प॒तृण॑त्य॒न्यया॑ न धृ॒त्यै घृ॑तेन॒ द्यावा॑-
पृथि॑वी प्रो॒ण्वा॑था॒मित्या॑ह॒ द्यावा॑पृथि॒वी ए॒व रसे॑नान॒क्त्यच्छि॑न्नो- [] 47

TS 6.3.9.4

रायः सुवीर इत्याह यथायजुरेवैतत् क्रूरमिव वा एतत् करोति यद् वपा-मुत्खिद-त्युर्वन्तरिक्ष-
मन्विहीत्याह शान्त्यै प्र वा एषोऽस्माल्लोकाच्चयवते यः पशुं मृत्यवे नीयमानमन्वारभते वपाश्रपणी
पुनरन्वारभतेऽस्मिन्नेव लोके प्रति तिष्ठत्यग्निना पुरस्तादेति रक्षसामपहत्या अथो देवता एव हव्येना-
[] 48

TS 6.3.9.5

-न्वेति नान्तममङ्गारमति हरेद् यदन्तममङ्गारमति हरेद्-देवता अति मन्येत वायो वीहिं स्तोका-
नामित्याह तस्माद् विभक्ताः स्तोका अव पद्यन्तेऽग्रं वा एतत् पशूनां यद् वपाऽग्रमोषधीनां ब-
रुहिरग्रेणैवाग्रं समर्द्धयत्यथो ओषधीष्वेव पशून् प्रतिष्ठापयति स्वाहाकृतीभ्यः प्रेष्येत्याह- [] 49

TS 6.3.9.6

युज्यस्य समिष्ट्यै प्राणापानौ वा एतौ पशूनां यत् पृषदाज्यमात्मा वपा पृषदाज्यमभिघार्य वपामभि-
घारयत्यात्मन्नेव पशूनां प्राणापानौ दधाति स्वाहोर्द्धनभसं मारुतं गच्छतमित्याहोर्द्धनभा ह स्म वै मा-
रुतो देवानां वपाश्रपणी प्र हरति तेनैवैने प्र हरति विषूची प्र हरति तस्माद् विष्वञ्चौ प्राणापानौ ॥ 50

(स्वर्धिति - श्रैवा - च्छिन्नो - हव्येने - प्येत्याह - षट्त्वारिंशच्च) (A9)

TS 6.3.10.1

पशुमालभ्य पुरोडाशं निर्वपति समेधमेवैनमा लभते वपयां प्रचर्य पुरोडाशेन प्र चरत्यूर्ग्वै पुरोडाश-
ऊर्जमेव पशूनां मर्द्धयतो दधात्यथो पशोरेव छिद्रमपि दधाति पृषदाज्यस्योपहत्य त्रिः पृच्छति शृतः
हवी(3): शमितुरिति त्रिषत्या हि देवा योऽशृतः शृतमाह स एनसा प्राणापानौ वा एतौ पशूनां- [] 51

TS 6.3.10.2

यत् पृषदाज्यं पशोः खलु वा आलब्धस्य हृदयमात्माऽभि समेति यत् पृषदाज्येन हृदय-मभिघारयत्यात्मन्नेव पशूनां प्राणापानौ दधाति पशुना वै देवाः सुवर्गं लोकमायन् तेऽमन्यन्त मनुष्या नोऽन्वाभविष्यन्तीति तस्य शिरः छित्त्वा मेधं प्राक्षारयन्त्स प्रक्षोऽभवत् तत् प्रक्षस्य प्रक्षत्वं यत् प्लक्षशाखो-त्तरबृ-हि-र्भवति समेधस्यैव- [] 52

TS 6.3.10.3

पशोरवं द्यति पशुं वै ह्रियमाणः रक्षास्यनु सचन्तेऽन्तरा यूपं चाऽऽहवनीयं च हरति रक्षसामपह-त्यै पशोर्वा आलब्धस्य मनोऽपं क्रामति मनोतायै हविषोऽवदीयमानस्यानु ब्रूहीत्याह मन एवास्याव रुन्ध एकादशावदानान्यव द्यति दश वै पशोः प्राणा आत्मैकादशो यावानेव पशुस्तस्याव- [] 53

TS 6.3.10.4

द्यति हृदयस्याग्रेऽवं द्यत्यथ जिह्वाया अथ वक्षसो यद्वै हृदयेनाभिगच्छति तज्जिह्वाया वदति यज्जिह्वाया वदति तदुरसोऽधि निर्वदत्येतद्वै पशोर्यथापूर्वं यस्यैवमवदाय यथाकाम-मुत्तरेषामवद्यति यथा पूर्वमेवास्य पशोरवत्तं भवति मद्ध्यतो गुदस्याव द्यति मद्ध्यतो हि प्राण उत्तमस्याव द्यत्यु- [] 54

TS 6.3.10.5

-त्तमो हि प्राणो यदीतरं यदीतर-मुभयमेवाजामि जायमानो वै ब्राह्मणस्त्रिभिर्ऋणवा जायते ब्रह्मचर्ये-णर्षिभ्यो यज्ञेन देवेभ्यः प्रजया पितृभ्य एष वा अनृणो यः पुत्री यज्वा ब्रह्मचारिवासी तदवदानैरेवाव दयत् तदवदानाना-मवदानत्वं देवासुराः संयत्ता आसन् ते देवा अग्निमब्रुवन् त्वया वीरेणासुरानभि भवामेति- [] 55

TS 6.3.10.6

सोऽब्रवीद् वरं वृणै पशोरुद्धारमुद्धरा इति स एतमुद्धारमुदहरत् दोः पूर्वार्द्धस्य गुदं मद्ध्यतः श्रोणिं जघनार्द्धस्य ततो देवा अभवन् पराऽसुरा यत् त्र्यङ्गाणां समवद्यति भ्रातृव्याभिभूत्यै भवत्यात्मना पराऽस्य भ्रातृव्यो भवत्यक्षण्याऽवद्यति तस्मादक्षण्या पशवोऽङ्गानि प्रहरन्ति प्रतिष्ठित्यै ॥ 56

(एतौ पशूनां - समेधस्यैव - तस्याऽवो - तुमस्यावद्यती - ति - पञ्चचत्वारिंशच्च) (A10)

TS 6.3.11.1

मेदसा सुचौ प्रोर्णोति मेदोरूपा वै पशवो रूपमेव पशुषु दधाति यूषन्नवधाय प्रोर्णोति रसो वा एष पशूनां यद्य रसमेव पशुषु दधाति पार्श्वेन वसाहोमं प्रयौति मद्ध्यं वा एतत् पशूनां यत् पार्श्वं रसं एष पशूनां यद्वसा यत् पार्श्वेन वसाहोमं प्रयौति मद्ध्यत एव पशूनां रसं दधाति घन्ति- [] 57

TS 6.3.11.2

वा एतत् पशुं यथ सैजुपयन्त्यैन्द्रः खलु वै देवतया प्राण ऐन्द्रोऽपान ऐन्द्रः प्राणो अङ्गेअङ्गे नि दैद्व्यदित्याह प्राणापानावेव पशुषु दधाति देवं त्वष्टृभूरिं ते सः संमेत्वित्याह त्वाष्ट्रा हि देवतया पशवो विषुरूपा यथ सलक्षमाणो भवथेत्याह विषुरूपा ह्येते सन्तः सलक्षमाण एतरहि भवन्ति देवत्रा यन्त- [] 58

TS 6.3.11.3

-मवसे सखायोऽनु त्वा माता पितरो मदन्त्वित्याहा-नुमतमेवैनं मात्रा पित्रा सुवर्गं लोकं गमयत्यर्द्धं वसाहोमं जुहोत्यसौ वा अर्द्धं इयमर्द्धं इमे एव रसेनानक्ति दिशो जुहोति दिशं एव रसेनानुत्त-थो दिग्भ्य एवोर्जः रसमव रुन्धे प्राणापानौ वा एतौ पशूनां यत् पृषदाज्यं वानस्पत्याः खलु- [] 59

TS 6.3.11.4

वै देवतया पशवो यत् पृषदाज्यस्यो-पहत्याऽऽ*ह वनस्पतयेऽनु ब्रूहि वनस्पतये प्रेष्येति प्राणापाना-

वेव पशुषु दधात्यन्यस्यान्यस्य समवत्तः समवद्यति तस्मान्नानारूपाः पशवो यूष्णोपं सिञ्चति रसो वा एष पशूनां यद्य रसमेव पशुषु दधातीडामुपं ह्वयते पशवो वा इडां पशूनेवोपं ह्वयते चतुरुपं ह्वयते- [] 60

TS 6.3.11.5

चतुष्पादो हि पशवो यं कामयेता पशुः स्यादित्यमेदस्कं तस्मा आ दद्व्यान्मेदोरूपा वै पशवो रूपेणैवैनं पशुभ्यो निर्भजत्यपशुरेव भवति यं कामयेत पशुमान्थ स्यादिति मेदस्वत् तस्मा आ दद्व्यान्मेदोरूपा वै पशवो रूपेणैवास्मै पशूनं रुन्धे पशुमानेव भवति प्रजापतिर्यश्मसृजत स आज्यं- [] 61

TS 6.3.11.6

पुरस्तादसृजत पशुं मद्धयतः पृषदाज्यं पश्चात् तस्मादाज्येन प्रयाजा इज्यन्ते पशूनां मद्धयतः पृषदाज्येना-नूयाजा-स्तस्मादेतन्मिश्रमिव पश्चात् सृष्टः होकादशानूयाजान् यजति दश वै पशोः प्राणा आत्मैकादशो यावानेव पशुस्तमनु यजति घ्नन्ति वा एतत् पशुं यथ सैज्ञं पयन्ति प्राणापानौ खलु वा एतौ पशूनां यत् पृषदाज्यं यत् पृषदाज्येनां () नूयाजान् यजति प्राणापानावेव पशुषु दधाति ॥ 62

(घ्नन्ति - यन्तं - खलु - चतुरुपं ह्वयत - आज्यं - यत् पृषदाज्येन - षट् च) (A11)

praSna korvai with starting padams of 1 to 11 anuvAkams :-

(चात्वालाथ - सुवर्गाय यद् वैसर्जनानि - वैष्णव्यर्चा - पृथिव्यै - साध्या - इषे त्वे - त्यग्निना - पर्यग्नि - पशोः - पशुमालभ्य - मेदसा सुचा - वेकादश)

korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-

6.3 षष्ठकाण्डे तृतीयः प्रश्नः - सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं <https://www.vedavms.in> 55

(चात्वालाद् - देवानुपैति - मुञ्चति - प्रहियमाणाय - पर्यग्नि - पशुमालभ्य - चतुष्पादो - द्विषष्टिः)

first and last padam of third praSnam of 6th KANDam

(चात्वालात् - पशुषु दधाति)

॥ हरिः ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां षष्ठकाण्डे तृतीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

6.4 षष्ठकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः - सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं

TS 6.4.1.1

यज्ञेन वै प्रजापतिः प्रजा असृजत् ता उपयङ्गि-रेवासृजत् यदुपयजं उपयजति प्रजा एव तद् य-
जमानः सृजते जघनाद्वा दव द्यति जघनाद्वा द्वि प्रजाः प्रजायन्ते स्थविमतोऽव द्यति स्थविमतो हि
प्रजाः प्रजायन्ते ऽसंभिन्दन्नव द्यति प्राणाना-मसंभेदाय न पर्यावर्तयति यत् पर्यावर्तयेदुदावर्तः प्रजा
ग्राहुकः स्यात् समुद्रं गच्छ स्वाहेत्याह रेत- [] 1

TS 6.4.1.2

एव तद् दधात्यन्तरिक्षं गच्छ स्वाहेत्याह ऽन्तरिक्षेणैवास्मै प्रजाः प्र जनयत्यन्तरिक्षं ह्यनु प्रजाः
प्रजायन्ते देवः सवितारं गच्छ स्वाहेत्याह सवितृप्रसूत एवास्मै प्रजाः प्र जनयत्य-होरात्रे गच्छ
स्वाहेत्याह-होरात्राभ्या-मेवास्मै प्रजाः प्र जनयत्य-होरात्रे ह्यनु प्रजाः प्रजायन्ते मित्रावरुणौ गच्छ
स्वाहे- [] 2

TS 6.4.1.3

-त्याह प्रजास्वेव प्रजातासु प्राणापानौ दधाति सोमं गच्छ स्वाहेत्याह सौम्या हि देवतया प्रजा यज्ञं
गच्छ स्वाहेत्याह प्रजा एव यज्ञियाः करोति छन्दांसि गच्छ स्वाहेत्याह पशवो वै छन्दांसि
पशून्नेवाव रुन्धे द्यावापृथिवी गच्छ स्वाहेत्याह प्रजा एव प्रजाता द्यावापृथिवीभ्यामुभयतः परि गृह्णाति
नभो- [] 3

TS 6.4.1.4

दिव्यं गच्छ स्वाहेत्याह प्रजाभ्य एव प्रजाताभ्यो वृष्टिं नियच्छत्यग्निं वैश्वानरं गच्छ स्वाहेत्याह प्रजा
एव प्रजाता अस्यां प्रतिं ष्ठापयति प्राणानां वा एषोऽव द्यति योऽव द्यति गुदस्य मनो मे हार्दि य-
च्छेत्याह प्राणानेव यथास्थानमुप ह्वयते पशोर्वा आलब्धस्य हृदयं शुगृच्छति सा हृदयशूल- [] 4

TS 6.4.1.5

-म॒भि॒ स॒मे॒ति॒ यत् पृ॒थि॒व्याः॑ हृ॒दय॑शूल-मु॒द्वा॒सये॑त् पृथि॒वीः॑ शु॒चाऽर्प॑येद् यदु॒प्स्व॑पः शु॒चाऽर्प॑येच्छु-
ष्क॑स्य चा॒ऽऽ*र्द्र॑स्यं च सु॒न्धावु॒द्वा॒सय॑त्यु॒भय॑स्य॒ शान्त्यै॑ यं द्वि॒ष्यात् तं ध्या॑ये-च्छु॒चैवैन॑-म॒र्पय॑ति ॥

5

(रेतो॑ - मि॒त्रावरु॑णौ गच्छ॒ स्वाहा॒ - नभो॑ - हृदयशूलं - द्वात्रिं॑श्च) (A1)

TS 6.4.2.1

दे॒वा वै य॒ज्ञमा॒ग्नी॒द्वे व्य॑भजन्त॒ ततो॑ यदु॒त्यशि॑ष्यत् तद॒ब्रुव॑न् वस॑न्तु नु न इ॒दमि॑ति॒ तद् व॑स॒तीव॑रीणां
व॑स॒ती व॑रि॒त्वं तस्मि॑न् प्रा॒तर्न॑ सम॑श॒क्रुव॑न् तदु॒प्सु प्रा॑वेश॒यन् ता॑ व॑स॒ती व॑रीर॒भवन् व॑स॒तीव॑रीर्गृ॒ह्णाति॑
य॒ज्ञो वै व॑स॒ती व॑रीर्य॒ज्ञमे॒वाऽऽ*र॑भ्यं गृही॒त्वोप॑ वस॒ति य॒स्यागृ॑हीता अ॒भि नि॒म्रोचे॑-दना॑र॒ब्धोऽस्य॑ य॒ज्ञः
स्या॑- [] 6

TS 6.4.2.2

द्य॒ज्ञं वि॑ च्छि॒न्धा-ज्यो॑ति॒ष्या वा॑ गृ॒ह्णीया॑द्वि॒रण्यं वा॑ ऽव॒धाय॑ सशु॒क्राणा॑मे॒व गृ॑ह्णाति॒ यो वा॑ ब्रा॒ह्मणो॑
ब॑हु॒याजी॑ तस्य॒ कुंभ्या॑नां गृ॒ह्णीया॑थ॒ स हि॑ गृ॒हीत॑ व॑स॒तीव॑रीको वस॒तीव॑रीर्गृ॒ह्णाति॑ प॒शवो॑ वै व॑स॒तीव॑रीः
प॒शून्मे॒वाऽऽ*र॑भ्यं गृही॒त्वोप॑ वस॒ति यद॑न्वी॒पं तिष्ठ॑न् गृ॒ह्णीया॑न्नि॒र्मागु॑का अ॒स्मात् प॒शवः॑ स्युः प्र॒तीपं॑
तिष्ठ॑न् गृ॒ह्णाति॑ प्र॒तिरु॑द्व्यै॒वास्मै॑ प॒शून् गृ॑ह्णा॒तीन्द्रो॑- [] 7

TS 6.4.2.3

वृ॒त्रम॑ह॒न्थ सौ॑ऽ(1)पौ॑ऽ(1)भ्य॑म्रियत् तासां॒ यन्मे॑द्व्यं॒ यज्ञि॑यः॒ सदे॑व॒मासी॑त् तद॒त्य॑मु॒च्यत् ता॑ व॒हं-
न्ती॑र॒भवन् व॑ह॒न्तीनां॑ गृ॒ह्णाति॑ या ए॒व मे॑द्व्या॒ यज्ञि॑याः॒ सदे॑वा॒ आप॑स्ता सा॒मेव॑ गृ॒ह्णाति॑ ना॒न्त॒मा
व॑ह॒न्ती॒रती॑याद्- यद॑न्त॒मा व॑ह॒न्ती॒रती॑याद् य॒ज्ञमि॑ति॒ मन्ये॑त् न स्था॑व॒राणां॑ गृ॒ह्णीया॑द् वरु॑णगृहीता॒ वै

स्थाव॑रा यथ् स्थाव॑राणां गृह्णी॑याद्- [] 8

TS 6.4.2.4

-वरु॑णेनास्य य॒ज्ञं ग्रा॑हयेद् यद्वै दिवा॒ भव॑त्य॒पो रात्रिः॑ प्र वि॑शति॒ तस्मा॑त् ताम्रा॒ आपो॑ दिवा॒ ददृ॑शे
यन्न॑क्तं भव॑त्य॒पोऽहः॑ प्र वि॑शति॒ तस्मा॑च्चन्द्रा॒ आपो॑ नक्तं॑ ददृ॑शे छा॒यायै॑ चाऽऽ*तप॑तश्च सु॒धौ गृ॑ह्णात्य-
होरा॒त्रयो॑रे॒वास॑मै॒ वर्णं॑ गृह्णाति॒ ह॒विष्म॑ती॒रि॒मा आप॑ इत्या॒ह ह॒विष्कृ॑तानामे॒व गृ॑ह्णाति॒ ह॒विष्माः॑ अस्तु-
[] 9

TS 6.4.2.5

सूर्य॑ इत्या॒ह स॑शु॒क्राणामे॒व गृ॑ह्णात्यनु॒ष्टुभां॑ गृह्णाति॒ वाग्वा अनु॑ष्टुग् वा॒चैवै॒नाः सर्व॑या गृह्णाति॒ चतु॑ष्पद-
य॒र्चा गृ॑ह्णाति॒ त्रिः सा॑दयति॒ सप्त॑ सं प॑द्यन्ते स॒प्तप॑दा श॒क्ररी प॑शवः॒ श॒क्ररी प॑शूने॒वाव रु॑न्ध्रे ऽस्मै वै
लो॒काय॑ गा॒रुह॑पत्य॒ आ धी॑यतेऽमुष्मा॑ आह॒वनी॑यो यद् गा॒रुह॑पत्य॒ उपसा॑दयेद॒स्मिन् लो॒के प॑शुमान्थ्र
स्याद् यदा॑ह॒वनी॑येऽमुष्मिन्- [] 10

TS 6.4.2.6

लो॒के प॑शुमान्थ्र स्यादु॒भयोरु॑प॒ साद॑यत्यु॒भयोरे॒वैनं॑ लो॒कयोः॑ पशु॒मन्तं॑ करोति॒ सर्व॑तः॒ परि॑ हरति॒
रक्ष॑सामप॑हत्या इन्द्रा॒ग्नि॒योर्भा॑ग॒धेयीः॑ स्थेत्या॒ह यथा॑य॒जुरे॒वैतदा॑ग्नी॒द्ध उप॑ वासयत्येत॒द्वै य॒ज्ञस्याप॑राजितं
यदा॑ग्नी॒द्धं यदे॒व य॒ज्ञस्याप॑राजितं तदे॒वैना॒ उप॑ वासयति॒ यतः॑ खलु॒ वै य॒ज्ञस्य॑ वित॑तस्य॒ न क्रि॑यते
() तदनु॑ य॒ज्ञश्च॑ रक्षा॒स्यव॑ चरन्ति॒ यद् वह॑न्तीनां गृह्णाति॒ क्रि॒यमाण॑मे॒व तद् य॒ज्ञस्य॑ शये॒ रक्ष॑सा-
मन॑न्ववचाराय॒ न ह्ये॒ता ई॒लय॑न्त्या तृ॒तीय॑सव॒नात् परि॑ शेरे॒ य॒ज्ञस्य॑ संत॑त्यै ॥ 11

(स्या - दिन्द्रो - गृह्णीया - दस्त्व - मुष्मिन् - क्रियते - षड्विंशतिश्च) (A2)

TS 6.4.3.1

ब्रह्मवादिनो वदन्ति स त्वा अ॒द्भ्युः स्या॒द्यः सोम॑मुपाव॒हरन्थ॑ सर्वा॒भ्यो देवता॑भ्य उपाव॒हरे॒दिति॑ ह॒दे
त्वेत्या॑ह मनु॒ष्येभ्य॑ ए॒वैतेन॑ करोति मन॑से त्वेत्या॑ह पि॒तृभ्य॑ ए॒वैतेन॑ करोति दि॒वे त्वा सूर्या॑य त्वे-
त्या॑ह दे॒वेभ्य॑ ए॒वैतेन॑ करोत्ये॒ताव॑न्ती॒र्वै दे॒वता॑स्ताभ्य॑ ए॒वैन॑ सर्वा॒भ्य उ॒पाव॑हरति पु॒रा वा॒चः- [] 12

TS 6.4.3.2

प्र॒व॒दि॒तोः प्रा॒तर॒नुवा॑कमु॒पाक॑रोति याव॑त्ये॒व वाक् ताम॑व रु॒न्धे ऽपोऽग्रे॑ऽभि॒व्याह॑रति य॒ज्ञो वा आपो॑
य॒ज्ञमे॒वाभि॑ वाचं॑ वि॒सृज॑ति सर्वा॑णि छन्दा॑स्यन्वा॒ह प॒शवो॑ वै छन्दा॑सि प॒शूने॒वाव॑ रु॒न्धे गाय॑त्रिया
तेज॑स्कामस्य॒ परि॑ द॒द्वया॑त् त्रि॒ष्टुभे॑न्द्रिय का॒मस्य॑ जग॑त्या प॒शुका॑मस्यानु॒ष्टुभौ॑ प्रति॒ष्ठाका॑मस्य प॒क्ष्या
य॒ज्ञका॑मस्य वि॒राजाऽन्न॑कामस्य शृ॒णोत्व॑ग्निः स॒मिधा॑ हव॑- [] 13

TS 6.4.3.3

म॒ इत्या॑ह सवि॒तृप्र॑सूत ए॒व दे॒वता॑भ्यो नि॒वेद्या॑पोऽच्छै॒त्यप॑ इ॒ष्य हो॒तरि॒त्याहे॑षित॑ हि कर्म॑ क्रियते
मै॒त्रावरु॑णस्य चमसा॒द्भ्यवा॑ द्र॒वेत्या॑ह मि॒त्रावरु॑णौ वा अ॒पां ने॒तारौ॑ ताभ्या॑मे॒वैना॒ अच्छै॑ति दे॒वीरा॑पो
अ॒पां नपा॑दित्या॒हाऽऽ*हु॑त्यै॒वैनां॑ नि॒ष्क्रीय॑ गृ॒ह्णात्य॑थो ह॒विष्कृ॑ताना॒मे॒वाभि॑घृ॒तानां॑ गृ॒ह्णाति॑- [] 14

TS 6.4.3.4

का॒र॒षि॒रसी॒त्याह॑ श॒मल॑मे॒वाऽऽ*सा॑मप॑ प्लावयति स॒मुद्र॑स्य॒ वोऽक्षि॑त्या उ॒न्नय॑ इत्या॑ह तस्मा॑दु॒द्यमा॑नाः
पी॒यमा॑ना॒ आपो॑ न क्षी॒यन्ते॒ योनि॑र्वै य॒ज्ञस्य॑ चात्वा॒लं य॒ज्ञो व॑सती॒वरी॑र॒होतृ॑चम॒सं च॑ मै॒त्रावरु॑णचम॒सं
च॑ स॒स्पर्श्य॑ वसती॒वरी॒र्व्यान॑यति य॒ज्ञस्य॑ स॒योनि॑त्वायाथो स्वा॒दे॒वैना॒ योने॑ः प्र ज॑नयत्य॒द्भ्योऽवे॑-
रु॒पा(3) इत्या॑होते () -म॑नन्नमु॒रुते॑माः प॒श्येति॑ वावै॒तदा॑ह॒ यद्य॑ग्नि॒ष्टोमो॑ जु॒होति॑ यद् यु॒क्थ्यः॑ परि॒धौ
नि मा॑र्ष्टि॒ यद् य॑तिरा॒त्रो य॒जुर्वदु॑न् प्र प॑द्यते य॒ज्ञकृ॑तूनां॑ व्यावृ॒त्त्यै ॥ 15

(वा॒चो-हव॑-म॒भिघृ॑तानां गृ॒ह्णात्यु॑ - त - प॒ञ्चवि॑ंशतिश्च) (A3)

TS 6.4.4.1

देवस्य॑ त्वा सवितुः॑ प्रस॑व इति॑ ग्रावा॑ण॒मा द॑त्ते प्रसू॑त्या अ॒श्विनो॑-र्बा॒हुभ्या॑मित्या॑हा॒श्विनौ॑ हि दे॒वाना॑म॒द्भ्यू
आस्ता॑ पू॒ष्णो हस्ता॑भ्या॒मित्या॑ह॒ यत्यै॑ प॒शवो॑ वै सोमो॑ व्या॒न उ॑पा॒शुस॑र्व॒नो यदु॑पा॒शुस॑र्व॒न-म॒भि
मिमी॑ते व्या॒नमे॒व प॒शुषु॑ दधा॒तीन्द्रा॑य॒ त्वेन्द्रा॑य॒ त्वेति॑ मिमी॒त इन्द्रा॑य॒ हि सोम॑ आ॒ह्रिय॑ते पञ्च॒ कृत्वो॑
यजु॑षा मिमी॒ते- [] 16

TS 6.4.4.2

पञ्चा॑क्षरा प॒ङ्क्तिः पा॒ङ्क्तो य॒ज्ञो य॒ज्ञमे॒वाव॑ रुन्धे पञ्च॒ कृत्व॑स्तू॒ष्णीं द॑श॒ सं प॑द्यन्ते दशा॑क्षरा वि॒राड॒न्नं
वि॒राड् वि॒राजै॑वा॒न्नाद्य॑म॒व॑ रुन्धे श्वा॒त्राः स्थ॑ वृ॒त्रतु॑र॒ इत्या॑हैष॒ वा अ॒पा॒श सोम॑पी॒थो य ए॒वं वेद॑ ना-
प॒स्वार्ति॑मा॒च्छति॑ यत्ते सोम॒ दिवि॑ ज्योति॒रित्या॑हैभ्य ए॒वैन॑- [] 17

TS 6.4.4.3

लो॒केभ्यः॑ सं भ॑रति॒ सोमो॑ वै राजा॒ दिशो॑ऽभ्य॒द्भ्याय॑थ॒ स दिशो॑ऽनु प्रावि॑शत् प्रा॒गपा॑गुद॒गध॑रागित्या॑ह
दि॒ग्भ्य ए॒वैन॑ सं भ॑रत्यथो॒ दिशं॑ ए॒वास्मा॑ अ॒व॑ रुन्धे ऽम्ब॒ नि ष्व॑रेत्या॑ह॒ कामु॑का ए॒न॒ स्त्रियो॑ भवन्ति
य ए॒वं वेद॑ यत् ते सो॒मादा॑भ्यं॒ नाम॑ जागृ॒वीत्या॑- [] 18

TS 6.4.4.4

-हैष॑ वै सोम॑स्य सोमपी॒थो य ए॒वं वेद॑ न सौ॒म्यामा॑र्तिमा॒च्छति॑ घ्नन्ति॒ वा ए॒तथ॑ सोमं॒ यद॑भिषु॒ण्वन्त्य॑
शू॒नपं॑ गृह्णाति॒ त्राय॑त ए॒वैनं॑ प्रा॒णा वा अ॒श्वः प॒शवः॑ सोमो॑ ऽशू॒न् पुन॑रपि॒ सृज॑ति प्रा॒णाने॒व प॒शुषु॑
दधा॑ति॒ द्वौद्वा॑वपि॒ सृज॑ति॒ तस्मा॑द् द्वौद्वा॑ प्रा॒णाः ॥ 19

(यजु॑षा मिमी॒त - ए॒नं - जागृ॑वीति॒ - चतु॑श्चत्वारि॒शच्च॑) (A4)

TS 6.4.5.1

प्रा॒णो वा ए॒ष यदु॑पा॒शु र्यदु॑पा॒श्वग्रा॒ ग्रहा॑ गृह्यन्ते प्रा॒णमे॒वानु॑ प्र यन्त्यरु॒णो ह॑ स्माऽऽ*हौप॑वेशिः प्रात॒-
स्सव॑न ए॒वाहं॑ य॒ज्ञः सः॑ स्थापयामि तेन॒ ततः॑ सःस्थि॑तेन चरा॒मीत्य॑ष्टौ कृत्वोऽग्रे-ऽभिषु॑णो-त्यष्टाक्षरा
गाय॒त्री गा॒य॒त्रं प्रा॑तस्सवनं प्रा॑तस्सवनमे॒व तेना॑ ऽऽ*प्रोत्येका॑दश कृत्वौ द्वितीय॑-मेका॑दशाक्षरा त्रिष्टुप्
त्रैष्टु॑भं मा॒द्ध्यदि॑नः- [] 20

TS 6.4.5.2

सव॑नं मा॒द्ध्यन्दि॑नमे॒व सव॑नं तेना॑ ऽऽ*प्रोति॑ द्वाद॑श कृत्व॑स्तृतीयं द्वाद॑शाक्षरा जग॑ती जाग॑तं तृतीय॒-
सव॑नं तृतीय॒सव॑नमे॒व तेना॑ ऽऽ*प्रोत्ये॒ताः ह॒ वाव॑ स य॒ज्ञस्य॑ सःस्थि॑तिमुवा॒चा स्क॑न्दा॒यास्क॑न्नः हि
तद्-यद्-य॒ज्ञस्य॑ सःस्थि॑तस्य॒ स्कन्द॑त्यथो॒ खल्वा॑हुर्गाय॒त्री वाव॑ प्रा॑तस्सव॒ने ना॑ति॒वादु॑ इत्यन॑ति॒वादु॑क
ए॒नं भ्रातृ॑व्यो भवति॒ य एवं॑ वेदु॒ तस्मा॑दुष्टाव॑ष्टौ- [] 21

TS 6.4.5.3

कृत्वोऽभिषु॑त्यं ब्रह्म॒वादि॑नो॒ वद॑न्ति प॒वित्र॑व॒न्तोऽन्ये॑ ग्रहा॑ गृह्यन्ते किंप॑वित्र उपा॒शुरिति॑ वाक्प॑वित्र
इति॑ ब्रूयाद्-वा॒चस्प॑तये॒ पव॑स्व वाजि॒न्नित्या॑ह वा॒चैवैनं॑ पव॒यति॑ वृ॒ष्णो अ॒शुभ्या॑मित्या॒ह वृ॒ष्णो ह्ये॒-
ताव॑शू यौ सोम॑स्य॒ गर्भ॑स्तिपूत॒ इत्या॑ह॒ गर्भ॑स्तिना॒ ह्येनं॑ प॒वय॑ति दे॒वो दे॒वानां॑ प॒वित्र॑म॒सीत्या॑ह दे॒वो
ह्येष॑- [] 22

TS 6.4.5.4

सन् दे॒वानां॑ प॒वित्रं॑ येषां॑ भा॒गोऽसि॑ तेभ्य॒स्त्वेत्या॑ह॒ येषां॑ ह्येष॑ भा॒गस्तेभ्य॑ ए॒नं गृह्णा॑ति स्वां कृ॑तोऽसी॒-
त्या॑ह प्रा॒णमे॒व स्वम॑कृ॒त मधु॑मती॒र्न इष॑स्कृ॒धीत्या॑ह॒ सर्व॑मे॒वास्मा॑ इ॒दः स्व॑द॒यति॑ वि॒श्वेभ्य॑-स्त्वेन्द्रि॒येभ्यो॑
द्वि॒व्येभ्यः॑ पा॒थि॒वेभ्य॑ इत्या॑हो॒भये॑ष्वे॒व दे॒वमनु॑ष्येषु प्रा॒णान् द॑धाति॒ मन॑स्त्वा- [] 23

TS 6.4.5.5

ऽष्टि॒त्याह॒ मन॑ ए॒वाश्रु॑त उ॒र्वन्तरि॑क्ष-मन्वि॒हीत्या॑ह-न्तरि॒क्षदे॒वत्यो॑ हि प्रा॒णः स्वा॒हा त्वा॑ सुभ॒वः सू॒र्या-

येत्याह प्राणा वै स्वभंवसो देवास्तेष्वेव पुरोक्षं जुहोति देवेभ्यस्त्वा मरीचिपेभ्य इत्याहा ऽऽदित्यस्य वै रश्मयो देवा मरीचिपास्तेषां तद् भागधेयं तानेव तेन प्रीणाति यदि कामयेत वरुषुकः पर्जन्यः-
[] 24

TS 6.4.5.6

स्यादिति नीचा हस्तेन नि मृज्याद्-वृष्टिमेव नि यच्छति यदि कामयेतावरुषुकः स्यादित्युत्तानेन नि मृज्याद्-वृष्टिमेवोद्-यच्छति यद्यभिचरेदमुं जह्यथ त्वा होष्यामीति ब्रूयादाहुतिमेवैनं प्रेप्सन् हन्ति यदि दूरे स्यादा तमितोस्तिष्ठेत् प्राणमेवास्यानुगत्यं हन्ति यद्यभिचरेदमुष्य- [] 25

TS 6.4.5.7

त्वा प्राणे सादयामीति सादयेदसन्नो वै प्राणः प्राणमेवास्य सादयति षड्भिरशुभिः पवयति षड् वा ऋतव ऋतुभिरेवैनं पवयति त्रिः पवयति त्रयं इमे लोका एभिरेवैनं लोकैः पवयति ब्रह्मवादिनो वदन्ति कस्माँश्च सत्यात् त्रयः पशूनां हस्तादाना इति यत् त्रिरुपांश्च शुं हस्तेन विगृह्णाति तस्मात् त्रयः पशूनां हस्तादानाः पुरुषो () हस्ती मर्कटः ॥ 26

(माध्यदिन - मृष्टावष्टा - वेष - मनस्त्वा - पर्जन्यो - ऽमुष्य - पुरुषो - द्वे च) (A5)

TS 6.4.6.1

देवा वै यद् यज्ञेऽकुर्वत तदसुरा अकुर्वत ते देवा उपांशौ यज्ञं सःस्थाप्यमपश्यन् तमुपांशौ समस्थापयन् तेऽसुरा वज्रमुद्यत्यं देवानभ्यायन्त ते देवा बिभ्यन्त इन्द्रमुपाधावन् तानिन्द्रोऽन्तर्यामेणान्तरधत्त तदन्तर्यामस्यान्तर्यामत्वं यदन्तर्यामो गृह्यते भ्रातृव्यानेव तद् यजमानोऽन्तर्द्धत्ते ऽन्तस्ते-
[] 27

TS 6.4.6.2

दधामि द्यावापृथिवी अन्तरु-र्वन्तरिक्ष-मित्याहैभिरेव लोकैर्यजमानो भ्रातृव्यान्तर्द्धत्ते ते देवा अ-
मन्यन्तेन्द्रो वा इदमभूद्यद् वयः स्म इति तेऽब्रुवन् मघवन्ननु न आ भुजेति सजोषा देवैरवरैः
परैश्चेत्यब्रवीद्ये चैव देवाः परे ये चावरे तानुभया- [] 28

TS 6.4.6.3

नन्वाभजथ सजोषा देवैरवरैः परैश्चेत्याह ये चैव देवाः परे ये चावरे तानुभया-नन्वाभज-त्यन्तर्यामे
मघवन् मादयस्वेत्याह यज्ञादेव यजमानं नान्तरैत्युपयाम-गृहीतो ऽसीत्याहापानस्य धृत्यै यदुभावप-
वित्रौ गृह्येयातां प्राणमपानोऽनु नृच्छेत् प्रमायुकः स्यात् पवित्रवानन्तर्यामो गृह्यते- [] 29

TS 6.4.6.4

प्राणापानयो-र्विधृत्यै प्राणापानौ वा एतौ यदुपाश्चन्तर्यामौ व्यान उपाश्शु सर्वनो यं कामयेत प्रमा-
युकः स्यादित्यसः स्पृष्टौ तस्य सादयेद्-व्यानेनैवास्य प्राणापानौ वि च्छिनत्ति ताजक् प्र मीयते यं
कामयेत् सर्वमायुरियादिति सः स्पृष्टौ तस्य सादयेद्-व्यानेनैवास्य प्राणापानौ सं तनोति सर्वमायुरेति
॥ 30

(त - उभयान् - गृह्यते - चतुश्चत्वारिंशच्च) (A6)

TS 6.4.7.1

वाग्वा एषा यदैन्द्रवायवो यदैन्द्रवायवाग्रा ग्रहा गृह्यन्ते वाचमेवानु प्र यन्ति वायुं देवा अब्रुवन्थ
सोमः राजानः हनामेति सोऽब्रवीद् वरं वृणै मदग्रा एव वो ग्रहा गृह्यान्ता इति तस्मादैन्द्रवाय-
वाग्रा ग्रहा गृह्यन्ते तमघ्नन्थ सोऽपूयत् तं देवा नोपाधृष्णुवन् ते वा युमब्रुवन्निमं नः स्वदुये- [] 31

TS 6.4.7.2

-ति सोऽब्रवीद् वरं वृणै मदेवत्यान्येव वः पात्राण्युच्यान्ता इति तस्मान्नानादेवत्यानि सन्ति वायव्या-

न्युच्यन्ते तमैभ्यो वायुरेवास्वदयत् तस्माद्यत् पूरयति तत् प्रवाते वि षजन्ति वायुरहि तस्य पवयिता
स्वदयिता तस्य विग्रहणं नाविन्दन्थ सादितिरब्रवीद् वरं वृणा अथ मया वि गृहीद्धं मदेवत्या एव
वः सोमाः - [] 32

TS 6.4.7.3

सन्ना असन्त्रित्युपयामगृहीतोऽसी-त्याहा-दितिदेवत्यास्तेन यानि हि दारुमयाणि पात्राण्यस्यै तानि
योनेः संभूतानि यानि मृन्मयाणि साक्षात् तान्यस्यै तस्मादेवमाह वाग्वै पराच्य-व्याकृताऽवदुत् ते
देवा इन्द्रमब्रुवन्निमां नो वाचं व्याकुर्विति सौऽब्रवीद् वरं वृणै मह्यं चैवैष वायवे च सह () गृह्याता
इति तस्मादैन्द्रवायवः सह गृह्यते तामिन्द्रो मद्ध्यतोऽवक्रम्य व्याकरोत् तस्मादियं व्याकृता वागुद्यते
तस्माथ् सकृदिन्द्राय मद्ध्यतो गृह्यते द्विर्वायवे द्वौ हि स वराववृणीत ॥ 33

(स्वदुय - सोमाः - सुहा - षाविंशतिश्च) (A7)

TS 6.4.8.1

मित्रं देवा अब्रुवन्थ सोमः राजानः हनामेति सौऽब्रवीन्नाहः सर्वस्य वा अहं मित्रमस्मीति तमब्रुवन्.
हनामैवेति सौऽब्रवीद् वरं वृणै पयसैव मे सोमः श्रीणन्निति तस्मान्-मैत्रावरुणं पयसा श्रीणन्ति
तस्मात् पशवोऽपक्रामन् मित्रः सन् क्रूरमकरिति क्रूरमिव खलु वा एषः - [] 34

TS 6.4.8.2

करोति यः सोमेन यजते तस्मात् पशवोऽप क्रामन्ति यन्मैत्रावरुणं पयसा श्रीणाति पशुभिरेव तन्मि-
त्रं संमर्दयति पशुभिर्यजमानं पुरा खलु वावैवं मित्रोऽवेदप मत् क्रूरं चक्रुषः पशवः क्रमिष्यन्तीति
तस्मादेवमवृणीत् वरुणं देवा अब्रुवन् त्वयाऽऽशुभा सोमः राजानः हनामेति सौऽब्रवीद् वरं वृणै
मह्यं चै- [] 35

TS 6.4.8.3

वैष मि॒त्राय॑ च॒ सह॑ गृ॒ह्याता॑ इति॒ तस्मा॑न्मै॒त्रावरु॑णः सह॑ गृ॒ह्यते॑ तस्मा॒द् राज्ञा॑ राजा॒नमः॑ शु॒भुवा॑ घ्नन्ति॒ वैश्ये॑न॒ वैश्यः॑ शू॒द्रेण॑ शू॒द्रं न॒ वा इ॒दं दि॒वा न॒ नक्त॑मासीदव्यावृत्तं ते दे॒वा मि॒त्रावरु॑णावब्रुवन्निदं नो॒ विवा॑सयत्तमिति॒ ताव॑ब्रूतां॒ वरं॑ वृ॒णावहा॑ एकं॒ एवाऽऽ॑वत् पूर्वो॒ ग्रहो॑ गृ॒ह्याता॑ इति॒ तस्मा॑दैन्द्रवायवः
() पूर्वो॑ मै॒त्रावरु॑णाद्-गृ॒ह्यते॑ प्राणापा॒नौ ह्येतौ॑ यदु॒पाश्-श्च॑न्तर्या॒मौ मि॒त्रोऽह॑रज॒नय॑द्-वरु॑णो रात्रिं॒ ततो॑ वा इ॒दं व्यौ॑च्छद्यन्-मै॒त्रावरु॑णो गृ॒ह्यते॑ व्यु॒ष्ट्यै ॥ 36

(ए॒ष - चै॑ - न्द्रवा॒यवो॑ - द्वावि॑ंशतिश्च) (A8)

TS 6.4.9.1

य॒ज्ञस्य॑ शिरोऽच्छिद्यत् ते दे॒वा अ॒श्विना॑वब्रुवन् भिष॒जौ वै स्थं॑ इ॒दं य॒ज्ञस्य॑ शि॒रः प्र॑ति॒ धत्त॑मिति॒ ताव॑ब्रूतां॒ वरं॑ वृ॒णावहै॑ ग्रहं॒ एव॑ ना॒वत्रा॑पि गृ॒ह्यता॑मिति॒ ताभ्या॑-मे॒तमा॑श्विन-मंगृ॒ह्णन् ततो॑ वै तौ य॒ज्ञस्य॑ शि॒रः प्र॑त्य॒धत्तां॑ यदा॒श्विनो॑ गृ॒ह्यते॑ य॒ज्ञस्य॑ निष्कृ॒त्यै तौ॑ दे॒वा अ॑ब्रुवन्प्र॒तौ वा इ॒मौ म॑नुष्यच॒रौ- [] 37

TS 6.4.9.2

भिष॒जावि॑ति॒ तस्मा॑द् ब्राह्म॒णेन॑ भेष॒जं न॒ का॒र्यम॑पू॒तौ ह्यै॑(1)षो॒ ऽमे॒द्धयो॑ यो भिष॒क्तौ ब॑हिष्पवमा॒नेन॑ पवयित्वा ताभ्या॑-मे॒तमा॑श्विन-मंगृ॒ह्णन् तस्मा॑द् बहिष्पवमा॒ने स्तु॑त आ॒श्विनो॑ गृ॒ह्यते॑ तस्मा॑दे॒वं वि॒दुषा॑ बहिष्पवमा॒न उ॑प॒सद्यः॑ प्र॒वित्रं॑ वै ब॑हिष्पवमा॒न आ॒त्मान॑मे॒व प॑वयते॒ तयो॑ऽस्त्रे॒धा भैष॑ज्यं॒ वि न्य॑दधुर॒ग्नौ तृ॒तीयम॑प्सु तृतीयं ब्राह्म॒णे तृतीयं॑ तस्मा॑दुदपा॒त्र- [] 38

TS 6.4.9.3

-मु॒पनि॑धाय ब्राह्म॒णं दक्षि॑णतो नि॒षाद्य॑ भेष॒जं कु॑र्याद् यावदे॒व भेष॑जं तेन॑ करोति॒ सम॑र्द्धकमस्य कृतं भ॑वति ब्रह्मवा॒दिनो॑ वदन्ति॒ कस्मा॑त् स॒त्यादे॑कपात्रा द्विदे॒वत्यां॑ गृ॒ह्यन्ते॑ द्विपात्रा॑ हूयन्ते॒ इति॑ यदे॒कपात्रा॑ गृ॒ह्यन्ते॑ तस्मा॑दे॒कौऽन्त॑रतः प्रा॒णो द्वि॑पात्रा॑ हूयन्ते॒ तस्मा॑द् द्वौद्वौ॑ ब॒हिष्ठा॑त् प्रा॒णाः प्रा॒णा वा ए॒ते यद्

द्विदेवत्याः पशव इडा यदिडां पूर्वा द्विदेवत्यैभ्य उपह्वयेत- [] 39

TS 6.4.9.4

पशुभिः प्राणानन्तर्दधीत प्रमायुकः स्याद् द्विदेवत्यान् भक्षयित्वेडामुप ह्वयते प्राणानेवाऽऽत्मन् धित्वा पशूनुप ह्वयते वाग्वा ऐन्द्रवायवश्चक्षु-मैत्रावरुणः श्रोत्रमाश्विनः पुरस्तादैन्द्रवायवं भक्षयति तस्मात् पुरस्ताद् वाचा वदति पुरस्तान्मैत्रावरुणं तस्मात् पुरस्ताच्चक्षुषा पश्यति सर्वतः परिहारमाश्विनं तस्मात् सर्वतः श्रोत्रेण शृणोति प्राणा वा एते यद् द्विदेवत्या- [] 40

TS 6.4.9.5

अरिक्तानि पात्राणि सादयति तस्मादरिक्ता अन्तरतः प्राणा यतः खलु वै यज्ञस्य विततस्य न क्रियते तदनु यज्ञः रक्षास्य चरन्ति यदरिक्तानि पात्राणि सादयति क्रियमाणमेव तद् यज्ञस्य शये रक्षासा -मनन्ववचाराय दक्षिणस्य हविर्द्वानस्योत्तरस्यां वर्तुन्याः सादयति वाच्येव वाचं दधात्या तृतीयसवनात् परि शोरे यज्ञस्य सन्तत्यै ॥ 41

(मनुष्यचरा - वुदपात्र - मुपह्वयेत - द्विदेवत्याः - षट्त्वारिंशच्च) (A9)

TS 6.4.10.1

बृहस्पतिर्देवानां पुरोहित आसीच्छण्डामर्का-वसुराणां ब्रह्मण वन्तो देवा आसन् ब्रह्मण वन्तोऽसुरा- स्ते(1) ऽन्योऽन्यं नाशक्नुवन्नाभिभविषु ते देवाः शण्डामर्का-वुषामन्त्रयन्त ता वब्रूतां वरं वृणावहै ग्रहावेव नावत्रापि गृह्येतामिति ताभ्यामेतौ शुक्रामन्थिना-वगृह्णन् ततो देवा अभवन् पराऽसुरा यस्यैवं विदुषः शुक्रामन्थिनौ गृह्येते भवत्यात्मना परा- [] 42

TS 6.4.10.2

ऽस्य भ्रातृव्यो भवति तौ देवा अपनुद्याऽऽत्मन् इन्द्रायाजुहवु-रपनुत्तौ शण्डामर्कौ सहामुनेति ब्रूयाद्यं

द्विष्याद्यमेव द्वेष्टि तेनैनौ सहापं नुदते स प्रथमः संकृति-विश्वकर्मेत्येवैनौ-वात्मन् इन्द्राया-जुहवुरिन्द्रो ह्येतानि रूपाणि करिर्ऋदचरदसौ वा आदित्यः शुक्रश्चन्द्रमा मन्थ्यपि-गृह्य प्राञ्चौ नि- [] 43

TS 6.4.10.3

-ष्क्रामत्-स्तस्मात् प्राञ्चौ यन्तौ न पश्यन्ति प्रत्यञ्चावावृत्य जुहुतस्तस्मात् प्रत्यञ्चौ यन्तौ पश्यन्ति चक्षुषी वा एते यज्ञस्य यच्छुक्रामन्थिनौ नासिकोत्तरवेदिभित्तः परिक्रम्य जुहुतस्तस्मादुभितो नासिकां चक्षुषी तस्मान्नासिकया चक्षुषी विधृते सर्वतः परि क्रामतो रक्षसामपहत्यै देवा वै याः प्राचीराहुतीरजुहवुर्ये पुरस्तादसुरा आसन् ताश्स्ताभिः प्रा- [] 44

TS 6.4.10.4

-णुदन्त याः प्रतीचीर्ये पश्चादसुरा आसन् ताश्स्ताभिरपाणुदन्त प्राचीरन्या आहुतयो ह्यन्ते प्रत्यञ्चौ शुक्रामन्थिनौ पश्चाच्चैव पुरस्ताच्च यजमानो भ्रातृव्यान् प्र णुदते तस्मात् पराचीः प्रजाः प्र वीयन्ते प्रतीचीर्जायन्ते शुक्रामन्थिनौ वा अनु प्रजाः प्र जायन्तेऽक्षीश्चाद्याश्च सुवीराः प्रजाः प्रजनयन् परीहि शुक्रः शुक्रशोचिषा- [] 45

TS 6.4.10.5

सुप्रजाः प्रजाः प्रजनयन् परीहि मन्थी मन्थिशोचिषेत्याहैता वै सुवीरा या अक्षीरेताः सुप्रजा या आद्या य एवं वेदान्यस्य प्रजा जायते नाऽऽद्या प्रजापतेरक्षयश्चयत् तत् पराऽऽपतत् तद् विकङ्कतं प्राविशत् तद् विकङ्कते नारमत तद् यवं प्राविशत् तद् यवेऽरमत तद् यवस्य- [] 46

TS 6.4.10.6

यवत्वं यद् वैकङ्कतं मन्थिपात्रं भवति सक्तुभिः श्रीणाति प्रजापतेरेव तच्चक्षुः सं भरति ब्रह्मवादिनो वदन्ति कस्मात् सत्यान्मन्थिपात्रं सदो नाश्रुत इत्यार्तपात्रं हीति ब्रूयाद्-यदश्रुवीतान्धोऽद्धर्युः स्यादार्तिमाच्छेत् तस्मान्नाश्रुते ॥ 47

(आत्मना परा - नि - ष्र - शुक्रशोचिषा - यवस्य - सप्तत्रिंशच्च) (A10)

TS 6.4.11.1

देवा वै यद् यज्ञेऽकुर्वन् तदसुरा अकुर्वन् ते देवा आग्रयणाग्रान् ग्रहानपश्यन् तानगृह्णन् ततो वै तेऽग्रं पर्यायन्. यस्यैवं विदुषा आग्रयणाग्रा ग्रहा गृह्णन्तेऽग्रमेव समानानां पर्येति रुग्णवत्यर्चा भ्रातृव्यवतो गृहीयाद्-भ्रातृव्यस्यैव रुक्त्वाग्रं समानानां पर्येति ये देवा दिव्येकादश स्थेत्याहै- [] 48

TS 6.4.11.2

-तावतीर्वै देवतास्ताभ्य एवैनः सर्वाभ्यो गृह्णात्येष ते योनिर्विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्य इत्याह वैश्वदेवो ह्येष देवतया वाग्वै देवेभ्यो-ऽपक्रामद्-यज्ञायातिष्ठमाना ते देवा वाच्यपक्रान्तायां तूष्णीं ग्रहानगृह्णन् सामन्यत वागन्तर्यन्ति वै मेति साऽऽग्रयणं प्रत्यागच्छत् तदाग्रयणस्योऽऽग्रयणत्वं- [] 49

TS 6.4.11.3

तस्मादाग्रयणे वाग्वि सृज्यते यत् तूष्णीं पूर्वे ग्रहा गृह्णन्ते यथाँश्सारीयन्ति म आख इयन्ति नाप राश्या-मीत्युपावसृजत्येवमेव तदद्भ्युराग्रयणं गृहीत्वा यज्ञमारभ्य वाचं वि सृजते त्रिरहिं करोत्युद्रातृ-नेव तद् वृणीते प्रजापतिर्वा एष यदाग्रयणो यदाग्रयणं गृहीत्वा हिं करोति प्रजापतिरेव- [] 50

TS 6.4.11.4

तत् प्रजा अभि जिघ्रति तस्माद् वथ्सं जातं गौरभि जिघ्रत्यात्मा वा एष यज्ञस्य यदाग्रयणः सवने-सवनेऽभि गृह्णात्यात्मन्नेव यज्ञः सं तनोत्युपरिष्ठादा नयति रेतं एव तद् दधात्यधस्तादुप गृह्णाति प्र जेनयत्येव तद्ब्रह्मवादिनो वदन्ति कस्माँश् सत्याद्-गायत्री कनिष्ठा छन्दसाः सती सर्वाणि सवनानि वहतीत्ये ()-ष वै गायत्रियै वथ्सो यदाग्रयणस्तमेव तदभिनिवर्तः सर्वाणि सवनानि वहति तस्माद् वथ्समपाकृतं गौरभि नि वर्तते ॥ 51

(आ॒हाऽऽ - ग्र॒य॒ण॒त्वं - प्र॒जाप॑तिरे॒वे - ति॑ - वि॒श्र॒तिश्च॑) (A11)

praSna korvai with starting padams of 1 to 11 anuvAkams :-

(य॒ज्ञेन॑ ता उ॒पय॑ङ्गि - दे॒वा वै य॒ज्ञमा॑ग्नी॒ध्रे - ब्र॒ह्मवा॑दि॒नः स त्वै॑ - दे॒वस्य॑ ग्रा॒वाणं॑ - प्रा॒णो वा उ॑-
पा॒श्व॒ग्रा - दे॒वा वा उ॑पा॒शौ - वा॒ग्वै - मि॒त्रं - य॒ज्ञस्य॑ - बृ॒ह॒स्पति॑ - दे॒वा वा आ॑ग्र॒य॒णा॒ग्रा - नेका॑दश)

korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-

(य॒ज्ञेन॑ - लो॒के प॑शु॒मान्ध्र॑ स्या॒ध्व - स॒र्व॒नं मा॑ध्य॒न्दि॒नं - वा॒ग्वा - अ॒रि॑क्तानि - तत् प्र॒जा - ए॒क॒प॒ञ्चा॒श॒त)

first and last padam of fourth praSnam of 6th KANDam

(य॒ज्ञेन॑ - नि॒ वर्त॑ते)

॥ हरिः॑ ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां षष्ठकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः समाप्तः ॥

6.5 षष्ठकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं

TS 6.5.1.1

इन्द्रो॑ वृ॒त्राय॑ वज्रमुदयच्छत् स वृ॒त्रो वज्रा॑दुद्यतादबिभेथ॑ सोऽब्रवीन्मा मे प्र हारस्ति॑ वा इदं मयि॑ वीर्यं॑ तत् ते प्र दा॑स्यामीति॑ तस्मा॑ उक्थ्यं प्रायच्छत् तस्मै॑ द्वितीयमुदयच्छत् सोऽब्रवीन्मा म प्र हारस्ति॑ वा इदं मयि॑ वीर्यं॑ तत् ते प्र दा॑स्यामीति- [] 1

TS 6.5.1.2

तस्मा॑ उक्थ्यमेव प्रायच्छत् तस्मै॑ तृतीयमुदयच्छत् तं विष्णुरन्वतिष्ठत॑ जहीति॑ सोऽब्रवीन्मा मे प्र हारस्ति॑ वा इदं मयि॑ वीर्यं॑ तत् ते प्र दा॑स्यामीति॑ तस्मा॑ उक्थ्यमेव प्रायच्छत् तं निर्मायं॑ भूतमंहन्. यज्ञो हि तस्य॑ मायाऽऽसीद्-यदुक्थ्यो गृह्यत॑ इन्द्रियमेव- [] 2

TS 6.5.1.3

तद् वीर्यं॑ यजमानो॑ भ्रातृव्यस्य॑ वृद्ध इन्द्राय॑ त्वा बृहद्-वते॑ वयस्वत॑ इत्याहेन्द्राय॑ हि स तं प्रायच्छत् तस्मै॑ त्वा विष्णवे॑ त्वेत्याह॑ यदेव विष्णुरन्वतिष्ठत॑ जहीति॑ तस्माद्-विष्णुमन्वाभजति॑ त्रिर्निर्गृह्णाति॑ त्रिर॒हि स तं तस्मै॑ प्रायच्छदेष॑ ते योनिः॑ पुनर॒हविर॑सीत्याह॑ पुनः॑ पुन- [] 3

TS 6.5.1.4

-ह्यस्मा-न्निर्गृह्णाति॑ चक्षुर्वा एतद्-यज्ञस्य॑ यदुक्थ्यं-स्तस्मादुक्थ्यं॑ हुतं॑ सोमा॑ अन्वायन्ति॑ तस्मादात्मा॑ चक्षुरन्वेति॑ तस्मादेकं॑ यन्तं॑ बहवोऽनु॑ यन्ति॑ तस्मादेको॑ बहूनां॑ भद्रो भवति॑ तस्मादेको॑ बह्वीर्जाया॑ विन्दते॑ यदि॑ कामयेता-द्ध्युर्यु-रात्मानं॑ यज्ञ॑ यज्ञसेना॑-र्पयेय॑-मित्यन्तराऽऽहवनीयं॑ च हविर्द्धानं॑ च तिष्ठ-न्नव॑ नये- [] 4

TS 6.5.1.5

दा॒त्मानं॑मे॒व यं॑श्च॒श॒सेना॑र्पयति॒ यदि॑ का॒मये॑त् यज॑मानं॒ यज्ञ॑ य॒श॒सेना॑र्पये॒य-मि॒त्यन्त॑रा सं॒दोह॑वि॒र्द्धाने॑
तिष्ठ॑न्न॒वं नये॑द्-यज॑मानमे॒व यं॑श्च॒श॒सेना॑र्पयति॒ यदि॑ का॒मये॑त् सद॒स्यान् यज्ञ॑ य॒श॒सेना॑र्पये॒यमि॒ति
सद॑ आ॒लभ्या॑वं नये॒थ सद॒स्याने॒व यं॑श्च॒श॒सेना॑र्पयति ॥ 5

(इती॑ - न्द्वि॒यमे॒व - पुनः॑ पुन॑ - न॒येत् - त्रय॑स्त्रि॒शच्च॑) (A1)

TS 6.5.2.1

आयु॒र्वा ए॒तद्-य॒ज्ञस्य॑ यद् ध्रु॒व उ॑त्त॒मो ग्र॑हाणां गृह्य॑ते तस्मा॒दायुः॑ प्रा॒णाना॑मुत्त॒मं मूर्द्धा॑नं दि॒वो अ॒-
र॒तिं पृ॑थि॒व्या इ॒त्याह॑ मूर्द्धा॑नमे॒वैन॑ समा॒नानां॑ करोति वैश्वान॒रमृ॑ताय॑ जा॒तम॒ग्निमि॒त्याह॑ वैश्वान॒रः
हि दे॒वत॒याऽऽयु॑रु॒भय॑तो वैश्वान॒रो गृह्य॑ते तस्मा॒दुभ॑यतः प्रा॒णा अध॑स्ता॒च्चोप॑रि॒ष्टा-च्चा॒र्द्धिनो॑ऽन्ये ग्र॒हा
गृह्य॑न्तेऽर्द्धी॑ ध्रु॒वस्त॑स्मा- [] 6

TS 6.5.2.2

-दु॒र्द्ध्यवा॑ङ् प्रा॒णोऽन्ये॑षां प्रा॒णाना॑मु॒पोऽन्ये॑ ग्र॒हाः सा॒द्यन्ते॑ऽनु॒पोऽन्ये॑ ध्रु॒वस्त॑स्मा॒दुश्चा॑न्याः प्र॒जाः प्र॑ति॒-
तिष्ठ॑न्ति मा॒सेना॑न्या असु॒रा वा उ॑त्तर॒तः पृ॑थि॒वीं प॒र्याचि॑की॒र॒षन् तां दे॒वा ध्रु॒वेणा॑द॒हन् तद् ध्रु॒वस्य॑
ध्रु॒वत्वं यद् ध्रु॒व उ॑त्तर॒तः सा॒द्यते॑ धृ॒त्या आयु॒र्वा ए॒तद्-य॒ज्ञस्य॑ यद् ध्रु॒व आ॒त्मा होता॑ यद्भो॒तृच॑म॒से
ध्रु॒व-म॑व॒नय॑त्या॒त्मन्ने॒व य॒ज्ञस्या॑- [] 7

TS 6.5.2.3

-यु॒र्दधा॑ति पु॒रस्ता॑दु॒क्थस्या॑व॒नीय॑ इ॒त्याहुः पु॒रस्ता॑द्व्यायु॒षो भु॒ङ्क्ते म॑द्व्य॒तोऽव॒नीय॑ इ॒त्याहुर्म॑द्व्य॒मेन॑ ह्या॒-
यु॒षो भु॒ङ्क्ते उ॑त्तरा॒र्द्धेऽव॒नीय॑ इ॒त्याहु॑रु॒त्तमे॑न॒ ह्यायु॑षो भु॒ङ्क्ते वैश्व॑दे॒व्यामृ॑चि॒ शस्य॑मा॒नाया॑म॒वं न॑यति वैश्वदे॒व्यो
वै प्र॒जाः प्र॒जास्वे॒वाऽऽयु॑र्दधाति ॥ 8

(ध्रु॒वस्त॑स्मा॑ - दे॒व य॒ज्ञस्यै॑ - का॒न्नच॑त्वारि॒शच्च॑) (A2)

TS 6.5.3.1

यज्ञेन॒ वै दे॒वाः सु॒वर्गं॑ लो॒कमा॑यन् तेऽमन्यन्त॑ मनु॒ष्या नोऽन्वाभ॑विष्यन्तीति॒ ते सँव॑त्सुरेण॑ योपयित्वा
सु॒वर्गं॑ लो॒कमा॑यन् तमृष॑य ऋतु॒ग्रहै॑रेवानु प्राजा॑नन्. यद॑तु॒ग्रहा गृ॑ह्यन्ते सु॒वर्गस्य॑ लो॒कस्य॑ प्रज्ञा॑त्यै
द्वाद॑श गृह्यन्ते द्वाद॑श मासाः॑ सँव॑त्सरः सँव॑त्सरस्य॑ प्रज्ञा॑त्यै सह॑ प्रथ॒मौ गृ॑ह्येते स॒होत्त॑मौ तस्मा॑द्
द्वौद्वा॑वृत्तौ उ॒भय॑तो॒मुख॑-मृ॒तुपा॑त्रं भवति॒ को- [] 9

TS 6.5.3.2

हि तद्-वेद॑ यत॑ ऋतू॒नां मुख॑मृ॒तुना॑ प्रेष्येति॒ षट् कृ॒त्वं आह॑ षड्वा ऋ॒तव॑ ऋ॒तूने॑व प्रीणा॒त्यृ॒तुभि॑रिति॒
च॒तुश्च॑तु॒ष्पद॑ ए॒व प॒शून् प्री॑णाति॒ द्विः पुन॑र्ऋ॒तुना॑ऽऽह द्वि॒पद॑ ए॒व प्री॑णा॒त्यृ॒तुना॑ प्रेष्येति॒ षट् कृ॒त्वं
आह॑र्तु॒भिरिति॑ च॒तुस्त॑स्मा॒च्चतु॑ष्पादः प॒शव॑ ऋ॒तूनु॑प॒ जीव॑न्ति॒ द्विः- [] 10

TS 6.5.3.3

पुन॑र्ऋ॒तुना॑ऽऽह॒ तस्मा॑द्-द्वि॒पाद॑श्चतु॒ष्पदः॑ प॒शूनु॑प॒ जीव॑न्त्यृ॒तुना॑ प्रेष्येति॒ षट् कृ॒त्वं आह॑र्तु॒भिरिति॑
च॒तुर्द्विः॑ पुन॑र्ऋ॒तुना॑ऽऽहा ऽऽक्र॑मणमे॒व तथ॑ सेतुं॒ यज॑मानः कुरु॑ते सु॒वर्गस्य॑ लो॒कस्य॑ सम॑ष्ट्यै
नान्यो॑ऽन्यम॒नु प्र॑पद्येत् यद॒न्योऽन्य॑म॒नु प्र॑पद्येत्तु॒र्ऋ॒तुम॒नु प्र॑पद्येत्तु॒र्तवो॑ मोहु॑काः स्युः- [] 11

TS 6.5.3.4

प्रसि॑द्धमे॒वा-द्ध॒र्युर्दक्षि॑णेन॒ प्रप॑द्यते प्रसि॑द्धं प्रति॒प्रस्था॑तोत्तरेण॒ तस्मा॑दादित्यः षण्मा॒सो दक्षि॑णेनैति॒ षडु॑त्तरेणो-
प॒याम॑गृहीतोऽसि सः॒ सप्तो॑ऽस्य॒हस्प॑त्याय॒ त्वेत्या॑हास्ति॒ त्रयो॑दु॒शो मा॒स इत्या॑हुस्तमे॒व तत् प्री॑णाति
॥ 12

(को - जीव॑न्ति॒ द्विः - स्यु - श्चतु॑स्त्रि॒शच्च) (A3)

TS 6.5.4.1

सुवर्गाय वा एते लोकाय गृह्यन्ते यदंतुग्रहा ज्योतिरिन्द्राग्नी यदैन्द्राग्रमृतुपात्रेण गृह्णाति ज्योतिरेवास्मां उपरिष्ठाद्-दधाति सुवर्गस्य लोकस्यानुख्यात्या ओजोभृतौ वा एतौ देवानां यदिन्द्राग्नी यदैन्द्राग्रो गृह्यत ओज एवाव रुन्धे वैश्वदेवः शुक्रपात्रेण गृह्णाति वैश्वदेव्यो वै प्रजा असावादित्यः शुक्रो यद्वैश्वदेवः शुक्रपात्रेण गृह्णाति तस्मादुसावादित्यः- [] 13

TS 6.5.4.2

सर्वाः प्रजाः प्रत्यङ्मुदेति तस्माथ सर्व एव मन्यते मां प्रत्युदंगादिति वैश्वदेवः शुक्रपात्रेण गृह्णाति वैश्वदेव्यो वै प्रजास्तेजः शुक्रो यद्वैश्वदेवः शुक्रपात्रेण गृह्णाति प्रजास्वेव तेजो दधाति ॥ 14

(तस्मादुसावादित्य - स्त्रिःशच्च) (A4)

TS 6.5.5.1

इन्द्रो मरुद्भिः साँविधेन माद्व्यन्दिने सवने वृत्रमहन् यन्माद्व्यन्दिने सवने मरुत्वतीयां गृह्यन्ते वार्त्रघ्ना एव ते यजमानस्य गृह्यन्ते तस्य वृत्रं जघ्नुष ऋतवोऽमुह्यन्त्स ऋतुपात्रेण मरुत्वतीयानगृह्णात् ततो वै स ऋतून् प्राजानाद्-यदंतुपात्रेण मरुत्वतीयां गृह्यन्त ऋतूनां प्रज्ञात्यै वज्रं वा एतं यजमानो भ्रातृव्याय प्र हरति यन्मरुत्वतीया उदेव प्रथमेन- [] 15

TS 6.5.5.2

यच्छति प्र हरति द्वितीयेन स्तृणुते तृतीयेनाऽऽयुधं वा एतद्-यजमानः सः स्क्रुरुते यन्मरुत्वतीया धनुरेव प्रथमो ज्या द्वितीय इषुस्तृतीयः प्रत्येव प्रथमेन धत्ते विसृजति द्वितीयेन विद्व्यति तृतीयेनेन्द्रो वृत्रं हत्वा परां परावत-मगच्छ-दपाराधमिति मन्यमानः स हरितोऽभवथ स एतान् मरुत्वतीया-नात्मुस्परणा-नपश्यत् तानगृहीत- [] 16

TS 6.5.5.3

प्राणमेव प्रथमेना-स्पृणुतापानं द्वितीयेनाऽऽत्मानं तृतीयेनाऽऽत्मस्पर्णा वा एते यजमानस्य गृह्यन्ते यन्मरुत्वतीयाः प्राणमेव प्रथमेन स्पृणुतेऽपानं द्वितीयेनाऽऽत्मानं तृतीयेनेन्द्रो वृत्रमहन् तं देवा अ-
ब्रुवन् महान् वा अयमभूद्यो वृत्रमवधीदिति तन्महेन्द्रस्य महेन्द्रत्वः स एतं माहेन्द्र-मुद्धार-मुदहरत
वृत्रं हृत्वाऽन्यासुं देवतास्व () धि यन्माहेन्द्रो गृह्यत उद्धारमेव तं यजमान उद्धरतेऽन्यासुं प्र-
जास्वधिं शुक्रपात्रेण गृह्णाति यजमानदेवत्यो वै माहेन्द्रस्तेजः शुक्रो यन्माहेन्द्रः शुक्रपात्रेण गृह्णाति
यजमान एव तेजो दधाति ॥ 17

(प्रथमेना - गृहीत - देवतास्व - षाविंशतिश्च) (A5)

TS 6.5.6.1

अदितिः पुत्रकांसा साद्ध्येभ्यो देवेभ्यो ब्रह्मौदनमपचत् तस्या उच्छेषणमददुस्तत् प्राश्नाथ सा रे-
तोऽधत्त तस्यै चत्वार आदित्या अजायन्त सा द्वितीयमपचत् साऽमन्यतोच्छेषणान्म इमेऽस्त यदग्रे
प्राशिष्यामीतो मे वसीयाऽसो जनिष्यन्त इति साऽग्रे प्राश्नाथ सा रेतोऽधत्त तस्यै व्यृद्धमाण्डमजायत्
साऽऽदित्येभ्य एव- [] 18

TS 6.5.6.2

तृतीयमपचद्-भोगाय म इदः श्रान्तमस्त्विति तेऽब्रुवन् वरं वृणामहे योऽतो जायाता अस्माकः स
एकोऽसृद्योऽस्य प्रजायामृद्ध्याता अस्माकं भोगाय भवादिति ततो विवस्वानादित्यो ऽजायत् तस्य
वा इयं प्रजा यन्मनुष्यास्तास्वेक एवर्द्धो यो यजते स देवानां भोगाय भवति देवा वै यज्ञा- []
19

TS 6.5.6.3

-दुद्र-मन्तरायन्थ स आदित्यान्वाक्रमत् ते द्विदेवत्यान् प्रापद्यन्त तान् न प्रति प्रायच्छन् तस्माद-

पि वद्धयं प्रपन्नं न प्रति प्रयच्छन्ति तस्माद् द्विदेवत्येभ्य आदित्यो निर्गृह्यते यदुच्छेषणा-दजायन्त
तस्मादुच्छेषणाद्-गृह्यते तिसृभिर्, ऋग्भिर्गृह्णाति माता पिता पुत्रस्तदेव तन्मिथुनमुल्बं गर्भो ज़रायु
तदेव तन्- [] 20

TS 6.5.6.4

-मिथुनं पशवो वा एते यदादित्य ऊर्गर्ध्वं दुद्धा मद्धयतः श्रीणात्यूर्जमेव पशूनां मद्धयतो दधाति
शृतातुङ्क्येन मेद्धयत्वाय तस्मादामा पक्वं दुहे पशवो वा एते यदादित्यः परिश्रित्यं गृह्णाति प्रति-
रुद्धयैवास्मै पशून् गृह्णाति पशवो वा एते यदादित्य एष रुद्रो यदग्निः परिश्रित्यं गृह्णाति रुद्रादेव
पशून्तर्दधा- [] 21

TS 6.5.6.5

-त्येष वै विवस्वानादित्यो यदुपाः शुसवन्ः स एतमेव सोमपीथं परि शय आ तृतीयसवनाद्-विवस्व
आदित्येष ते सोमपीथ इत्याह विवस्वन्तमेवाऽऽदित्यः सोमपीथेन समर्द्धयति या दिव्या वृष्टिस्तया
त्वा श्रीणामीति वृष्टिकामस्य श्रीणीयाद्-वृष्टिमेवाव रुन्धे यदि ताजक् प्रस्कन्देद्-वरषुकः पर्जन्यः
स्याद्यदि चिरमवरषुको न () सादयत्यसन्नाद्धि प्रजाः प्रजायन्ते नानु वर्षट् करोति यदनुवषट्कुर्याद् -
रुद्रं प्रजा अन्ववसृजेन्न हुत्वान्वीक्षेत् यदन्वीक्षेत् चक्षुरस्य प्रमायुकः स्यात् तस्मान्नान्वीक्ष्यः ॥ 22

(एव - यज्ञा - ज़रायु तदेव तद् - न्तर्दधाति - न - सप्तविंशतिश्च) (A6)

TS 6.5.7.1

अन्तर्यामपात्रेण सावित्रमोग्रयणाद्-गृह्णाति प्रजापतिर्वा एष यदाग्रयणः प्रजानां प्रजननाय न साद-
यत्यसन्नाद्धि प्रजाः प्रजायन्ते नानु वर्षट् करोति यदनुवषट्कुर्याद्-रुद्रं प्रजा अन्ववसृजेदेष वै गायत्रो
देवानां यथ सवितैष गायत्रियै लोके गृह्यते यदाग्रयणो यदन्तर्यामपात्रेण सावित्रमोग्रयणाद्-गृह्णाति
स्वादेवैनं योनेर्निर्गृह्णाति विश्वे- [] 23

TS 6.5.7.2

दे॒वास्तृ॒तीयः॑ स॒र्व॒नं॑ नोद॑यच्छन् ते स॒वि॒तारं॑ प्रा॒तस्स॒व॒नभा॑गः सन्तं॑ तृतीयस॒व॒नम॒भि पर्य॑णयन् ततो॒ वै ते तृ॒तीयः॑ स॒र्व॒नमु॑द॑यच्छन् यत् तृतीयस॒व॒ने सा॑वि॒त्रो गृ॒ह्यते॑ तृतीयस्य॒ स॒र्व॒नस्यो॑द्य॒त्यै स॒वि॒तृपा॒त्रेण॑ वै॒श्वदे॒वं क॒लशा॑द्-गृ॒ह्णाति॑ वै॒श्वदे॒व्यो वै प्र॒जा वै॒श्वदे॒वः क॒लशः॑ स॒वि॒ता प्र॑स॒वाना॑मी॒शो यथ॑ स॒वितृ॑पा॒त्रेण॑ वै॒श्वदे॒वं क॒लशा॑द्-गृ॒ह्णाति॑ स॒वितृ॑प्र॒सूत॑ ए॒वास्मै॑ प्र॒जाः प्र- [] 24

TS 6.5.7.3

ज॑नयति सोमे॒ सोम॑म॒भि गृ॒ह्णाति॑ रे॒तं ए॒व तद्-द॑धाति सु॒शर्मा॑ऽसि सु॒प्रति॑ष्ठान इत्या॒ह सोमे॒ हि सो॒म॑म॒भिगृ॒ह्णाति॑ प्र॒ति॑ष्ठित्या ए॒तस्मिन्॑ वा अ॒पि ग्र॑हे मनु॒ष्येभ्यो॑ दे॒वेभ्यः॑ पि॒तृभ्यः॑ क्रियते सु॒शर्मा॑ऽसि सु॒प्रति॑ष्ठान इत्या॒ह मनु॒ष्येभ्य॑ ए॒वैतेन॑ करोति बृ॒हदि॒त्याह॑ दे॒वेभ्य॑ ए॒वैतेन॑ करोति नम॒ इत्या॒ह पि॒तृभ्य॑ ए॒वैतेन॑ करोत्ये () ताव॑न्ती॒ वै दे॒वता॒स्ताभ्य॑ ए॒वैनः॑ सर्वा॒भ्यो गृ॒ह्णात्ये॑ष ते योनिर्वि॒श्वेभ्य॑स्त्वा दे॒वेभ्य॑ इत्या॒ह वै॒श्वदे॒वो ह्ये॑षः ॥ 25

(विश्वे - प्र - पि॒तृभ्य॑ ए॒वैतेन॑ करोत्ये - का॒न्नवि॑श्शतिश्च) (A7)

TS 6.5.8.1

प्रा॒णो वा ए॒ष यदु॑पा॒शु-र्यदु॑पा॒शुपा॒त्रेण॑ प्रथ॒मश्चो॑त्त॒मश्च॒ ग्रहौ॑ गृ॒ह्येते॑ प्रा॒णमे॒वानु॑ प्र॒यन्ति॑ प्रा॒णम॒नूद्य॑न्ति प्र॒जाप॑ति॒र्वा ए॒ष यदा॑ग्र॒यणः॑ प्रा॒ण उ॑पा॒शुः प॒त्नीः प्र॒जाः प्र ज॑नयन्ति यदु॑पा॒शुपा॒त्रेण॑ पा॒त्नीव॑तमा॒ग्रय॑णाद्-गृ॒ह्णाति॑ प्र॒जानां॑ प्र॒जन॑नाय॒ तस्मा॑त् प्रा॒णं प्र॒जा अनु॑ प्र जा॑यन्ते दे॒वा वा इ॒त इ॒तः प॒त्नीः सु॒वर्ग॑- [] 26

TS 6.5.8.2

लो॒कम॑जिगा॒श्वसु॑न् ते सु॒वर्गं॑ लो॒कं न प्रा॑जा॒नन् त ए॒तं पा॑त्नीव॒तम॑पश्यन् तम॑गृ॒ह्णतु॑ ततो॒ वै ते

सुवर्गं लोकं प्राजानन्, यत् पात्नीवतो गृह्यते सुवर्गस्य लोकस्य प्रज्ञात्यै स सोमो नातिष्ठत स्त्रीभ्यो गृह्यमाणस्तं घृतं वज्रं कृत्वाऽघ्नन् तं निरिन्द्रियं भूतमगृह्णन् तस्मात् स्त्रियो निरिन्द्रिया अदायादीरपि पापात् पुंस उपस्तितरं- [] 27

TS 6.5.8.3

वदन्ति यद्-घृतेन पात्नीवतः श्रीणाति वज्रेणैवैनं वशं कृत्वा गृह्णात्युपयामगृहीतोऽसीत्याहेयं वा उपयामस्तस्मादिमां प्रजा अनु प्र जायन्ते बृहस्पतिसुतस्य त इत्याह ब्रह्म वै देवानां बृहस्पतिर्ब्रह्मणैवास्मै प्रजाः प्र जनयतीन्द्रो इत्याह रेतो वा इन्द्र रेत एव तद्-दधातीन्द्रियाव इ- [] 28

TS 6.5.8.4

-त्याह प्रजा वा इन्द्रियं प्रजा एवास्मै प्र जनयत्यग्ना(3) इत्याहाग्निर्वै रेतोधाः पत्नीव इत्याह मिथु-
नत्वायं सजृद्धेवेन त्वष्टा सोमं पिबेत्याह त्वष्टा वै पशूनां मिथुनानां रूपकद्रूपमेव पशुषु दधाति
देवा वै त्वष्टारमजिघासन्थ स पत्नीः प्रापद्यत् तं न प्रति प्रायच्छन् तस्मादपि- [] 29

TS 6.5.8.5

वद्धयं प्रपन्नं न प्रति प्रयच्छन्ति तस्मात् पात्नीवते त्वष्ट्रेऽपि गृह्यते न सादयत्यसन्नाद्धि प्रजाः प्रजा-
यन्ते नानु वषट् करोति यदनुवषट् कुर्याद्-रुद्रं प्रजा अन्ववसृजेद्-यन्नानुवषट्कुर्याद-दशान्त-मग्नीथ सोमं
भक्षयेदुपाश्वनु वषट् करोति न रुद्रं प्रजा अन्ववसृजति शान्तमग्नीथ सोमं भक्षयत्यग्नी-चेष्टुरुपस्थमा
सीद- [] 30

TS 6.5.8.6

नेष्टः पत्नी-मुदानयेत्याहा-ग्नीदेव नेष्टरि रेतो दधाति नेष्टा पत्नियामुद्-गात्रा सं ख्यापयति प्रजापतिर्वा
एष यदुद्गाता प्रजानां प्रजननायाप उप प्र वर्तयति रेत एव तथ सिञ्चत्यूरुणोप प्र वर्तयत्यूरुणा हि
रेतः सिच्यते नग्नं कृत्यो-रुमुप प्र वर्तयति यदा हि नग्न ऊरुर्भवत्यथ मिथुनी () भवतोऽथ रेतः

सिच्यतेऽथ प्रजाः प्र जायन्ते ॥ 31

(पत्नीः सुवर्ग - मुपस्तितर - मिन्द्रियाव इत्य - पि - सीद - मिथुन्य - ष्ठौ च) (A8)

TS 6.5.9.1

इन्द्रो वृत्रमहन् तस्य शीरूषकपाल-मुदौञ्जथ स द्रोणकलशोऽभवत् तस्माथ सोमः समस्रवथ स हारियोजनोऽभवत् तं व्यचिकिथ्स-ज्जुहवानी(3) मा हौषा(3)मिति सोऽमन्यत् यद्वोष्याम्यामः हौष्यामि यन्न होष्यामि यज्ञवेशसं करिष्यामीति तमद्वियत् होतुः सोऽग्निरब्रवीन्न मय्यामः होष्यसीति तं धानाभिरश्रीणात्- [] 32

TS 6.5.9.2

तः शृतं भूतमंजुहोद्-यद्वानाभिर् हारियोजनः श्रीणाति शृतत्वाय शृतमेवैनं भूतं जुहोति ब्रह्मीभिः श्रीणात्येतावती-रेवास्या-मुष्मिन् लोके कामदुघा भवन्त्यथो खल्वाहुरेता वा इन्द्रस्य पृश्नयः कामदुघा यद्वारियोजनीरिति तस्माद्-ब्रह्मीभिः श्रीणीयादस्वामे वा इन्द्रस्य हरी सोमपानौ तयोः परिधय आधानं यदप्रहत्य परिधी-जुहुया-दन्तराधानाभ्या- [] 33

TS 6.5.9.3

घासं प्र यच्छेत् प्रहत्य परिधीञ्जुहोति निराधानाभ्यामेव घासं प्र यच्छत्युन्नेता जुहोति यातयामेव ह्येतर्ह्यद्वर्युः स्वगाकृतो यदद्वर्युर्जुहुयाद्-यथा विमुक्तं पुनर्युनक्ति तादृगेव तच्छीरूष-न्नधिनिधाय जुहोति शीरूषतो हि स समभवद्-विक्रम्य जुहोति विक्रम्य हीन्द्रो वृत्रमहन्थ समृद्धयै पशवो वै हारियोजनीर्यथ संभिन्धादल्पा- [] 34

TS 6.5.9.4

एनं पशवो भुञ्जन्त उपतिष्ठेरन् यन्न संभिन्धाद्-ब्रह्म एनं पशवोऽभुञ्जन्त उप तिष्ठेरन् मनसा सं

बाधत उभयं करोति ब्रह्म एवैनं पशवो भुञ्जन्त उप तिष्ठन्त उन्नेतर्युपह्वमिच्छन्ते य एव तत्र सोमपीथस्तमेवाव रुन्धत उत्तरवेद्यां निवपति पशवो वा उत्तरवेदिः पशवो हारियोजनीः पशुष्वेव पशून् प्रति ष्ठापयन्ति () ॥ 35

(अश्रीणा - दन्तराधानाभ्या - मल्पाः - स्थापयन्ति) (A9)

TS 6.5.10.1

ग्रहान् वा अनु प्रजाः पशवः प्र जायन्त उपाश्चन्तर्या-मावजावयः शुक्रामन्थिनौ पुरुषा ऋतुग्रहा-नेकशफा आदित्यग्रहं गावं आदित्यग्रहो भूयिष्ठाभिर ऋग्भिर्गृह्यते तस्माद्-गावं पशूनां भूयिष्ठा यत् त्रिरुपाश् शुश् हस्तेन विगृह्णाति तस्माद् द्वौ त्रीन्जा ज्ञनयत्यथावयो भूयसीः पिता वा एष यदाग्रयणः पुत्रः कलशो यदाग्रयण उपदस्येत् कलशाद्-गृह्णीयाद्-यथा पिता- [] 36

TS 6.5.10.2

पुत्रं क्षित उपधावति तादृगेव तद्यत् कलश उपदस्ये-दाग्रयणाद्-गृह्णीयाद्-यथा पुत्रः पितरं क्षित उपधावति तादृगेव तदात्मा वा एष यज्ञस्य यदाग्रयणो यद्गहो वा कलशो वोपदस्ये-दाग्रयणाद्-गृह्णीयादात्मन एवाधि यज्ञं निष्करोत्यविज्ञातो वा एष गृह्यते यदाग्रयणः स्थाल्या गृह्णाति वायव्येन जुहोति तस्माद्- [] 37

TS 6.5.10.3

गर्भेणा विज्ञातेन ब्रह्महा ऽवभृथमव यन्ति परां स्थालीरस्यन्त्युद्-वायव्यानि हरन्ति तस्मात् स्त्रियं जातां परां ऽस्यन्त्युत् पुमाश् सश् हरन्ति यत् पुरोरुचमाह यथा वस्यस आहरति तादृगेव तद्-यद्-ग्रहं गृह्णाति यथा वस्यस आहत्य प्राऽऽहं तादृगेव तद्-यत् सादयति यथा वस्यस उपनिधाया-पक्रामति तादृगेव तद् य () द्वै यज्ञस्य साम्ना यजुषा क्रियते शिथिलं तद्-यद्-चा तद् दृढं पुरस्तादुपयामा

यजुषा गृह्यन्त उ॒परि॑ष्टा-दुपयामा ऋ॒चा य॒ज्ञस्य॑ धृत्यै ॥ 38

(यथा पि॒ता-तस्मा॑-दप॒क्राम॑ति ता॒दृगे॒व तद् य-दृ॒ष्टा द॑श च) (A10)

TS 6.5.11.1

प्रा॒न्यानि॑ पात्राणि यु॒ज्यन्ते॑ ना॒न्यानि॑ या॒नि परा॒चीना॑नि प्रयु॒ज्यन्ते॑ऽमु॒मेव॑ तैर्लो॒कम॑भि ज॒यति॑ परा॒डिव॑
ह्य॒सौ लो॒को या॒नि पुनः॑ प्रयु॒ज्यन्ते॑ इ॒ममे॒व तैर्लो॒कम॑भि ज॒यति॑ पुनः॑ पुनरि॒व ह्य॒यं लो॒कः प्रा॒न्यानि॑
पात्राणि यु॒ज्यन्ते॑ ना॒न्यानि॑ या॒नि परा॒चीना॑नि प्रयु॒ज्यन्ते॑ ता॒न्यन्वोष॑धयः परा॑ भवन्ति या॒नि पुनः॑- [39

TS 6.5.11.2

प्रयु॒ज्यन्ते॑ ता॒न्यन्वोष॑धयः पुन॒रा भ॑वन्ति प्रा॒न्यानि॑ पात्राणि यु॒ज्यन्ते॑ ना॒न्यानि॑ या॒नि परा॒चीना॑नि
प्रयु॒ज्यन्ते॑ ता॒न्यन्वा॑रण्याः प॒शवो॑ऽरण्य॒मप॑ यन्ति या॒नि पुनः॑ प्रयु॒ज्यन्ते॑ ता॒न्यनु॑ ग्रा॒म्याः प॒शवो॑
ग्रा॒ममु॑पाव॒यन्ति॑ यो वै ग्रा॒हाणां॑ नि॒दानं॑ वे॒द नि॒दान॑वान् भव॒त्याज्य॑मित्यु॒क्तं तद्वै॑ ग्रा॒हाणां॑ नि॒दानं॑
यदु॑पा॒शु श॑स॒न्ति त- [] 40

TS 6.5.11.3

-दु॒पाश्च॑न्तर्या॒मयो॒र्यदु॒च्चै-स्तदि॑तरेषां ग्रा॒हाणा॑मे॒तद्वै॑ ग्रा॒हाणां॑ नि॒दानं॑ य॒ एवं वे॒द नि॒दान॑वान् भव॒ति यो
वै ग्रा॒हाणां॑ मिथु॒नं वे॒द प्र प्र॒जया॑ प॒शुभिर्मि॑थुनैर्जा॒यते॑ स्था॒लीभि॑र॒न्ये ग्रा॒हा गृ॑ह्यन्ते वा॒यव्यै॑र॒न्य ए॒तद्वै॑
ग्रा॒हाणां॑ मिथु॒नं य॒ एवं वे॒द प्र प्र॒जया॑ प॒शुभिर्मि॑थुनैर्जा॒यत॑ इन्द्र॒स्त्वष्टुः॑ सोम॑मभीष॒हाऽपि॑ब॒ध स वि॑ष्व॒ङ्-
[] 41

TS 6.5.11.4

व्यौ॒च्छ॒थ स आ॒त्मन्ना॒रम॑णं ना॒विन्द॒थ स ए॒तान॑नु॒सव॑नं पु॒रोडा॑शा॒नप॑श्यत् तान् नि॒रव॑पत् तै॒र्वै स

आ॒त्मन्ना॒रम॑ण-म॒कुरु॑त॒ तस्मा॑दनु॒सव॑नं पु॒रोडा॑शा॒ निरु॑प्यन्ते॒ तस्मा॑दनु॒सव॑नं पु॒रोडा॑शानां प्रा॒श्नीया॑दा॒त्म-
न्नेवाऽऽ*र॑मणं कुरुते नैन॑ः सोमोऽति॑ पवते ब्रह्म॒वादि॑नो वदन्ति॒ नर्चा॑ न यजु॑षा प॒ङ्क्तिरा॑प्यतेऽथ॒ किं
() य॒ज्ञस्य॑ पाङ्क॒त्वमि॑ति धा॒नाः क॑र॒भः प॑रिवा॒पः पु॒रोडा॑शः पय॒स्या तेन॑ प॒ङ्क्तिरा॑प्यते॒ तद्-य॒ज्ञस्य॑
पाङ्क॒त्वं ॥ 42

(भव॑न्ति॒ यानि॑ पुनः - श॒स॑ति॒ त - द्वि॑ष्व॒ङ् - किं - चतु॑र्दश च) (A11)

praSna korvai with starting padams of 1 to 11 anuvAkams :-

(इन्द्रो॑ वृ॒त्राय॑- ऽऽयु॒र्वे - य॒ज्ञेन॑ - सुव॒र्गा - येन्द्रो॑ म॒रुद्भि॑ - रदि॑ति - रन्त॒र्याम॑पा॒त्रेण॑ - प्रा॒ण उ॑पा॒शु
पा॒त्रे - णेन्द्रो॑ वृ॒त्रम॑हन् तस्य॒ - ग्र॒हान् - प्रा॒न्या - न्येका॑दश)

korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-

(इन्द्रो॑ वृ॒त्राय॑ - पुन॑र॒ ऋ॒तुना॑ऽऽह - मिथु॑नं प॒शवो॑ - नेष्टः॑ प॒त्नी - मुपा॑श्चन्त॒र्याम॑यो - द्वि॑च॒त्वा-
रि॑शत)

first and last padam of fifth praSnam of 6th KANDam

(इन्द्रो॑ वृ॒त्राय॑ - पाङ्क॒त्वं)

॥ हरिः॑ ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां षष्ठकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः समाप्तः ॥

6.6 षष्ठकाण्डे षष्ठः प्रश्नः - सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं

TS 6.6.1.1

सुवर्गाय वा एतानि लोकाय हूयन्ते यद्-दक्षिणानि द्वाभ्यां गारुहपत्ये जुहोति द्विपाद-यजमानः प्रतिष्ठित्या आग्नी॑द्धे जुहोत्यन्तरिक्ष एवाऽऽक्रमते सदोऽभ्यैति सुवर्गमेवैनं लोकं गमयति सौरी-भ्यामृग्भ्यां गारुहपत्ये जुहोत्यमुमेवैनं लोकः समारोहयति नयंवत्यर्चाऽऽग्नी॑द्धे जुहोति सुवर्गस्य लोकस्याभिनीत्यै दिवं गच्छ सुवः पुतेति हिरण्यः- [] 1

TS 6.6.1.2

हुत्वोद्-गृह्णाति सुवर्गमेवैनं लोकं गमयति रूपेण वो रूपमभ्यैमीत्याह रूपेण ह्यासाः रूपमभ्यैति यद्विरण्येन तुथो वो विश्ववेदा वि भजत्वित्याह तुथो ह स्म वै विश्ववेदा देवानां दक्षिणा वि भजति तेनैवैना वि भजत्ये तत् ते अग्ने राध- [] 2

TS 6.6.1.3

ऐति सोमंच्युतमित्याह सोमंच्युतः ह्यस्य राध ऐति तन्मित्रस्य पथा नयेत्याह शान्त्या ऋतस्य पथा प्रेतं चन्द्र दक्षिणा इत्याह सत्यं वा ऋतः सत्येनैवैना ऋतेन वि भजति यज्ञस्य पथा सुविता नयन्तीरित्याह यज्ञस्य ह्येताः पथा यन्ति यद्-दक्षिणा ब्राह्मणमद्य रौद्र्यास- [] 3

TS 6.6.1.4

मृषिमार्षेयमित्याहैष वै ब्राह्मण ऋषिरार्षेयो यः शुश्रुवान् तस्मादेवमाह वि सुवः पश्य व्यन्त-रिक्षमित्याह सुवर्गमेवैनं लोकं गमयति यतस्व सदस्यैरित्याह मित्रत्वायास्मद्वात्रा देवत्रा गच्छत मधुमतीः प्रदातारमा विंशतेत्याह वयमिह प्रदातारः स्मोऽस्मानमुत्र मधुमतीरा विंशतेति- [] 4

TS 6.6.1.5

वावैतदाह हिरण्यं ददाति ज्योतिर्वै हिरण्यं ज्योतिरेव पुरस्ताद्धत्ते सुवर्गस्य लोकस्यानुख्यात्या अग्नीधे ददात्यग्निमुखानेवर्तून् प्रीणाति ब्रह्मणे ददाति प्रसूत्यै होत्रे ददात्यात्मा वा एष यज्ञस्य यद्धोताऽऽत्मानमेव यज्ञस्य दक्षिणाभिः समर्द्धयति ॥ 5

(हिरण्यः - राधो - राध्यास - ममुत्र मधुमतीरा विशतेत्य - षात्रिशच्च) (A1)

TS 6.6.2.1

समिष्ट यजूंषि जुहोति यज्ञस्य समिष्ट्यै यद्वै यज्ञस्य क्रूरं यद्-विलिष्टं यदुत्येति यन्नात्येति यदति-करोति यन्नापि करोति तदेव तैः प्रीणाति नव जुहोति नव वै पुरुषे प्राणाः पुरुषेण यज्ञः संमितो यावानेव यज्ञस्तं प्रीणाति षड् ऋग्मियाणि जुहोति षड्वा ऋतव ऋतूनेव प्रीणाति त्रीणि यजूंषि- [] 6

TS 6.6.2.2

त्रयं इमे लोका इमानेव लोकान् प्रीणाति यज्ञं यज्ञं गच्छ यज्ञपतिं गच्छेत्याह यज्ञपतिमेवैनं गमयति स्वां योनिं गच्छेत्याह स्वामेवैनं योनिं गमयत्येष ते यज्ञो यज्ञपते सहसूक्तवाकः सुवीर इत्याह यजमान एव वीर्यं दधाति वासिष्ठो ह सात्यहव्यो देवभागं पप्रच्छ यथ सृञ्ज्यान् बहुयाजिनोऽयीयजो यज्ञे- [] 7

TS 6.6.2.3

यज्ञं प्रत्यतिष्ठिपा(3) यज्ञपता(3)विति स होवाच यज्ञपताविति सत्याद्वै सृञ्ज्याः परां बभूवुरिति हो-वाच यज्ञे वाव यज्ञः प्रतिष्ठाप्य आसीद्-यजमानस्या-पराभावायेति देवा गातुविदो गातुं वित्त्वा गातु-मितेत्याह यज्ञ एव यज्ञं प्रतिष्ठापयति यजमानस्या-पराभावाय ॥ 8

(यजूंषि - यज्ञ - एकचत्वारिंशच्च) (A2)

TS 6.6.3.1

अ॒वभृ॒थ-य॒जू॒षि जु॒होति॑ यदे॒वावा॒चीन्-मेक॑हायनादेनः क॒रोति॑ तदे॒व तैर॑व यजते ऽपोऽवभृ॒थ-मवै॑त्यप्सु
वै वरु॑णः सा॒क्षादे॒व वरु॑ण॒मव॑ यजते व॒र्त्मना॑ वा अ॒न्वित्य॑ य॒ज्ञं रक्षा॑सि जिघा॑सन्ति सा॒म्ना प्र-
स्तो॒ताऽन्व॑वैति॒ साम॒ वै र॑क्षो॒हा रक्ष॑सामप॑हत्यै त्रि॒र्निध॑नमु॒पैति॑ त्रयं इ॒मे लो॒का ए॒भ्य ए॒व लो॒केभ्यो॑
रक्षा॑- [] 9

TS 6.6.3.2

-स्य॑प॒ हन्ति॑ पुरु॑षःपुरु॑षो नि॒ध॒नमु॒पैति॑ पुरु॑षःपुरु॑षो हि र॑क्षस्वी रक्ष॑सामप॑हत्या उ॒रुं हि॑ राजा
वरु॑णश्च॒कारेत्या॑ह॒ प्रति॑ष्ठित्यै श॒तं ते॑ राजन् भि॒षजः॑ सु॒ह॒स्र॒मित्या॑ह भेष॑जमे॒वास्मै॑ करोत्य॒भिष्ठि॑तो वरु॑-
णस्य॑ पा॒श इत्या॑ह वरु॑णपा॒शमे॒वाभि॑ तिष्ठति ब॒रु॒हि॒र॒भि जु॑होत्याहु॒तीनां॑ प्रति॑ष्ठित्या॒ अथो॑ अ॒ग्नि॒वत्ये॒व
जु॑होत्य॑प॒ ब॒रु॒हि॒षः प्र॒या॒जान्- [] 10

TS 6.6.3.3

य॑जति प्र॒जा वै ब॒रु॒हिः प्र॒जा ए॒व वरु॑णपा॒शान्-मु॒ञ्च॒त्याज्य॑भागौ यजति य॒ज्ञस्यै॒व चक्षु॑षी॒ ना-
न्तरे॑ति वरु॑णं य॒जति॑ वरु॑णपा॒शादे॒वैनं॑ मु॒ञ्च॒त्यग्नी॒वरु॑णौ यजति सा॒क्षादे॒वैनं॑ वरु॑णपा॒शान् मु॒ञ्च॒त्य-
प॑ब॒रु॒हिषा॒वनू॒यजौ॑ य॑जति प्र॒जा वै ब॒रु॒हिः प्र॒जा ए॒व वरु॑णपा॒शान्-मु॒ञ्च॒ति च॒तुरः॑ प्र॒या॒जान् य॑जति
द्वा॒वनू॒याजौ॑ षट्॒थं संप॑द्यन्ते षड्वा ऋ॒तव॑- [] 11

TS 6.6.3.4

ऋ॒तुष्वे॒व प्र॑ति तिष्ठ॒त्यव॑भृ॒थ-नि॒च॒ङ्कु॒णेत्या॑ह यथो॒दित॑मे॒व वरु॑ण॒मव॑ यजते स॒मु॒द्रे ते॒ हृद॑य-म॒प्स्वन्त॑रित्या॑ह
स॒मु॒द्रे ह्य॑न्तर्वरु॑णः सं त्वा॑ वि॒शन्त्वो॑षधी-रु॒ताऽऽप॑ इत्या॑हा॒द्भिरे॒वैन॑मोष॑धीभिः स॒म्यञ्च॑ दधाति॒ दे-
वी॑राप॒ एष॒ वो गर्भ॑ इत्या॑ह यथा॒य॒जुरे॒वैतत् प॒शवो॑ वै- [] 12

TS 6.6.3.5

सोमो यद्भिन्दूनां भक्षयेत् पशुमान्थ-स्याद्-वरुण-स्त्वेन गृहीयाद्यन्न भक्षयेदपशुः स्यान्नैनं वरुणो गृहीया-दुपस्पृश्यमेव पशुमान् भवति नैनं वरुणो गृह्णाति प्रतियुतो वरुणस्य पाश इत्याह वरुणपाशादेव निर्मुच्यते उप्रतीक्षमा यन्ति वरुणस्यान्तरहित्या एधोऽस्येधिषीमही-त्याह समिधैवाग्निं नमस्यन्तं () उपायन्ति तेजोऽसि तेजो मयि धेहीत्याह तेज एवाऽऽत्मन् धत्ते ॥ 13

(रक्षांसि - प्रयाजा - नृतवो - वै - नमस्यन्तो - द्वादश च) (A3)

TS 6.6.4.1

स्फ्येन वेदिमुद्धन्ति रथाक्षेण वि मिमीते यूपं मिनोति त्रिवृतमेव वज्रं सभृत्य भ्रातृव्याय प्र हरति स्तृत्यै यदन्तर्वेदि मिनुयाद्-देवलोकमभि जयेद्-यद्-बहिर्वेदि मनुष्य लोकं वैद्यन्तस्य सन्धौ मिनोत्युभयो-लोकयो-रभिजित्या उपरसमितां मिनुयात् पितृलोककामस्य रश्नसमितां मनुष्यलोक-कामस्य चषाल-समितामिन्द्रिय कामस्य सर्वान्थ सुमान् प्रतिष्ठाकामस्य ये त्रयो मद्ध्यमास्तान्थ सुमान् पशुकामस्यैतान् वा- [] 14

TS 6.6.4.2

अनु पशव उप तिष्ठन्ते पशुमानेव भवति व्यतिषजेदितरान् प्रजयैवैनं पशुभिर्व्यतिषजति यं कामयेत् प्रमायुकः स्यादिति गर्तमितं तस्य मिनुयादुत्तराद्धर्यं वरुषिष्ठमथ हसीयाऽसमेषा वै गर्तमिद्यस्यैवं मिनोति ताजक् प्र मीयते दक्षिणाद्धर्यं वरुषिष्ठं मिनुयाथ सुवर्गकामस्याथ हसीयाऽस-माक्रमणमेव तथ सेतुं यजमानः कुरुते सुवर्गस्य लोकस्य समष्ट्यै- [] 15

TS 6.6.4.3

यदेकस्मिन् यूपे द्वे रश्ने परिर्व्ययति तस्मादेको द्वे जाये विन्दते यन्नैका रश्नां द्वयोर्यूपयोः परिर्व्ययति तस्मान्नैका द्वौ पती विन्दते यं कामयेत् रुयस्य जायेतेत्युपान्ते तस्य व्यतिषजेथ रुयेवास्य

जायते॒ यं का॒मये॑त् पु॒मा॒नस्य॑ जाये॒तेत्या॒न्तं तस्य॑ प्र वै॒ष्टये॑त् पु॒मा॒ने॒वास्य॑- [] 16

TS 6.6.4.4

जाय॒ते ऽसु॑रा॒ वै दे॒वान् दक्षि॑ण॒त उ॒पा॒नय॑न् तान् दे॒वा उ॑प॒शये॑नै॒वापा॑-नुदन्त॒ त-दु॑प॒शय॑स्यो॒-प॒शय॑त्त्वं
यद्-दक्षि॑ण॒त उ॑प॒शय॑ उ॒प॒शये॑ भ्रातृ॒व्याप॑नुत्यै॒ सर्वे॑ वा अ॒न्ये यू॒पाः प॒शुम॑न्तोऽथो॒प॒शय॑ ए॒वाप॑शुस्तस्य॒
यज॑मानः प॒शुर्य॑न्न निर्दि॒शेदार्ति॑-माच्छे॒द्-यज॑मानोऽसौ ते प॒शुरिति॑ निर्दि॒शेद्यं॑ द्वि॒ष्याद्-यमे॒व- [] 17

TS 6.6.4.5

द्वेष्टि॑ तम॒स्मै प॒शुं निर्दि॑शति॒ यदि॑ न द्वि॒ष्यादा॑खुस्ते॒ प॒शुरिति॑ ब्रूया॒न्न ग्रा॒म्यान् प॒शून् हि॒नस्ति॑
नाऽऽ*रु॒ण्यान् प्र॒जाप॑तिः प्र॒जा अ॑सृजत् सौऽन्नाद्ये॒न व्यो॑द्धर्यत् स ए॒तामे॑काद॒शिनी॑-मप॒श्यत् तया॑ वै
सौऽन्नाद्य॑मवा॒रुन्ध॑ यद॒श यू॒पा भव॑न्ति द॒शाक्ष॑रा वि॒राडन्नं॑ वि॒राड् वि॒राजै॒वा-न्नाद्य॑मव॒ रुन्धे॑- [] 18

TS 6.6.4.6

य ए॒काद॑शः स्तन॑ ए॒वास्यै॑ स दु॒ह ए॒वैनां॑ तेन॒ वज्रो॑ वा ए॒षा सं मी॑यते॒ यदे॑काद॒शिनी॑ से॒श्वरा॑ पु॒रस्ता॑त्
प्रत्य॑ञ्च॒ यज्ञ॑ संम॑र्दितो॒र्यत् पा॑त्नीव॒तं मि॒नोति॑ य॒ज्ञस्य॑ प्रत्यु॒त्तं॒ब्ध्यै॑ सय॒त्वाय॑ ॥ 19

(वै - सम॑ष्ट्यै - पु॒मा॒ने॒वास्य॑ - यमे॒व - रु॒न्धे - त्रि॒शच्च॑) (A4)

TS 6.6.5.1

प्र॒जाप॑तिः प्र॒जा अ॑सृजत् स रि॒रिचा॑नोऽम॒न्यत् स ए॒तामे॑काद॒शिनी॑-मप॒श्यत् तया॑ वै स आ॒युरि॑न्द्रि॒यं
वी॒र्य॑मा॒त्मन्न॑धत्त प्र॒जा इ॒व खलु॑ वा ए॒ष सृ॑जते॒ यो यज॑ते स ए॒तर॒हि रि॑रिचा॒न इ॒व यदे॑षैकाद॒शिनी॑
भव॑त्यायु॒रेव॑ तयै॒न्द्रि॒यं वी॒र्यं॑ यज॑मान आ॒त्मन् ध॑त्ते प्रै॒वाऽऽ*ग्रे॒येन॑ वापयति मिथु॒नः सा॑र॒स्वत्या॑
क॑रोति॒ रेतः॑- [] 20

TS 6.6.5.2

सौम्येन॑ दधाति॑ प्र ज॑नयति॑ पौ॒ष्णेन॑ बार॒हस्प॑त्यो भ॑वति॒ ब्रह्म॑ वै दे॒वानां॑ बृ॒हस्प॑तिर्ब्रह्म॑णै॒वास्मै॑ प्र॒जाः
प्रज॑नयति॒ वैश्व॑दे॒वो भ॑वति॒ वैश्व॑दे॒व्यो वै प्र॒जाः प्र॒जा ए॒वास्मै॑ प्रज॑नयती॒न्द्रिय॑मे॒वैन्द्रे॑णाव॑ रु॒न्धे वि॒शं
मा॒रुते॑नौजो॒ बल॑मै॒न्द्राग्ने॑न॒ प्रस॑वाय॑ सावि॒त्रो निर्व॑रुण॒त्वाय॑ वा॒रुणो म॑द्ध्यत॒ ऐन्द्र॑मा ल॑भते म॒द्ध्यत॑
ए॒वेन्द्रि॑यं यज॑माने दधाति॒ [] 21

TS 6.6.5.3

पु॒रस्ता॑दै॒न्द्रस्य॑ वै॒श्वदे॒वमा ल॑भते वै॒श्वदे॒वं वा अ॒न्नम॑न्नमे॒व पु॒रस्ता॑द्व॒त्ते तस्मा॑त् पु॒रस्ता॑दन्न॒मद्य॑त॒ ऐन्द्र॑-
मा॒लभ्य॑ मा॒रुत॑मा ल॑भते वि॒ड् वै म॒रुतो॑ वि॒शमे॒वास्मा॑ अनु॑ ब॒द्धाति॑ यदि॑ का॒मये॑त् योऽव॑ग॒तः सोऽप॑
रु॒द्ध्यतां॑ योऽप॑रु॒द्धः सोऽव॑ गच्छ॒त्वित्यै॒न्द्रस्य॑ लो॒के वा॑रु॒णमा ल॑भेत वा॒रुण॑स्य॒ लोक॑ ऐ॒न्द्र- [] 22

TS 6.6.5.4

य ए॒वाव॑ग॒तः सोऽप॑ रु॒द्ध्यते॑ योऽप॑रु॒द्धः सोऽव॑ गच्छ॒ति यदि॑ का॒मये॑त् प्र॒जा मु॑ह्येयु॒रिति॑ प॒शून् व्य॑-
ति॑षजेत् प्र॒जा ए॒व मो॑हयति॒ यद॑भि॒वाह॑तोऽपां॑ वा॒रुण॑मा॒लभे॑त् प्र॒जा वरु॑णो गृ॒हीयाद्-दक्षि॑ण॒त उद॑ञ्च॒मा
ल॑भतेऽप॒वाह॑तोऽपां॑ प्र॒जाना॑-मव॑रुण॒ग्राहा॑य ॥ 23

(रेतो - यज॑माने दधाति - लो॒क ऐ॒न्द्रः - स॒प्तत्रिं॑शच्च) (A5)

TS 6.6.6.1

इन्द्रः॑ पत्नि॑या मनु॑मयाजयत् तां पर्य॑ग्निकृ॒ता-मुद॑सृजत् तया॒ मनु॑रा॒द्धोद्य॑त् पर्य॑ग्निकृ॒तं पा॒त्नीव॑तमु॒थ
सृ॒जति॑ यामे॒व मनु॑र॒ ऋद्धि॑मा॒द्धोत् तामे॒व यज॑मान॒ ऋध्नो॑ति य॒ज्ञस्य॑ वा अ॒प्रति॑ष्ठिताद्-य॒ज्ञः परा॑ भवति
य॒ज्ञं प॑रा॒भवं॑न्तं यज॑मानोऽनु॒ परा॑ भवति॒ यदा॑ज्ये॒न पा॒त्नीव॑तः स॒स्थाप॑यति॒ य॒ज्ञस्य॑ प्र॒तिष्ठि॑त्यै य॒ज्ञं
प्र॒तिष्ठि॑न्तं यज॑मानोऽनु॒ प्रति॑ तिष्ठती॒ष्टं व॑पया॒ [] 24

TS 6.6.6.2

भवत्यनिष्टं वशयाऽथ पात्नीवृतेन प्र चरति तीर्थ एव प्र चरत्यथो एतर्ह्येवास्य यामस्त्वाष्ट्रो भवति त्वष्टा वै रेतसः सिक्तस्य रूपाणि वि करोति तमेव वृषाणं पत्नीष्वपि सृजति सोऽस्मै रूपाणि वि करोति ॥ 25

(वृषया - षट्त्रिंशच्च) (A6)

TS 6.6.7.1

घ्नन्ति वा एतथ सोमं यदभिषुण्वन्ति यथ सौम्यो भवति यथा मृतायानुस्तरणीं घ्नन्ति तादृगेव तद् यदुत्तरार्द्धे वा मद्ध्ये वा जुहुयाद्-देवताभ्यः समदं दद्म्याद्-दक्षिणार्द्धे जुहोत्येषा वै पितृणां दिख स्वायामेव दिशि पितृन् निरवदयत उद्गातृभ्यो हरन्ति सामदेवत्यो वै सौम्यो यदेव साम्नः छंबट्कुर्वन्ति तस्यैव स शान्तिरवै- [] 26

TS 6.6.7.2

-क्षन्ते पवित्रं वै सौम्य आत्मानमेव पवयन्ते य आत्मानं न परिपश्येद्वितासुः स्यादभिदुदिं कृत्वाऽवै-क्षेत तस्मिन्. ह्यात्मानं परिपश्यत्यथो आत्मानमेव पवयते यो गतमनाः स्याथ सोऽवैक्षेत यन्मे मनः परागतं यद्वा मे अपरागतं । राज्ञा सोमेन तद्वयमस्मासु धारयामसीति मन एवात्मन् दाधार- [] 27

TS 6.6.7.3

न गतमना भवत्यप वै तृतीयसवने यज्ञः क्रामतीजाना-दनीजानमभ्यो-ग्रावैष्णव्यर्चा घृतस्य यजत्य-ग्निः सर्वा देवता विष्णुर्यज्ञो देवताश्चैव यज्ञं च दाधारोपाशु यजति मिथुनत्वाय ब्रह्मवादिनो वदन्ति मित्रो यज्ञस्य स्विष्टं युवते वरुणो दुरिष्टं कं तरहिं यज्ञः कं यजमानो भवतीति यन्मैत्रावरुणीं वशामालभते मित्रेणैव- [] 28

TS 6.6.7.4

य॒ज्ञस्य॒ स्विष्ट॑ः शमयति वरुणेन॒ दुरि॑ष्टं॒ नाऽऽ*ति॑माच्छति॒ यज॑मानो यथा॒ वै लाङ्ग॑लेनो॒र्वरा॑ प्रभिन्दन्-
त्येवमृ॑स्वामे॒ यज्ञं॑ प्र भि॑न्तो॒ यन्मै॑त्रावरु॒णीं व॒शामा॑लभते॒ यज्ञायै॑व प्रभि॑न्नाय॒ मृत्य॑मन्ववा॑स्यति॒ शान्त्यै॑
या॒तया॑मानि॒ वा ए॒तस्य॒ छन्दा॑सि॒ य ई॒जानः॑ छन्द॑सामेष॒ रसो॑ यद्-व॒शा यन्मै॑त्रावरु॒णीं व॒शामा॑लभते
छन्दा॑स्येव पुन॒रा प्री॑णात्य () या॒तयाम॑त्वा॒याथो॑ छन्द॑स्स्वेव॒ रसं॑ दधाति ॥ 29

(अव॑ - दाधार - मि॒त्रेणै॒व - प्री॑णाति - षट्) (A7)

TS 6.6.8.1

दे॒वा वा इ॑न्द्रि॒यं वी॒र्या॑(1) व्य॑भजन्त॒ ततो॑ यदु॒त्यशि॑ष्यत॒ तद॑तिग्रा॒ह्या अभ॑वन् तद॑तिग्रा॒ह्याणा॑-
मतिग्रा॒ह्यत्वं यद॑तिग्रा॒ह्या गृ॒ह्यन्त॑ इन्द्रि॒यमे॒व तद्-वी॒र्यं य॑ज॒मान आ॒त्मन् ध॑त्ते तेज॑ आग्ने॒येने॑न्द्रि॒य-
मै॒न्द्रेण॑ ब्रह्मवर्च॑सः सौ॒र्येणो॑प॒स्तंभ॑नं॒ वा ए॒तद्-य॒ज्ञस्य॒ यद॑तिग्रा॒ह्याश्च॑क्रे पृ॒ष्ठानि॒ यत् पृ॒ष्ठ्ये न गृ॑हीयात्
प्राञ्च॑ य॒ज्ञं पृ॒ष्ठानि॒ सः शृ॑णीयु॒र्यदु॒क्थ्ये- [] 30

TS 6.6.8.2

गृ॒हीयात् प्र॒त्यञ्च॑ य॒ज्ञम॑तिग्रा॒ह्याः सः शृ॑णीयुर्वि॒श्वजि॑ति॒ सर्व॑पृ॒ष्ठे ग्र॑हीत॒व्या य॒ज्ञस्य॑ सवी॒र्यत्वा॑य प्र-
जाप॑तिर्दे॒वेभ्यो॑ य॒ज्ञान् व्यादि॑शथ॒ स प्रि॒यास्त॑नूरपु न्य॑धत्त॒ तद॑तिग्रा॒ह्या अभ॑वन् वि॒तनु॑स्तस्य॑ य॒ज्ञ
इत्या॑हु॒र्य-स्या॑तिग्रा॒ह्या न गृ॒ह्यन्त॑ इत्यप्य॑ग्नि॒ष्टोमे॑ ग्र॑हीत॒व्या य॒ज्ञस्य॑ सतनु॒त्वाय॑ दे॒वता॑ वै सर्वाः॑ सृ॒ष्ट-
शी॒रास॑न् ता न व्या॒वृत्त॑-मगच्छन् ते दे॒वा- [] 31

TS 6.6.8.3

ए॒त ए॒तान् ग्र॑हा॒नप॑श्यन् तान॑गृ॒ह्यताऽऽ*ग्रे॒ यम॑ग्निरै॒न्द्रमि॑न्द्रः सौ॒र्यः सूर्य॑स्ततो॒ वै तै॑ऽन्याभि॑-दे॒वता॑भि॒-
व्या॒वृत्त॑मगच्छन्॒ यस्यै॒वं वि॒दुष॑ ए॒ते ग्र॑हा॒ गृ॒ह्यन्ते॑ व्या॒वृत्त॑मे॒व पा॒प्मना॑ भ्रातृ॒व्येण॑ गच्छती॒मे लो॒का
ज्योति॑ष्मन्तः सु॒माव॑द्-वी॒र्याः का॒र्या इत्या॑हुराग्ने॒येना॑स्मिन् लो॒के ज्योति॑र्द्धत्त ऐ॒न्द्रेणा॑न्तरि॒क्ष इन्द्र॑वा॒यू

हि स॒युजौ सौ॒र्येणामुष्मिन् लो॒के- [] 32

TS 6.6.8.4

ज्योति॑र्द्धत्ते ज्योति॑ष्मन्तोऽस्मा इ॒मे लो॒का भ॑वन्ति सु॒माव॑द्-वीर्या॑नेनान् कुरु॒त ए॒तान्. वै ग्रहा॑न् ब॒बां-
वि॒श्वव॑यसा-ववि॒त्तां ताभ्या॑मि॒मे लो॒काः परा॑ञ्चश्चा॒र्वाञ्चश्च॒ प्राभुर्य॑स्यै॒वं वि॒दुष॑ ए॒ते ग्रहा॑ गृह्यन्ते प्रा॒स्मा
इ॒मे लो॒काः परा॑ञ्चश्चा॒र्वाञ्चश्च॒ भान्ति ॥ 33

(उ॒क्थ्ये - दे॒वा - अ॒मुष्मिन् लो॒क - एका॒न्नच॑त्वारि॒ंशच्च॑) (A8)

TS 6.6.9.1

दे॒वा वै यद्-य॒ज्ञेऽकु॑र्वत् तदसु॑रा अकु॑र्वत् ते दे॒वा अदा॑भ्ये छन्दा॑ंसि स॒र्वना॑नि स॒मस्था॑पयन् ततो॑
दे॒वा अ॒भ॒वन् परा॑ऽसु॒रा यस्यै॒वं वि॒दुषो॑ऽदा॑भ्यो गृह्य॑ते भ॒वत्या॑त्मना॒ परा॑ऽस्य॒ भ्रातृ॑व्यो भ॒वति॑ यद्वै
दे॒वा असु॑रा-नदा॑भ्ये-नाद॑भ्यु॒वन् तददा॑भ्यस्या-दा॒भ्य त्वं य॒ एवं वेद॑ दु॒भ्रोत्ये॒व भ्रातृ॑व्यं नैनं॑ भ्रातृ॑व्यो
द॒भ्रोत्ये॒- [] 34

TS 6.6.9.2

-षा वै प्र॒जाप॑ते-रति॒मोक्षि॑णी॒ नाम॑ त॒नूर्य॑ददा॑भ्य॒ उप॑नद्धस्य गृह्णा॒त्यति॑मु॒क्त्या अति॑ पा॒प्मानं॑ भ्रातृ॑व्यं
मुच्य॑ते य॒ एवं वेद॑ घ्नन्ति॒ वा ए॒तथ् सोमं॑ यद॑भिषु॒ण्वन्ति॑ सोमे॑ ह॒न्यमा॑ने य॒ज्ञो ह॑न्यते य॒ज्ञे यज॑मानो
ब्रह्म॑वादि॒नो वद॑न्ति किं तद्-य॒ज्ञे यज॑मानः कुरु॒ते येन॑ जी॒वन्थ॑ सु॒वर्गं लो॒कमे॒तीति॑ जी॒वग्र॑हो वा ए॒ष
यददा॑भ्यो ऽन॑भिषु॒तस्य॑ गृह्णा॒ति () जी॒वन्तमे॒वैनं॑ सु॒वर्गं लो॒कं ग॑मयति॒ वि वा ए॒तद्-य॒ज्ञं छि॑न्दन्ति॒
यददा॑भ्ये स॒-स्था॑पय॒न्त्यं शून॑पि॒ सृज॑ति य॒ज्ञस्य॑ सन्त॑त्यै ॥ 35

(दु॒भ्रोत्ये॒ - न॑भिषु॒तस्य॑ गृह्णा॒त्ये - का॒न्नवि॑ंश॒तिश्च॑) (A9)

TS 6.6.10.1

देवा वै प्रबाहुग्रहा-नगृह्णतु स एतं प्रजापति-रशु-मपश्यत् तमगृह्णीत तेन वै स और्द्धोद्-यस्यैवं विदुषोऽशु-गृह्यतं ऋद्धोत्येव सकृदभिषुतस्य गृह्णाति सकृद्धि स तेनाऽऽ*र्द्धोन्मनसा गृह्णाति मन इव हि प्रजापतिः प्रजापतेरास्या और्द्धुबरेण गृह्णात्यूर्वा उर्द्धुबं ऊर्जमेवाव रुन्धे चतुःस्रक्ति भवति दिक्ष्वे- [] 36

TS 6.6.10.2

-व प्रति तिष्ठति यो वा अशोरायतनं वेदाऽऽयतनवान् भवति वामदेव्यमिति साम् तद्वा अस्याऽऽ*यतनं मनसा गायमानो गृह्णात्यायतनवानेव भवति यदूर्द्धुर्युरशुं गृह्णन् नार्द्धयेदुभाभ्यां न-र्द्धयेताद्धर्यवे च यजमानाय च यदूर्द्धये-दुभाभ्यां-मृद्धयेतानवानं गृह्णाति सैवास्यर्द्धिर- हिरण्यमभि व्यनित्य ()-मृतं वै हिरण्यमायुः प्राण आयुषैवामृतमभि धिनोति शतमानं भवति शतायुः पुरुषः शतेन्द्रिय आयुष्येवेन्द्रिये प्रति तिष्ठति ॥ 37

(दिक्ष्वे - निति - विश्रतिश्च) (A10)

TS 6.6.11.1

प्रजापति-देवेभ्यो यज्ञान् व्यादिशत् स रिरिचानोऽमन्यत् स यज्ञानां षोडशधेन्द्रियं वीर्यमात्मानमभि समक्खिदत् तथ षोडश्यभवन्न वै षोडशी नाम यज्ञोऽस्ति यद्वाव षोडशः स्तोत्रं षोडशः शस्त्रं तेन षोडशी तथ षोडशिनः षोडशित्वं यथ षोडशी गृह्यत इन्द्रियमेव तद्-वीर्यं यजमान आत्मन् धत्ते देवेभ्यो वै सुवर्गो लोको- [] 38

TS 6.6.11.2

न प्राभवत् त एतः षोडशिनमपश्यन् तमगृह्णतु ततो वै तेभ्यः सुवर्गो लोकः प्राभवद्यथ षोडशी गृह्यते सुवर्गस्य लोकस्याभिर्जित्या इन्द्रो वै देवानामानुजावर आसीत् स प्रजापतिमुपाधावत् तस्मा एतः

षोड॑शिनं प्रायच्छत् तम॑गृह्णीत् ततो॑ वै सोऽग्रं दे॒वता॑नां पर्ये॑द्-यस्यै॒वं वि॒दुषः॑ षोड॑शी गृह्यते- [] 39

TS 6.6.11.3

ऽग्र॑मे॒व सं॑मा॒नानां॑ पर्ये॑ति प्रा॒तस्स॑व॒ने गृ॑ह्णाति वज्रो॒ वै षो॑ड॒शी वज्रः॑ प्रा॒तस्स॑व॒नः स्वा॑दे॒वैर्न॑यो॒नेर्नि॒गृ॒ह्णाति॑ स॒र्वने॑स॒वने॑ऽभि गृ॑ह्णाति स॒र्वना॑थ्स॒वना॑दे॒वैर्न॑ प्र ज॒नय॑ति तृतीयस॒वने प॑शुका॑मस्य गृह्णीयाद्-वज्रो॒ वै षो॑ड॒शी प॒शव॑स्त्वृतीयस॒वने वज्रे॑णै॒वास्मै॑ तृतीयस॒वनात् प॑शून॒वं रु॒न्धे नो॒क्थ्ये॑ गृह्णीयात् प्र॒जा वै प॒शव॑ उ॒क्थानि॑ यदु॒क्थ्ये॑- [] 40

TS 6.6.11.4

गृह्णी॑यात् प्र॒जां प॑शून॒स्य नि॒र्दहे॑दतिरा॒त्रे प॑शुका॑मस्य गृह्णीयाद्-वज्रो॒ वै षो॑ड॒शी वज्रे॑णै॒वास्मै॑ प॑शून॒व-
रु॒द्ध्य रा॒त्रि-यो॒परि॑ष्टा-च्छम॒यत्य॑प्यग्नि॒ष्टोमे रा॑ज॒न्यस्य॑ गृह्णीयाद्-व्यावृ॒त्का॑मो हि रा॑ज॒न्यो य॑ज॒ते सा॒ह
ए॒वास्मै॑ वज्रं गृह्णाति स ए॒नं वज्रो॑ भू॒त्या इ॒न्धे नि॒र्वा द॑ह-त्ये॒कवि॑ंशः स्तो॒त्रं भ॑वति प्र॒तिष्ठि॑त्यै
हरि॑वच्छस्यत् इन्द्र॑स्य प्रि॒यं धा॑मो- [] 41

TS 6.6.11.5

-पा॑प्नोति कनी॒याऽसि॑ वै दे॒वेषु॑ छन्दा॒स्यास॑न्-ज्याया॒ऽ-स्यसु॑रेषु ते दे॒वाः कनी॑यसा॒ छन्द॑सा॒ ज्यायः॑
छन्दो॑ऽभि व्य॒शऽस॑न् ततो॑ वै तेऽसु॑राणां लो॒कम॑वृ॒ञ्जत॑ यत् कनी॒यसा॒ छन्द॑सा॒ ज्यायः॑ छन्दो॑ऽभिवि॒-
शऽस॑ति भ्रातृ॒व्यस्यै॑व तल्लो॒कं वृ॑ङ्क्ते षड॒क्षरा॑ण्यति॒ रेच॑यन्ति षड् वा ऋ॒तव॑ ऋ॒तूने॑व प्रीणाति च॒त्वारि॑
पूर्वा॑ण्यव॒ कल्प॑यन्ति- [] 42

TS 6.6.11.6

चतु॑ष्पद ए॒व प॑शून॒वं रु॒न्धे द्वे उत्त॑रे द्वि॒पद॑ ए॒वाव॑ रु॒न्धे ऽनु॑ष्टुभं॒भि सं पा॑दयन्ति वा॒ग्वा अ॑नु॒ष्टुप्
तस्मा॑त् प्रा॒णानां॑ वा॒गुत्त॑मा संमयावि॒ष्टिते॑ सूर्ये॒ षोड॑शिनः स्तो॒त्र-मु॒पाक॑रोत्येतस्मिन् वै लो॒क इन्द्रो॑ वृ॒त्र-
म॑हन्थ सा॒क्षादे॒व वज्रं॑ भ्रातृ॒व्याय॑ प्र ह॑र-त्यरु॒णपि॑शङ्गोऽश्वो दक्षि॑णै॒तद्वै वज्र॑स्य रू॒पः समृ॑द्ध्यै ॥ 43

(लो॒को - वि॒दुषः॑ षोड॒शी गृह्य॑ते - यदु॒क्थ्ये॑ - धाम॑ - कल्पयन्ति - सप्तच॑त्वारि॒ंशच्च॑) (A11)

praSna korvai with starting padams of 1 to 11 anuvAkams :-

(सुव॒र्गाय॑ यद् दा॒क्षिणा॑नि - समिष्ट॑ यजू॒ः - ष्य॑वभृथ॒ यजू॑षि - स्प्ये॑न - प्र॒जाप॑तिरेकाद॒शिनी॑
- मिन्द्रः॑ पत्न्या॒ - घन्ति॑ - दे॒वा वा इ॑न्द्रि॒यं वी॑र्यं - दे॒वा वा अदा॑भ्ये - दे॒वा वै प्र॒बाहु॑क् -
प्र॒जाप॑तिर्दे॒वेभ्यः॑ स रि॑रि॒चानः॑ - षोड॒श॒धैका॑दश)

korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-

(सुव॒र्गाय॑ - यज॑ति प्र॒जाः - सौ॒म्येन॑ - गृह्णी॑यात् प्र॒त्यञ्च॑ - गृह्णी॑यात् प्र॒जां प॒शून् - त्रिच॑त्वारि॒ंशत्)

first and last padam of sixth praSnam of 6th KANDam :-

(सुव॒र्गाय॑ - वज्र॑स्य रू॒पं स॒मृद्ध्यै॑)

॥ हरिः॑ ॐ ॥ ॥ कृष्ण॑ यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां षष्ठकाण्डे षष्ठः प्रश्नः समाप्तः ॥

॥ इति षष्ठं काण्डं ॥ = = = = =